

KPSS

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI

- M - BEDEN ÇÖZÜMLER

BEDENE GÖRE
COĞRAFYA
DENEMELERİ

1. Türkiye 36-42 kuzey paralelleri ile 26-45 doğu meridyenleri arasında yer alır. Burada dikkat edilmesi gereken asıl nokta Türkiye'nin kuzey yarım kürede olmasından dolayı paralel derecelerinin kuzeye doğru büyümesi şarttır. Meridyen derecelerinin ise doğuya doğru büyümesi önemli bir noktadır. Çünkü Türkiye 26 - 45 Doğu meridyenleri arasında yer alır.

Cevap D

2. Hatay'dan Sinop'a doğru gitmek demek kutuplara doğru gitmek anlamına gelir. Bundan dolayı kutuplara gidildikçe Yerçekimi, enlem dereceleri, gece gündüz süre farkı ve tan gurup süreleri artar. Ancak güneş ışınlarının düşme açısı küçülür. Yani daha eğik gelir.

Cevap C

3. Birinci jeolojik dönemde oluşan arazilere masifler denir. Harita incelendiğinde, 1. Yıldız Dağları, 2. Zonguldak 3. Menteşeler, 5. ise Mardin masifi'dir. 4 numaralı yer Konya'da çevresidir. Konya ve çevresinde çok büyük fay hatları geçmemektedir. Ancak masif alanı olduğu söylenemez. Bunun beraberinde diğer masifler Bitlis, Kırşehir, Kastamonu Devrekani ve Anamur masifidir.

Cevap D

4. Türkiye'de akarsuların aşındırma gücünün fazla olmasının temel sebebi yatak eğimlerinin fazla olmasıdır. Bu durum yer şekillerinin eğim ve engebesinin fazla olmasıyla açıklanabilir. Debi taşıdığı su miktarı, rejim mevsimlere dağılımı, yük miktarı ise taşınan alüvyonların miktarıdır.

Cevap B

5. Türkiye'de doğuya doğru gidildikçe yükselti ortalamaları artmaktadır. Kuzeyi ile güneyinde Dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Volkanik dağların ise en fazla olduğu yerler Doğu ve İç Anadolu Bölgelerindedir. Ancak Türkiye'nin en yüksek noktası yani Ağrı Dağı kıvrımlı dağ değil volkanik dağdır.

Cevap B

6. Türkiye iklimi üzerinde etkili olan en önemli faktör yükseltiler. Yükselti ortalamasının fazla olmasından dolayı sıcaklıklar önemli ölçüde etkilenmektedir.

Cevap B

7. Bağıl nem havanın doyma oranıdır. Yani diğer anlamda bir yerdeki yağış olasılığıdır. Bundan dolayı Türkiye'de yağışın en fazla olduğu yerde Bağıl nemin fazla olduğu söylenebilir. Karadeniz'de bağıl nem yıl boyunca yüksek değerlerde kalır.

Cevap D

8. Harita incelendiğinde 1 numaralı alan Doğu Karadeniz kıyıları, 3 numaralı alan Yukarı Sakarya Bölümü yani Ankara ve Eskişehir çevresi, 4 İzmir ve çevresi 5 Antalya ve çevresidir. Buralarda nüfus yoğunluğu fazladır. Ancak 2 numara ile gösterilen yer Tokat ve Amasya çevresidir. Buralarda nüfusun çok yoğun olduğu söylenemez.

Cevap B

9. Son TÜİK verilerine göre Türkiye'de en fazla göç veren ve en fazla göç alan şehir İstanbul'dur. Burada İstanbul olmasının temel sebebi İstanbul'un sayı olarak en fazla göç alması ve vermesidir. Yaklaşık 450 bin göç almaktadır. Verdiği göç ise 300 bin civarıdır.

Cevap B

10. Türkiye'nin nüfus piramidi incelendiğinde tabanının üst kısımlarına göre daha geniş olduğu görülmektedir. Bu durumun temel sebebi, doğum oranlarının genel anlamda yüksek olmasıyla açıklanabilir.

Cevap A

11. Keten, Pamuk, Haşhaş ve Mısırdan yağ elde edilirken, şeker pancarından elde edilmez. Bu yüzden şeker pancarının yağ bitkisi olduğu söylenemez.

Cevap E

12. Son yıllarda tarımda makineleşmenin artması ve sulama olanaklarının gelişmesiyle birlikte ekili dikili alan oranının en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. Daha önceleri Marmara Bölgesi için son yıllardaki bu artışta daha fazla sulama ve makineleşmenin etkisi olmuştur.

Cevap E

13. Son verilere göre (2022) Türkiye'de en fazla bal üreten şehir Ordu olarak kayıtlara geçer. Ancak verilen seçenekler arasında hangi ilde daha fazla bal üretimi olduğu sorulmuştur. Burada cevap Muğla'dır.

Cevap A

14. Kalitesinin yüksek olmasından dolayı sürekli ihraç edilen maden Krom'dur. Bor Minerallerinin fazla ihraç edilmesinin sebebi ise kullanım alanının geniş olmasıdır.

Cevap A

15. 2022 TÜİK verilerine göre Türkiye'de üretilen elektriğin doğal kaynaklara göre dağılımı düşünüldüğünde en fazla payın kömürde olduğu görülecektir. 2. Doğalgaz, 3. Hidroelektrik.

Cevap B

16. Türkiye'de en gelişmiş sanayi kolu tekstil yani dokumayken, en yaygın sanayi kolu gıdadır. Otomotiv ise ihracat geliri en fazla olan sanayi koludur.

Cevap B

17. Engebenin fazla olduğu yerlerde yol yapım giderleri fazladır. Harita incelendiğinde en engebeli olan yer 5 numara ile gösterilen Menteşeler Yöresidir.

Cevap E

18. Türkiye'de Golf turizminde en önde olan şehir Antalya'dır. Bununla birlikte Muğla ve İstanbul'da da Golf turizm alanları mevcuttur.

Cevap A

1. Türkiye'de en uzun gündüz 21 Haziran'da yaşanır. Soruda 21 Haziran yerine 5 Temmuz günü kullanılmıştır. Sonuçta Yaz aylarının tamamında Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe gündüz süreleri uzar. En kuzeydeki il Sinop'tur.

Cevap E

2. Türkiye'nin en fazla etkilendiği jeolojik zaman üçüncü jeolojik zamandır. Yani tersiyer zamanıdır.

Cevap D

3. Soruda eğim ve engebenin en fazla olduğu yer istenmiştir.

Harita incelendiğinde 1, Marmara Bölgesi'nde, 2, Ege Bölgesi'nde, 3, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alırken 4 ve 5 Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır. Ancak 4 numaralı yer Erzurum Kars yöresidir. Erzurum Kars yöresi yüksek ama hafif dalgalı düzlüklerden meydana gelir. Yani Platodur. Ancak 5 numaralı yer Hakkari ve çevresidir. Eğim ve engebe fazladır.

Cevap E

4. Tarım alanlarına en fazla zarar veren doğa olayı sel iken, tarım ürünlerine ise dolu çok fazla zarar verir

Cevap A

5. Yükselti arttıkça gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark artar. Yükseltinin az olduğu yerlerde ise bu fark azdır. Harita incelendiğinde bu farkın en az olduğu yer 2 numaralı alandır. Çünkü 2 numaralı alan Deniz kıyısındadır. Bu yüzden yükseltinin azlığına bağlı olarak gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark en az olur. En fazla ise 4 numaralı alandır. Yani Erzurum - Kars do-laylarıdır.

Cevap B

6. Türkiye'de Erzurum - Kars ve Doğu Karadeniz dışında hemen her yerde Yaz kuraklığı belirgin şekilde yaşanır. Soru incelendiğinde Akdeniz ve ılıman Karasal iklimde Yaz aylarının kurak geçtiği görülürken, Karadeniz ikliminde yaz yağışları önemli ölçüde dikkat çeker.

Cevap C

7. Gelibolu, Biga, Mentешeler ve Doğu Karadeniz'de nüfusun seyrek olmasının sebebi eğim ve engebe iken Göller yöresinde nüfusun seyrek olmasının sebebi karstik arazi ve karasallıktır.

Cevap E

8. Türkiye'de en fazla göç veren bölge Karadeniz Bölgesi iken en fazla göç alan bölge ise Marmara Bölgesi'dir.

Cevap D

9. Türkiye'de 1923 ten 2023'e kadar nüfus miktarı sürekli artmıştır. Ancak bazı yıllarda farklı sebeplerden dolayı artış hızında azalmalar yaşanmış olabilir. Örneğin 1945 yıllarında İkinci Dünya Savaşı'ndan dolayı yapılan seferberlikten dolayı nüfus artış hızında azalmalar görülmüştür. Bu azalmanın sebebi savaşta kayıplar değildir.

Cevap D

10. Yaz aylarında sıcaklığın fazla olduğu yerlerde buharlaşmanın fazla olmasından dolayı bitkilerin ve tarım ürünlerinin suya duyduğu ihtiyaç fazla olur. Seçenekler incelendiğinde yaz ayında sıcaklığın en fazla olduğu yerin Şanlıurfa olduğu görülecektir.

Cevap D

11. Harita incelendiğinde yıl içerisinde en fazla tarım işçisi alan yer 3 numara ile gösterilen Çukurova ve V numara ile gösterilen kayısıdan dolayı Malatya ve çevresidir

Cevap E

12. Gıda, Kozmetik, dokuma ve ilaç hayvancılığın hammadde olduğu Sanayi kolları iken seramikte taşta toprağa dayalı sanayi kolu olduğu için hayvancılığın herhangi bir ürünü kullanılmaz.

Cevap C

13. Bakır elektriği iyi iletmediği için elektrik kablolarında kullanılmaz. Türkiye bakır ihraç eder. Bakır daha çok Kastamonu – Küre, Artvin – Murgul ve Elazığ Maden'de çıkarılır.

Cevap B

14. Zonguldak Çatalağzı Termik Santrali'nde taş kömürü, Kahramanmaraş Elbistan, Kütahya Tunçbilek, Muğla Yatağan ve Bursa Orhaneli'nde ise Linyit kullanılır.

Cevap A

15. Bitki ve hayvan kalıntılarının uzun yıllar yer altında kalmasıyla fosil yakıtlar oluşur. Bunlar linyit, taş kömürü, petrol ve doğal gazdır.

Cevap E

16. Bir limanın çevresiyle olan ulaşım ağına ve onu besleyen kaynaklara hinterland denir. Türkiye'de hinterland en geniş olan liman İstanbul'dur. Dağların denize paralel olduğu yerlerde genelde dardır.

Cevap B

17. Türkiye taşkömürü, petrol, doğal gaz ve ilaç ithalatı yaparken dış ticaret açığını da artırmaktadır. Ancak krom ihracat gelirleri arasındadır.

Cevap A

18. Verilen yerçekli horst ve grabendir. Bu, kırıklı arazilerde oluşan dağ sistemlerini göstermektedir. Horst ve grabenlerin en fazla olduğu bölge Ege kıyılarıdır.

Cevap C

1. Zeytin, turunçgil ve pamuk Akdeniz iklimini tanıtan tarım ürünleridir. Ancak Muz, Akdeniz ikliminin tarım ürünü değildir. Aslında tropikal bir meyvedir. Sadece Türkiye'de yani Anamur ve çevresine yetiştirilmesinde mikro iklimin etkili olduğu söylenebilir.

Cevap A

2. Aynı meridyen üzerinde bulunan yerlerde Yerel saatler, öğlen vakitleri, meridyen dereceleri ve başlangıç meridyeni ile zaman farkları aynıdır. Ancak meridyenlerin daralmasından dolayı başlangıç meridyenine olan uzaklıklarının aynı olduğu söylenemez.

Cevap E

3. Türkiye'de en yakın zamanda patlayan Nemrut volkanı iken, en genç oluşumlu Manisa Kula volkanıdır.

Cevap C

4. Türkiye'de üçüncü jeolojik zamanda linyit, petrol, doğal gaz, bor ve tuz yatakları oluşmuştur. Bunun beraberinde Alp-Himalaya dağ sistemi meydana gelmiştir.

Cevap C

5. Türkiye yakın jeolojik zamanda oluştuğu için akarsular denge profiline uzaktır. Bunun beraberinde yine yedi bölgenin yedisinde de linyit yatakları vardır. Yakın jeolojik zamanda oluşan ülkelerin bir başka özelliği ise yüksek ve engebeli olmalarıdır.

Cevap E

6. Türkiye'de volkanik arazilerin en yoğun olduğu Tuz Gölü ve Van Gölü çevresidir. Harita incelendiğinde 3 numaralı yerde volkanik arazilerin geniş yer kapladığı söylenebilir.

Cevap C

7. Köylerdeki işsizlik, doğal afetler, kan davaları ve şehirlerde altyapı hizmetlerinin gelişmesinden dolayı köylerden kentlere göçler yaşanmaktadır. Ancak köyden kente göçün sebepleri arasında köylerdeki konutların azlığından söz edilemez.

Cevap B

8. Dalyan, Mezra, Oba, ağıl, kom geçici köy altı yerleşmeler iken Çiftlik, divan ve mahalle kalıcı yerleşmelere örnektir.

ÖNEMLİ

2023 KPSS ve 2017 sınıf ÖABT'de ÖSYM Mezrayı geçici kabul etti. Sorularda dikkatli olalım.

Cevap B

9. Şehirler incelendiğinde İzmit'te sanayinin gelişmesiyle işçi göçlerinden dolayı erkek nüfusunun fazla olduğu görülecektir. Ancak diğer şehirler az geliştiği için kadın nüfus oranının fazla olduğu söylenebilir.

Cevap D

10. Türkiye'de tarımın en önemli problemi sulamadır. Çünkü etrafı dağlarla çevrili olan Anadolu'da, iç kesimlere nemli iklimler giremediği için su eksikliği önemli sorun oluşturmaktadır.

Cevap A

11. Zeytin ve Antep fıstığında yıldan yıla üretimde dalgalanmalar yaşanmaktadır. Bu özellik bu ağaçların genetik yapılarından kaynaklanmaktadır. Bu durum özellikle Zeytinde yaşanır.

Cevap A

12. Meraların ıslah edilmesi, yani düzenlenmesi yem tüketiminin artması, ilaç kullanımının artması, süt kuzu veya dana kesiminin önlenmesi hayvancılıkta verimin artmasında önemlidir. Ancak hayvan sayısının artması üretimi artırır. Ancak hayvan başına olan üretimi artırdığı söylenemez.

Cevap A

13. Dünyada rezervleri tükenen, ancak en fazla kullanılan maden demirdir. Türkiye'de Sivas-Divriği ve Malatya-Hekimhan önemli rezerv alanlarıdır.

Cevap E

14. Türkiye'nin en büyük güneş enerji santrali Konya'dadır. Yıllık güneşlenme süresinin fazla olmasına bağlı olarak Güneş santralleri fazladır. Bunun dışında Mersin, Şanlıurfa, Malatya gibi illerde de güneş santralleri mevcuttur. İlk Şanlıurfa'da açılmıştır.

Cevap A

15. Çatalhöyük-Konya, Alishar-Yozgat, Ahi Evran-Kırşehir, Gordion ise Ankara'dadır. Ancak Perge Antalya'da yer alır.

Cevap E

16. Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı mal grubu motorlu taşıtlar yani otomotivdir. Otomotivden elde edilen gelirler ihracat gelirleri içerisinde büyük bir paya sahiptir.

Cevap C

17. Nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde ticari yoğunluk fazladır. Harita incelendiğinde ticari yoğunluğun en fazla olduğu yerin, 1 numara ile gösterilen Çatalca-Kocaeli bölümü olduğu görülecektir.

Cevap A

18. Anadolu'da ilk demiryolu hattı İzmir-Aydın arasında yapılmıştır. Osmanlı Devleti'nde ise ilk demiryolu hattı Mısır'da Kahire ile İskenderiye arasında yapılmıştır.

Cevap B

1. Türkiye'de dört mevsimin yaşanması, Cephe yağışları, Batı Rüzgarları ve Akdeniz ikliminin görülmesi orta kuşak ülkesi olduğunu doğrudan kanıtlar. Ancak gölge boylarının sıfır olmaması sadece orta kuşağa özgü bir özellik değildir. Bu durum kutup kuşağında da yaşanmaktadır.

Cevap E

2. Heyelan olayları nem ve yağışın fazla olduğu yerlerde görülür. Bunun beraberinde eğim ve engebenin fazla olması da heyelanı artıran ana sebepler arasındadır. Ancak Heyelanın fazla olduğu yerlerde tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu söylenemez. Çünkü araziler engebeldir.

Cevap C

3. Yer şekillerinin eğimli olduğu yerlerde akarsuların akış hızı fazladır. Harita incelendiğinde Eğim ve engebenin en fazla olduğu yer, 5 numara ile gösterilen Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Cevap E

4. Sınırları içinde Türkiye'de en uzun olan akarsu Kızılırmak'tır. Sınırları içinde ve dışında ise en uzun Fırat'tır.

Cevap B

5. Engelibeli arazilerde gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki fark fazladır. Soruda bu farkın daha fazla olduğu yeri istemektedir. Seçenekler incelendiğinde Erzurum'un yüksek ama Platoluk yani dalgalı düzlük bir alan olduğunu söyleyebiliriz. Ama Hakkari hem yüksek hem de engebeli bir yerdir.

Cevap A

6. Türkiye'de en az yağış alan yer Konya-Karapınar çevresidir. Bunun temel sebebi çevresinin dağlarla çevrili olmasından dolayı ve çukurda kalmasıdır. En az yağış alan şehir ise Iğdır'dır.

Cevap B

7. İndirgenmiş izoterm haritalarında yükseltinin etkisi ortadan kaldırılmıştır. Bundan dolayı bakının da etkisinden söz edilemez.

Cevap C

8. Sıcaklık arttıkça havanın taşıyabileceği nem miktarı yani maksimum nem artmaktadır. Temmuz ayında verilen iller arasında en sıcak olan yer Şanlıurfa'dır.

Cevap B

9. Türkiye'de kırsal nüfus oranının en fazla olduğu bölge Karadeniz bölgesi, kentsel nüfus oranının ise en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir.

Cevap A

10. Türkiye'de göçler genel anlamda köylerden kentlere kentlerden kentlere iç kentsimlerden kıyılara doğru yaşanmaktadır. Verilen oklar incelendiğinde 2 numaralı yer Erzurum Kars'ı göstermektedir. Kars ve Ardahan çevresi göç vermektedir. Ancak 5 numara Gaziantep'i göstermektedir. Gaziantep'de göç alan yerler arasındadır.

Cevap B

11. Son verilere göre Türkiye'de nüfus yoğunluğunun en az olduğu şehir Tunceli'dir.

Cevap B

12. Tarım ürünü çeşitliliğini doğrudan etkileyen faktör sulamadır. Sulamanın geldiği yerlerde farklı tarım ürünleri yetişmeye başlanır. Ancak gübreleme ve makineleşme de dolaylı da olsa tarım ürünü çeşitliliğini artırmaktadır.

Cevap A

13. Kümes çiftliklerinin daha çok büyük şehirler ve Marmara Bölgesi gibi yerlerde toplanmasının temel sebebi, tüketici nüfustan dolayı pazar payının artmasıdır. Ancak ham madde ile bir ilgisi bulunmamaktadır.

Cevap D

14. İletkenliği yüksek ithalat ve ihracatı ise yıldan yıla artmaktadır. Özellikle Kaz Dağları-Artvin Cerattepe ve Erzincan'da çıkarılan bu maden altındır.

Cevap B

15. Rezervi düşük olan Enerji kaynaklarından enerji üretimi artırılmalı çalışılırsa, Türkiye'nin dışarıya olan bağımlılığında artış yaşanır. Seçenekler incelendiğinde doğalgaz rezervlerinin Türkiye'de çok fazla olmadığı ortadadır. Bu yüzden doğalgazla enerji üretmek Türkiye'nin dışarıya olan bağımlılığını önemli ölçüde artıracaktır.

Cevap D

16. Yer yapısının kırıklı olduğu yerlerde ortaya çıkan sıcak suların buhar kazanlarında bekletilmesi ile ortaya çıkarılan enerjinin elektriğe dönüştürülmesine jeotermal enerji denir. Bu daha çok Kırıklı arazi yapısına sahip Ege Bölgesi'nde fazladır.

Cevap A

17. Arazinin düz olduğu yerlerde ulaşım faaliyetlerinin daha kolay gerçekleştiği görülmektedir. Harita incelendiğinde en düz olan yerin 1 numaralı alan yani Konya ve çevresi olduğu görülecektir.

Cevap A

18. Turizmin geliştiği yerlerde ticari faaliyetler haberleşme nüfuslanma ve Ulaşım faaliyetlerinde artışlar görülmektedir. Ancak işsizlik oranlarında mevsimlik de olsa düşüşler yaşanır.

Cevap D

1. Hatay'dan Sinop'a doğru gitmek demek kutuplara doğru gitmek demektir. Kutuplara doğru gidildikçe Türkiye'de yerçekimi, tan ve gurup süresi, gölge boyları ve ışınlarının atmosferde aldığı yol artarken, ışınlarının düşme açısı daralır.

Cevap C

2. Büyük Menderes-Balat, Küçük Menderes-Selçuk, Göksu-Silifke, Yeşilırmak-Çarşamba deltalarını oluştururken Bursa bir delta ovası değildir. Uludağ'ın eteğinde oluşan bir ovadır. Dağ eteği ovasıdır.

Cevap E

3. Karstik aşındırma ve biriktirme şekillerinin en yoğun olduğu yer Akdeniz Bölgesi'dir. Harita incelendiğinde karstik arazinin en fazla olduğu yer 4 numaradır.

Cevap D

4. Buzul vadilerinin sular altında kalmasıyla oluşan kıyı tiplerine fiyortlu kıyı denir. Türkiye'nin matematik konumundan dolayı fiyortlu kıyılar görülmez.

Cevap D

5. Kuzey-güney yönünde geniş olan bölgelerde daha fazla sayıda enlem geçer. Türkiye'de kuzey-güney yönünde en geniş olan bölge Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Cevap E

6. Denizellik, karasallık, topraklar bitki örtüsü ve yükselti özel konumla ilgilidir. Bakı yani dağların güney yamacının daha sıcak olması Kuzey Yarım Küre'de olmasından kaynaklanır.

Cevap D

7. Isınan havanın yükselerek oluşturduğu yağışlara konveksiyonel yağışlar denir. Konveksiyonel yağışların İç Anadolu Bölgesi'nde daha çok ilkbaharda görülmesinden dolayı bozkır bitki örtüsü oluşur. Ancak bu yağışların Erzurum Kars'ta yaz aylarına kalmasının sebebi yükseltiden dolayı ısınmaları gecikmesidir.

Cevap C

8. Her iklim tipinin kendine ait bir toprak tipi vardır. Türkiye'de en geniş alanlarda görülen iklim tipi ılıman karasal iklim olduğu için Türkiye'de de step toprakları geniş alanlarda oluşmuştur.

Cevap B

9. Türkiye'de nüfus yoğunluğunun fazla olduğu şehirler genel anlamda göç alır. Bu yüzden istihdam oranı fazladır. Gecikondulaşma ise giderek artmaktadır. Ancak kentsel dönüşümle azaltılmaya çalışılmaktadır. Yani çarpık kentleşme yaşanmaktadır. Ancak genç nüfusun fazla olmasına bağlı olarak işçi ücretleri de düşüktür.

Cevap B

10. Göç veren yerlerde erkekler büyük şehirlere çalışmaya gittiklerinden dolayı kadın nüfus oranları daha fazla olur. Harita incelendiğinde 2 numaralı yer Doğu Karadeniz Bölümü'dür. Burada kadın nüfus oranı erkek nüfusa göre daha fazladır.

Cevap B

11. Ege Bölgesi'nde özellikle Muğla ve çevresinde küçük Koy ve körfezlerde oluşturulan küçük balıkçı kulübelerine dalyanlar denir. Son yıllarda kıyıları kirlettiği gerekçesiyle eleştirilmektedir.

Cevap C

12. Tarımda ilaçlama arıcılığa, gübreleme ise balıkçılara zarar vermektedir. Zehirli ilaçlar çiçeklere bulaştığı için arılar zarar görür. Zehirli, gübreli sular ise akarsulara ve göllere karıştığı için Balıkçılık zarar görmektedir.

Cevap A

13. Zeytin, üzüm ve haşhaş Ege Bölgesi'nde en fazla yetiştirilirken fındık Karadeniz'de yetiştirilir. Ancak şeker pancarı bir iç bölge olan İç Anadolu Bölgesi'nde daha çok yetiştirilir.

Cevap E

14. Arpa, buğday, üzüm ve sebzecilik yedi bölge de tarımı yapılan ürünlerdir. Ancak bütün İç Anadolu Bölgesi tarım ürünleri arasında sayılmaz.

Cevap D

15. Türkiye'de batı bölgelerde tarımsal gelirler daha yüksektir Çünkü sanayi ürünleri üretimi fazladır. Deltaların buradaki rolü çok fazladır. Bunun beraberinde Karadeniz Bölgesi'nin içleri olmak üzere bütün bölgelerimizde nadas uygulaması vardır.

Cevap E

16. Türkiye'de özellikle Antalya ve çevresinde Turizm'den dolayı yıl içerisinde nüfus dalgalanması çok fazla yaşanır. Bunun beraberinde Muğla yani menteşeler çevresinde de aynı durum gözlenmektedir.

Cevap B

17. Türkiye'de Mersin ve Sinop'ta nükleer santral yapımı planlanmıştır. Buralarda kurulacak enerji santralleri ile Türkiye'nin önemli ölçüde enerji açığına azalmalar olacaktır.

Cevap B

18. Türkiye'de tüketilen enerjinin çoğu Sanayi alanlarında kullanılmaktadır. Son yıllarda sanayinin artış göstermesiyle birlikte enerjiye duyulan ihtiyaç da artmaktadır. Dolayısıyla en fazla enerji tüketen bölge Marmara Bölgesi'dir.

Cevap C

1. Türkiye'de yer şekillerinin engebeli olmasından dolayı akarsuların enerji üretme potansiyeli fazladır. Çünkü yatak eğimleri fazladır. Bununla birlikte önemli jeopolitik noktada yer alması Karasal iklimin hakimiyeti, doğrudan görecelik konumla açıklanırken, gölge boylarının sıfır olmaması tropikal kuşakta olmamasıyla açıklanabilir. Bu durum matematik konumunun bir sonucudur.

Cevap C

2. Seçenekler incelendiğinde Türkiye'de en geniş alanlara yayılan yer şekilleri dağlık alanlardır. Bunun beraberinde buzul alanları ise çok yükseklerde dar alanlarda görülür. Çünkü Türkiye orta kuşaktadır. Buzullar daha çok kutup kuşağında yer alır.

Cevap B

3. Yatak eğiminin fazla olduğu arazilerde akarsuların akış hızı fazladır. Seçenekler incelendiğinde yatak eğiminin en fazla olduğu, yani arazinin engebeli olduğu yerlerde akış gösteren akarsu Kızılırmak'tır.

Cevap C

4. Türkiye'de karstik alanlar daha çok Akdeniz Bölgesi, Göller Yöresi, Denizli çevresi ve Sivas'ta yaygındır. Harita üzerinde 2 numara ile gösterilen alan Denizli ve çevresinde Pamukkale Travertenleri'nin oluşumunda karstik alanlar önemli yer tutar.

Cevap B

5. Arazinin eğimli olduğu yerlerde, akarsu vadilerinin ilk oluşum şekli V şeklindeki çentik vadilerdir. Seçenekler incelendiğinde Edirne, Kastamonu, Artvin, Muğla, Van arasında Çentik vadinin en az görüleceği yer Edirne'dir. Çünkü Edirne'de yer şekilleri daha sade olduğu için geniş tabanlı vadiler mevcuttur.

Cevap A

6. Dağ yamaçlarından aşağıya doğru sürülen bu rüzgarlar, sürtünmenin etkisiyle dağ eteklerine indiklerinde sıcaklıkları çok fazla artırırlar. Bakır sattıran olarak da bilinen bu rüzgarlar, fön rüzgarlarıdır.

Cevap A

7. Akdeniz ikliminin tarım ürünleri zeytin ve turunçgillerdir. Bitki örtüsü ise makidir. Ancak muz tropikal bir üründür. Pamuk da Akdeniz İklimi'ne uygundur. Ancak zeytin ve turunçgil kadar değildir.

Cevap A

8. Muz, zeytin, incir, turunçgil, çay ve fındık kış ılıklığı isteyen tarım ürünleri iken buğday, arpa ve pamuk gibi ürünler yaz kuraklığı ister.

Cevap A

9. İçindeki humus oranının fazla olmasından dolayı en verimli kabul edilen toprak çernezyomdur. Bu topraklar daha çok Erzurum ve Kars çevresinde yaygındır. Ancak iklim şartlarının uygun olmamasından dolayı tarımda çok fazla kullanılmaz. Bunun beraberinde terrarossa kireçli Akdeniz İklimi toprağı, step toprağı karasal iklim toprağı, podzol ve lateritleşmiş topraklar ise Karadeniz Bölgesi'nin topraklarıdır.

Cevap C

10. Bir yöreye düşen yağış miktarı ile yöreden alınan süt miktarında bir paralellik varsa ilgili yörede yapılan hayvancılık faaliyetinin mera hayvancılığı olduğu söylenebilir. Besi hayvancılığında iklime bağımlılık daha azdır

Cevap C

11. Asbest yatağı kanserojen madde içerdiği için birçok yerde çıkarılmış durdurulmuştur, bunun beraberinde Volfram Uludağ'da, fosfat Mardin mazıdağında, bakır Karadeniz Bölgesi'nde çıkarılırken krom Menteşe Yöresi'nde yaygındır.

Cevap C

12. Türkiye'de maden çeşitliliğinde en zengin olan yer Yukarı Fırat Bölümü'dür. Yukarı Fırat (Elazığ, Malatya ve Erzincan çevresini) kapsar.

Cevap A

13. Türkiye'ye batı rüzgarlarının doğrudan etkilemesinden dolayı rüzgar santrallerinin en fazla kurulduğu yer Ege Bölgesi'nin kıyılarıdır. Bu durum üzerinde dağların kıyıya uzanışı da etkilidir.

Cevap C

14. Deniz turizm sezonunun en erken başladığı yer Akdeniz Bölgesi'dir. En geç başladığı yer ise enlemden dolayı, yani geç ısınmadan kaynaklı Karadeniz kıyılarıdır.

Cevap A

15. Kop Geçidi Erzurum ile Bayburt'u, Zigana, Trabzon ile Gümüşhane'yi Ecevit, Kastamonu'yu kıyıya bağlarken Çubuk Geçidi, Akdeniz Bölgesi'nde yer alır. Nefise Akçelik Geçidi ise Ordu ile Fatsa arasındadır.

Cevap E

16. Ashabi Kehf Tarsus'ta, Mevlana Konya'da, Hacı Bektaşî Veli Nevşehir'de, Sümela Manastırı ise Trabzon'da yer alan dini turistik yerlerdendir. Ancak Karain Mağarası Antalya'da yer alan doğal ve tarihi turizmi barındıran bir mağaradır. İlk yerleşim alanları içindedir. Duvar resimleri vardır.

Cevap D

17. Türkiye'nin ihracatında en fazla otomotiv sektörü yer alır. Bunun beraberinde bal, sebze, fındık, üzüm, incir, demir – çelik bakır ve krom gibi ürünler de vardır. Ancak pirinç ithalatta yer alır.

Cevap A

18. Yer şekillerinin eğimli ve bitki örtüsünün ise cılız olduğu alanlarda meydana gelen toprak kayıplarına ya da toprak süpürülmelerine erozyon denir. Karadeniz Bölgesi'nde erozyonunun az olmasının sebebi bitki örtüsünün gür olmasıyla açıklanabilir.

Cevap B

1. Akdeniz'in diğer denizlerimizden daha tuzlu olmasının temel sebebi sıcaklığın fazla olmasından dolayı buharlaşma potansiyelinin fazlalığıdır. Bundan dolayı en tuzlu olan denizimiz Akdeniz'dir. Bu durum enlemle açıklanabilir.

Cevap B

2. Yer şekillerinin engebeleri olduğu yerlerde kısa mesafelerde sıcaklıklar daha fazla değişir. Seçenekler incelendiğinde Hakkari'nin diğerlerinden daha fazla engebeleri olduğu görülmektedir. Ancak Kars ve Erzurum çevresi yüksek ama düzlük alanlardan oluşur, yani platoluk alanlardır. Sıcaklık değişimlerinin en fazla olacağı yer Hakkari'dir.

Cevap B

3. Yağış miktarının az, yaz sıcaklıklarının fazla olduğu yerlerde buharlaşma potansiyeline bağlı olarak kuraklık fazla olur. Seçenekler incelendiğinde kuraklığın en fazla hissedilecek yer Şanlıurfa'dır. Çünkü yaz sıcaklıklarının en yüksek olduğu bölge Güney Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Cevap C

4. Rüzgar gülü bir yere esen rüzgarın yıl içinde en fazla hangi yönlerden geldiğini göstermektedir. Verilen rüzgar gülü incelendiğinde bütün yönlerin birbirlerine yakın olduğu görülmektedir. Yani rüzgarı engelleyen herhangi bir engebelerin olmadığı ortadadır. Bu durum bize yer şekillerinin sade olduğunu göstermektedir. Seçenekler incelendiğinde yer şekillerinin en sade olduğu yerin Konya olduğu görülecektir.

Cevap E

5. Sıcaklık farkının çok az olduğu yerlerde nemlilik, yağış miktarı, bulutluluk oranı fazladır. Buna bağlı olarak Güneşli gün sayısı daha azdır. Ancak bitki örtüsünün cılız olduğu söylenemez. Bu yöreler çok fazla yağış aldığı için topraklar yıl boyunca yıkanmıştır. Dolayısıyla tuz ve mineral bakımından daha fakirdir.

Cevap C

6. Gideğeni olan Göller açık. Havza, olmayan göllere ise kapalı havza denir. Gideğeni olan göllere aynı zamanda göl ayağı olan göller de denilebilir. Bir gölün suları tatlı değilse demek ki söz konusu bu gölde Göl ayağı yoktur.

Cevap D

7. Birinci zamandan kalan masif araziler daha çok Zonguldak, Menteşeler, Yıldız Dağları, Bitlis, Kırşehir ve Kastamonu-Devrekani'de rastlanabilir. Harita incelendiğinde 2 numaralı yerin Menteşe masifi olduğu görülecektir.

Cevap B

8. Akarsular tarafından derince parçalanmış, yüksekte kalan hafif dalgalı düzlüklere Plato denir. Karadeniz Bölgesi'nde tam anlamıyla oluşmuş bir Platodan söz edilemez. Samsun Canik ve Ordu-Perşembe platoları henüz oluşum sürecindedir.

Cevap A

9. İklim yer şekilleri yükselti ve bitki örtüsü nüfuslanmayı etkileyen doğal faktörlerden iken tarım-hayvancılık ve ticaret gibi faaliyetler beşeri faktörler arasındadır.

Cevap E

10. Toplam nüfusun yüzölçümüne dağıtılması ile nüfus yoğunluğu ortaya çıkar. Türkiye'de yüzölçümü en geniş olan ve nüfus miktarı en az olan bölge Doğu Anadolu Bölgesi'dir. Bundan dolayı nüfus yoğunluğunun en az olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesi çıkar.

Cevap D

11. Bazı tarım ürünlerinde her ne kadar da tarımda makineleşme olsa da insan emeğine duyulan ihtiyaç ortadan kalkmaz. Seçenekler incelendiğinde insan emeğine duyulan ihtiyacın en fazla olduğu tarım ürünü tütündür.

Cevap D

12. Bitki örtüsünün cılız olduğu bozkır alanlarında küçükbaş hayvancılık, bitki örtüsünün gür olduğu çayır alanlarda ise büyükbaş hayvancılık yaygındır. Harita incelendiğinde büyükbaş mera hayvancılığının daha yaygın olduğu yer 5 numara ile gösterilen Erzurum-Kars Yöresi'dir.

Cevap E

13. Tarımda ilaçlama arıcılığa ciddi zararlar verirken, gübreleme balıkçılığa zarar verir. Çünkü kimyasal katkılar ve zehirli atıkların fazla olmasından dolayı akarsularda göllerde ve denizlerde balıklar zarar görmektedir.

Cevap B

14. Kocaeli Körfezi'ni karşıdan karşıya bağlayan köprü Körfez Köprüsü'dür. Diğer adı Osman Gazi Köprüsü'dür. Nissibi Köprüsü, Adıyaman ve Şanlıurfa illerini bağlayan köprüdür. Orhangazi ya da Samanlı Tüneli ise İstanbul-İzmir arasındaki otopan tüneldir. Bu tünel Türkiye'nin en uzun otoyol tüneldir.

Cevap C

15. Türkiye bor minerallerinin yaklaşık yüzde 70'ine yakını barındırır. Bunun beraberrinde krom rezervlerinde ise dünyada dördüncüdür.

Cevap A

16. Türkiye'de taş kömürü ile çalışan Zonguldak-Çatalağzı Termik Santrali ve ithal taş kömürü ile çalışan Adana-Sugözü Termik Santrali mevcuttur.

Cevap C

17. Türkiye'de kurulan ilk bölgesel Havaalanı Kütahya Zafer Havaalanı'dır. Zafer Havaalanı, Kütahya Afyon ve Uşak için kurulmuştur. Deniz içine kurulan ilk havaalanı Ordu-Giresun ve Rize-Artvin'dir.

Cevap A

18. Türkiye'de en gelişmiş sanayi kolu tekstil ya da dokuma sanayi, en yaygın sanayi kolu ise gıda sanayidir. Gıda sanayi içerisinde ise unlu mamüller olarak geçmektedir.

Cevap B

1. Kutuplara doğru gidildikçe dünyanın çizgisel hızı azaldığı için güneşin doğuş ve batış süresi uzun geçer. Buna tan ve gürup süresi denilir. Türkiye’de bu sürenin daha uzun izlenmesi için gidilebilecek en uygun şehir Sinop’tur.

Cevap A

2. Türkiye’de dağların doğu – batı doğrultusunda uzanmasından dolayı boyuna kıyı tipleri görülür. Bu durumda iç kesimlerde nem oranı azalır. Bitki örtüsü cılızlaşır. Beraberinde sıcaklık farkını da artırır ancak yükselti ortalamalarının dağların uzanış doğrultusu ile bir ilgisi bulunmamaktadır.

Cevap A

3. Volkanik dağlardan Karadağ, Karacadağ, Hasan Dağı, Melendiz ve Erciyes İç Anadolu Bölgesi’nde yer alırken Nemrut, Süphan, Tendürek ve Ağrı Dağı Doğu Anadolu Bölgesi’nde yer alır.

Cevap E

4. Akarsuların taşıdığı su miktarına debi denir. Türkiye’de debisi en fazla olan akarsu Fırat Nehri’dir. Rejimi düzenli olan akarsu ise Batı Karadeniz’deki Filyos’tur.

Cevap A

5. Gideğeni olan bir göl için Açık Havza denir. Sularının tatlı olduğu ya da Balıkçılık yapılabildiği yorumları yapılabilir. Bunun beraberinde sularında tarımda sulamada kullanılabileceği de söylenebilir. Eğer kapalı havza olsaydı, sözkonusu göle Balıkçılık ya da tarımda sulama yapılamazdı. Soruda verilen şekilde açık havza bir göl gösterilmiştir.

Cevap E

6. Arazinin karstik olduğu yerlerde Topraklar geçirgen olduğu için yüzey suları zayıftır. Harita incelendiğinde yüzey sularının en fakir olacağı yer, Akdeniz Bölgesi’ndeki karstik arazilerdir.

Cevap B

7. Türkiye’nin dış ticaretinde en önemli sektör Otomotiv’dir. Otomotiv, ihracat gelirleri arasında en ön sırada yer almaktadır.

Cevap A

8. Eğitim seviyesinin düşük olduğu yerlerde doğum oranları daha fazladır. Verilen seçenekler incelendiğinde doğum oranlarının daha fazla olacağı Şanlıurfa’dır. İğdır Gaziantep, İzmit, İzmir ve Konya’nın daha fazla gelişmiş olduğu düşünülürse bu illerde doğum oranlarının daha az olacağı söylenebilir.

Cevap C

9. Türkiye'de bazı sanayi kollarında hammaddede dışa bağımlılık fazladır. Verilen sanayi kolları arasında dışa bağımlılığın en fazla olduğu sanayi kolu gübredir. Gübrenin hammaddesi fosfattır. Fosfat Mardin - Mazıdağı çevresinde çıkarılmaktadır. Ancak yetmediği için ithal edilmektedir.

Cevap B

10. Harita incelendiğinde Ordu ve çevresi, Erzurum - Kars, Hakkari, Adana ve Menteşelerde yoğun olarak yapılan hayvancılık faaliyeti arıcılık olduğu söylenebilir. Çünkü yükselti ve eğimin fazla olduğu yerlerde yani engebeli sahalarda bitki çeşitliliği daha fazladır.

Cevap A

11. Fosil yakıtlardan petrol, doğalgaz, taş kömürü, linyit havayı kirleten başlıca yakıttır. Ancak bunların arasında havayı en fazla kirleten linyit iken en az kirleten doğalgazdır.

Cevap D

12. Bakır, altın, krom, Türkiye'nin ihraç ettiği madenler arasındadır. Bu madenler özellikle, krom kalitesinden dolayı, Altın değişim aracı olmasından dolayı, bakır elektrikte kullanıldığı için ihracatı önemlidir.

Cevap B

13. Buğday, elma, arpa, şeker pancarının en fazla yetiştirildiği bölge İç Anadolu bölgesi iken Mısırdaki en fazla Akdeniz bölgesidir.

Cevap E

14. Nüfusun hızla artmasıyla birlikte okul, hastane gibi yatırımlar artar. Kişi başına düşen gelirden azalmalar görülür. Konut eksikliği artış gösterir. Buna bağlı olarak da gecekondulaşma ve çarpık kentleşme ön plana çıkar. Ancak işçi ücretlerinin düşmesi olumsuz bir sonuç değildir. Aksine olumlu bir sonuçtur. (Devlet ve iş veren gözüyle bakmalısınız.)

Cevap C

15. Deniz sularının yükselmesi ile sıra dağlarının sular altında kalması sonucunda oluşan kıyı tiplerine dalmaçya kıyıları denir. Bu şekilde oluşan kıyı tipine Türkiye'de Antalya Kaş - Finike arasında rastlanılır.

Cevap C

16. Karstik arazinin fazla olduğu yerlerde eriyebilen kayaların yaygın olmasına bağlı olarak mağara oluşumları fazladır. Türkiye'de karstik arazinin en fazla olduğu yerler, Antalya ve çevresidir. Bu yüzden Antalya ve çevresinde mağara turizmi gelişme göstermiştir.

Cevap A

17. Limanların fonksiyonları birbirlerinden farklılık göstermektedir. Özellikle Mersin ve Trabzon limanları Transit ticarete önemli limanlar arasındadır. Transit ticaret bir ülkeden başka bir ülkeye mal taşınırken herhangi bir ülke üzerinden geçişi sırasında ortaya çıkan Ticaret türüdür.

Cevap A

18. Akarsuların vadilerindeki yatak eğiminin fazla olmasına bağlı olarak akış hızları fazladır. Böyle akarsularda rafting ve kano gibi su sporları gelişme gösterir. Seçenekler incelendiğinde, akış hızının en fazla olacağı Akarsu Fırat'tır. Diğer akarsuların yatak eğimleri az olduğu için akış hızları da fazla değildir.

Cevap E

1. Akdeniz'in diğer denizlerimizden daha tuzlu olması, kuzeyde yer çekiminin fazla olması, Hatay'da çizgisel hızın diğer illere göre daha fazla olması, doğuda güneşin daha erken doğması Türkiye'nin enlem ve boylam değerleri ile açıklanabilir. Yani matematik, (mutlak) konumla ilişkilendirilebilir. Ancak kış turizm potansiyelinin Erzurum – Kars'ta daha fazla olmasının sebebi yükselti ortalamalarıyla açıklandığı için özel konum ya da göreceli konumla onunla açıklanır.

Cevap E

2. Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde boyuna kıyı tipi görülür. Harita incelendiğinde Doğu Karadeniz, Yıldız Dağları, Akdeniz Bölgesi ve Menteşeler'de Dağların kıyıya paralel uzanmasından dolayı buralarda boyuna kıyı tipi görülmektedir.

Cevap E

3. Türkiye'de oluşum gösteren en genç volkanlar Manisa – Kula volkanları iken en yakın zamanda patlayan volkanik dağımız Bitlis'teki Nemrut'tur. (1441)

Cevap A

4. Türkiye'de kış sıcaklık ortalamalarının en düşük olduğu yöreler Erzurum-Kars ve Ardahan çevresidir. Bunda temel sebep yükselti ortalamasının fazla olması, enlem ve Sibirya YB'in etkisidir.

Cevap C

5. Samyeli Güneydoğu üzerinden aldığı tozu Anadolu üzerine sürükleyerek bulutlara karıştırması sonucunda çamurlu yağışlara sebep olur. Bu rüzgar yaz boyunca Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sıcak ve kurak geçmesinde önemli bir faktördür.

Cevap D

6. Türkiye'de ortalama yükseltinin en fazla olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesi iken en az olduğu bölge ise Marmara Bölgesi'dir. Ancak bölge geneli düşünüldüğünde eğim ve engebenin en az olduğu yani en düz olarak nitelendirilen bölge ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.

Cevap A

7. Türkiye'de tarlaların miras yoluyla bölünmesi, şehirlerde iş imkânlarının fazla olması, köylerdeki altyapı sorunlarının da artmasıyla birlikte iç göçler yaşanmıştır. Bunun sonucunda şehirlerde nüfus oranı artmıştır. Bu durum kentsel nüfus oranını artırmıştır. Ancak şehirlerde nüfus artışının temel sebebi doğum hızının fazla olması değildir. Asıl sebep aldığı göçlerin etkisidir.

Cevap D

8. Eğimli yamaçlarda toprakların süprülmesi ile oluşan kayıplara erozyon denir. Dolayısıyla eğim ve engebe, yanlış arazi kullanımı, orman yangınları ve tahıl köklerinin yakılması yani anız yakma erozyonu artıran sebeplerdir. Ancak her yıl aynı ürünün ekilmesi toprağın boş kalmaması olarak düşünüldüğünde, erozyonu azaltıcı bir faktör olarak görülebilir.

Cevap C

9. Yatak eğiminin az olduğu, yani denge profiline yakın olan akarsularda akış hızı az olduğu için vadi derinlikleri azdır. Bundan dolayı ani yağışlarda ya da baraj kapaklarının açılması suretiyle vadilerde sık sık taşkınlar yaşanmaktadır. Bu durum en çok Meriç Nehri'nde gözlenmektedir. Bunun dışındaki eğimli alanlarda akan Fırat, Dicle ve Kızılırmak gibi akarsularda nadir taşkın olaylarına rastlanılır.

Cevap A

10. Yer şekillerinin engebeli olması, şiddetli kuraklık ve yükselti nüfusun seyrek olmasında önemli sebeplerdir. Harita incelendiğinde

1. Yıldız Dağları, 2. Mentешeler, 4. Doğu Anadolu Bölgesi'nde Tunceli Bingöl, 5. Hakkari ve dolaylarında engebe olduğu için nüfus yoğunluğu azdır. Ancak 3 numaralı yerin az nüfuslanmasının sebebi yağış azlığıdır.

Cevap C

11. Türkiye'de bölgeler arasında yolcu ve yük taşımacılığında en fazla kullanılan ulaşım sistemi karayoludur. Denizyolu ise dış ticarete en fazla kullanılan sistemdir.

Cevap A

12. Kıyı turizmi yaz aylarında aktif olarak kullanılırken kaplıca ve mağara turizmi özellikle belli bir mevsim için kullanılmaz. Kaplıca ve mağara turizmi yılın her döneminde faaliyet gösteren turizm koludur.

Cevap E

13. Kapalı mekanlarda yapılan hayvancılık faaliyetlerinin iklimden etkilenme düzeyi düşüktür. Seçenekler incelendiğinde eğitimden etkilenme düzeyinin en düşük olduğu hayvancılık faaliyeti kümes hayvancılığıdır.

Cevap E

14. Türkiye'de linyitle çalışan en büyük termik santral, Kahramanmaraş'taki Afşin-Elbistan Termik Santralidir.

Cevap A

15. Türkiye fındık, incir, üzüm, ayva, kayısı ve kirazda dünya birincisidir. Ancak antep fıstığında birinci olan ülke İran'dır.

Cevap E

16. Dağların denize paralel uzandığı yerlerde Kıta sahanlığı dar olduğu için kıyıları derindir. Harita incelendiğinde 4 numaralı yerde dağlar denize dik uzandığı için kıyının daha az derin yani sığ olduğu söylenebilir.

Cevap D

17. Güneydoğu Anadolu Projesi Türkiye'de en fazla yol kat eden projeler arasındadır. Bu proje kapsamında Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Batman, Siirt, Mardin ve Şırnak yer alır.

Cevap A

18. Şekilde verilen vadi tipi kanyon vadidir. Kanyon vadi karstik arazilerde oluşan erimelere bağlı vadi tipidir. Bu vadi tipinin en fazla görüldüğü yer Akdeniz Bölgesi'dir.

Cevap A

1. 21 Aralık tarihinde Güney Yarımküre'de yaz yaşadığı için güneye doğru gidildikçe gündüz süreleri uzar. Soruda verilen iller göz önüne alındığında Ankara'dan Konya'ya gidildikçe güneye doğru gidildiği için gündüzlerin daha uzun olacağı söylenebilir.

Cevap D

2. Volkanik araziler yanmış topraklar olduğu için gevşek yapılıdır. Hatta bu arazilerde, gevşek yapılı olduğu için aşınmalara bağlı olarak Peri bacaları da oluşmaktadır. Mineralce Zengin olduğu için verimlidirler. Ayrıca maden bakımından da zengindirler. Türkiye'de volkanik arazilerin en yaygın olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Not: Başlıca peribacaları

- Ihlara Vadisi (Kapadokya)
- Narman - Erzurum (kırmızı peribacaları)
- Van - Vanadokya

Cevap E

3. Yıl içinde fazla buharlaşan göllerin yüzey alanlarında değişimler fazla olur. Tuz Gölü'ndeki şiddetli buharlaşmadan dolayı göl yüzeyinin alanı sıkça değişir.

Cevap B

4. Denizlere ulaşan akarsular açık havza iken denizlere ulaşamayan akarsular kapalı havza özelliği gösterir. Buna göre Fırat, Dicle, Çoruh, Asi denizlere ulaştığı için açık Aras ve Kura Hazar Gölü'ne döküldüğü için kapalı havzadır.

Cevap B

5. Harita incelendiğinde Batı Karadeniz, İç Ege, Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve İçdir düşünüldüğünde bunların arasında en az yağış alan yer 5 numara ile gösterilen İçdir ve çevresidir. İçdir'ın çukurda kalmasından dolayı düşen yağış miktarının daha az olduğu görülmektedir.

Cevap E

6. Türkiye'de doğum oranlarının fazlalığına bağlı olarak genç nüfus oranı fazladır. Ancak yaşlı nüfusu son yıllarda artış göstermektedir. Göçlerden dolayı da kentsel nüfus oranlarında artışlar dikkat çekmektedir. Son 10 yılda gelişmeye bağlı olarak doğum oranları genelde azalmaktadır. Ancak nüfus miktarlarında şimdiye kadar hiçbir azalma görülmemiştir.

Cevap C

7. Tarımda uygulanan sulama, gübreleme, ilaçlama, tohum ıslahı, pazarlama, destekleme alımı gibi faktörler verimi artırırken; tarım alanlarını genişletmek ve tarımla uğraşanları artırmak verimi değil üretimi artırmaktadır. Tarımda verimi artırmak için birim alanda alınan üretimi artırmak gerekmektedir.

Cevap C

8. Bir tarım bölgesinde her yıl farklı tarım ürünü ekmeye nöbetleşe ekim denir. Ancak nöbetleşe ekimin yapıldığı yerlerde tercih edilen ürünlerin Dikili değil ekili ürün olması şarttır yani ağacı olan ürünlerde nöbetleşe Ekim yapılmaz. Bundan dolayı üzüm ağacı olan bir ürün olduğu için nöbetleşe ekim yapılmaz.

Cevap C

9. İlaç tüketiminin artırılması hastalıkları önlediği için hayvancılıkta verimi artırır. Bunun beraberinde süt kuzu ve dana kesiminin önlenmesi, ırkların ıslah edilmesi, çiftçilere ucuz kredilerin sağlanması hayvancılıktan elde edilen verimi artırırken, meraları genişletmek mera hayvancılığına olan teşviki artıracağı için hayvancılığa verimi artırdığı söylenemez.

Cevap C

10. Krom kalitesinden dolayı sürekli ihracat yaptığımız bir madendir. Paslanmaz çelik üretiminde kullanılır. Türkiye dünyada dördüncü sıradadır.

Cevap B

11. Sanayinin gelişmesinde en önemli faktörün madencilik olduğu düşünülürse en fazla sanayinin gelişmesi beklenen yer Doğu Anadolu Bölgesi olur. Çünkü Doğu Anadolu Bölgesi madencilikte en zengin bölgedir.

Cevap D

12. Türkiye’de kullanılmakta olan ya da projelendirilen Güneydoğu Anadolu projesi, Konya Ovası Projesi, Zonguldak Bartın Karabük projesi, Yeşilırmak Havzası Geliştirme Projesi gibi önemli faaliyetlerinin yapılmasının asıl amacı bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını azaltarak Türkiye genelinde toptan kaliteyi yükseltmektir.

Cevap B

13. Nüfus ve nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde ticari yoğunluk fazladır. Harita incelendiğinde 1 nolu alanın Doğu Karadeniz olduğu görülmektedir. Nüfus yoğunluğu her ne kadar da fazla olsa Doğu Karadeniz kıyıları Samsun, Çatalca Kocaeli, İzmir ve Antalya’ya göre ticari yoğunluğu daha az olan yerler arasındadır.

Cevap A

14. Verilen sanayi kollarından çimento, seramik ve cam hammaddeleri taş ve toprağa dayalı olduğu için bu Sanayi kollarına taş toprağa dayalı sanayi kolu denilir.

Cevap E

15. Linyit, taş kömürü, doğalgaz ve Petrol taşınabilir enerji kaynakları iken rüzgar, jeotermal santral akarsu ve güneş santralleri ancak buldukları yerde santrale dönüştürülebilir. Çünkü Rüzgar, akarsu ve Jeotermal santraller başka bir bölgeye hammadde kaynakları olarak taşınmaz.

Cevap C

16. Son 5 yıllık veriler dikkate alındığında Türkiye’nin en fazla elektrik ürettiği enerji kaynağı doğalgazdır. Üretilen elektriğin yaklaşık yüzde 40’ı doğalgazdan elde edilir. Verimli ve temiz olmasından dolayı ithal edilen doğal gaz Türkiye’de çevrimiçi santrallerde elektriğe dönüştürülür.

Cevap C

17. Arazinin eğimi ve engebesinin fazla olduğu yerlerde yol yapılırken mecburen doğal geçitlerden yararlanır. Bundan dolayı seçenekler arasında Doğu Karadeniz, engebeli olduğu için yol yapımında özellikle vadiler ve doğal geçitler tercih edilir.

Cevap A

18. Arazinin engebeli olduğu yerlerde tarım alanları dar olduğu için arazilerde çalışan mevcut çiftçilerin tarım alanlarına dağıtılması ile ortaya çıkan tarımsal nüfus yoğunluğu da fazla çıkar. Buna göre verilen seçeneklerden Rize’nin daha engebeli olduğu düşünülürse tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olacağı söylenebilir.

Cevap A

KPSS

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI

- L - BEDEN ÇÖZÜMLER

BEDENE GÖRE
COĞRAFYA
DENEMELERİ

1. Türkiye Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında olan bir ülkedir. Orta kuşakta olmasının en iyi kanıtlayan özellikler şunlardır. Dört Mevsim belirgin yaşanır, cephe yağışları görülür, batı rüzgarlarından etkilenir ve Akdeniz İklimi hakimdir. Soru incelendiğinde Akdeniz İklimi yerine maki türü bitkiler yaygındır, denilebilir. cephe yağışı beraberinde batı rüzgarları Türkiye'nin orta kuşakta olduğunu kanıtlar ancak aynı anda dört mevsimin yaşanması özel koruma girer bu nokta dikkat edilmesi gereken bir özelliktir.

Cevap E

2. Türkiye ortalama yükseltinin fazla olduğu bir ülkedir. Ortalama yükseltinin fazla olduğunu en iyi kanıtlayan cümle karın yerde kalma süresinin uzun olmasıdır. Ancak ortalama yükseltinin fazla olduğu bir yer için kesinlikle denize uzaktır denilemez. Mesela Doğu Karadeniz dağları yüksektir ve aynı zamanda denize yakındır. Ancak bitki örtüsünün cılız olması, engebeli olması, yol yapım masraflarının fazla olması, bunlar doğrudan yükselti ile ilgili değildir. Yani yükseltinin az olup da engebeli olduğu alanlar da mevcuttur. Örneğin Menteşe Yöresi'nde yükselti ortalamaları azdır ama engebelidir. Bu şu anlama gelir. Her yüksek olan yer kesinlikle engebelidir denilemez. Mesela Erzurum-Kars Platosu orta düzlükte bir yerdir ancak yükselti ortalaması fazladır.

Cevap D

3. Engobenin fazla olduğu yerlerde gerçek alanla izdüşümsel alan arasındaki fark fazladır. Harita incelendiğinde eğim ve engobenin en fazla olduğu yer 5 numara ile gösterilen Hakkari, 3 numaralı yer Erzurum - Kars yöresidir. Erzurum - Kars yüksek ama platoluk bir yer olduğu için çok engebeli olduğu söylenemez.

Cevap E

4. Karstik arazilerin yaygın olduğu yerlerde eriyebilen kayaçların fazla olmasından dolayı mağara turizmi yaygın olarak görülür. Bundan dolayı mağara turizminin geliştiği Akdeniz Bölgesi için kesin olarak kayaç yapısı ile ilgili bilgi edinilebilir. Ancak fay hatları, kayaç yapısı değil, yer yapısı ile ilgilidir. Yani Kırıklı arazi yapıları ile ilgili bilgi verilebilir.

Cevap B

5. Menderes oluşturan bir akarsu için eğim ve engobenin az olduğu alanlarda aktığı söylenebilir. Bu durumda yatak eğiminin azaldığı söylenebilir. Denge profiline ulaştığını söyleyemeyiz. Denge profiline yaklaşmıştır cümlesi daha uygun olacaktır. Böyle akarsularda eğer rejimi düzenli ise ve beraberinde yatak derinliği de fazlaysa taşımacılık yapılabilir. Ancak her menderes oluşturan Akarsu için taşımacılık yapılır, denilemez.

Cevap C

6. Dağ yamaçlarında sürüklenen toprakların dağların eteklerinde birikmesiyle oluşan topraklara kolüvyal topraklar denir. Seçenekler incelendiğinde Hakkari, Yukarı Kızılırmak yani Sivas çevresi, Yukarı Fırat Bölümü ve Adana çevresinde kısmi dağlık alanlardan dolayı bu tür topraklara raslanırken Ergene Yöresi, Edirne ve Tekirdağı kapsar bu yöreler ise düzlük alanlardır. Buralarda kolüvyal toprak olasılığı daha azdır.

Cevap B

7. 21 Aralık'ta güneye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar. Türkiye'de 21 Aralık'ta en uzun gündüz yaşayan şehir Hatay'dır. Hatay için sıcaklık farkları azdır denilebilir. Sıcaklık farklarının az, yani kimyasal çözülmenin fazla olduğu yerlerde toprak oluşumları da hızlıdır. Bunun beraberinde Hatay'da don olaylarına nadir rastlanır.

Cevap E

8. Türkiye'de güney yamaçlar bakıdır. Bakıya göre güney yamaçlar güneşi daha fazla gördüğü için daha sıcaktır ve yerleşmeler için daha fazla tercih ederiz. Ancak Karadeniz kıyılarında güney yamaçlarında tercih edilmesi deniz etkisini azaltacağı için ekonomik faaliyetleri önemli oranda olumsuz etkilemektedir. Bu yüzden Karadeniz kıyısında yerleşmeler genelde kuzey yamaçlarda kuruludur.

Cevap B

9. Türkiye'de nüfuslanma üzerinde birçok faktör etkili olmaktadır. Harita incelendiğinde numaralı alan Doğu Karadeniz, 2 numaralı alan Yıldız Dağları, 3 numaralı alan menteşeler 5 numaralı alan ise Taşeli Platosu'dur. Buralarda seyrek nüfuslanmanın sebebi eğim ve engebenin fazla olmasıdır ancak 4 numara ile gösterilen Sivas ve çevresinde seyrek nüfusun temel sebebi engebe iklim şartlarının olumsuz etkisidir.

Cevap D

10. Maki, kızılçam, sedir, zakkum, meşin gibi bitkiler Akdeniz İkliminin bitkileridir. Seçenekler incelendiğinde Akdeniz ikliminin en belirgin şekilde görüldüğü il Mersin'dir. Mersin'de bu tür bitkilerin yaygın olduğu söylenebilir.

Cevap A

11. Türkiye'de hızlı nüfus artışının her alanda önemli katkıları olduğunu söyleyen bir kişi, bu hızlı artan nüfusa uygun iş kolunun bulunamayacağını göz ardı etmiş olur. Bu yüzden söz konusu kişinin Türkiye'deki kalkınma hızını iyi düşünmediği ortadadır. Kalkınma hızının fazla olması için işsizlik oranlarının az olması gerekmektedir.

Cevap D

12. Tarımdaki destekleme alımlarının temel sebebi, çiftçilerin ürettiği ürünlerin elinde kalmaması ya da ucuz fiyatlara satmaması için uygulanan bir yöntemdir. Bunu sağlıklı bir şekilde başarabilmek için öncelikle çiftçinin ürettiği ürüne öncesinden bir taban fiyatı uygulaması esastır. Uygulanan bu taban fiyata göre çiftçi ürettiği ürünü belirlenen fiyatın altında satmayacak ve ekonomik dengeyi de korunmuş olacaktır. Aksi olduğu takdirde üretilen ürünler düşük fiyatlara satılacak, bu da çiftçinin zarar etmesini ortaya çıkaracaktır.

Cevap B

13. Yağışın az olduğu yerlerde buharlaşmadan dolayı topraklarda tuz oranı fazladır. Bu durum İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde görülmektedir. Bu durumun temel sebebi şöyle açıklanabilir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında sulama imkanlarının artmasıyla birlikte çiftçilerin aşırı sulama sonucunda toprakları tuzlandığı ortaya çıkmaktadır. Bunun temel sebebi aşırı sulanan toprağın fazla buharlaşması ile birlikte buharlaşan sudan sonra geride kalan tuzların topraklarda birikmesi ile açıklanabilir.

Cevap D

14. Mera hayvancılığında elde edilen et ve süt kalitesinin ahır ya da besi hayvancılığına göre daha yüksek olduğu bilinmektedir. Ancak mera hayvancılığında elde edilen üretim ve verim düşük olduğu için nüfusun tamamına üretilen ürünler yetmemektedir. Bundan dolayı hızlı artan nüfusu beslenebilmek için verimin daha fazla olduğu ahır ya da besi hayvancılığı tercih edilmektedir. Bu durum arz talep dengesini sağlamak amacıyla yapılmaktadır.

Cevap A

15. Orman alanlarını korumak için mesire alanlarının sınırlamak yani piknik alanlarını belirli alanlarda tutmak önemlidir. Yollar yapmak zaten ormanları korumanın başlıca yoludur. Yangınlara müdahale etmek için çok gereklidir. Bunun beraberinde karma ağaçlar dikmek, yani farklı tutuşma süreleri olan ağaçların yan yana olması yangın esnasında yangınların geniş alanlara yayılmasını önleyecektir. Mesela çam ağaçlarının bazı türleri çok çabuk tutuştuğu için tamamen aynı gruptaki bu türden ağaçların olması orman yangınlarını artıracaktır. Tam tersine farklı türde ağaçların dikilmesi orman yangınlarının yayılma alanını da yavaşlatacaktır.

Cevap E

16. Türkiye'nin en büyük kargo havaalanı Şanlıurfa'dadır. Kargo havaalanlarındaki asıl amaç, yurt içinde ya da yurt dışına yüklü miktarda mal taşımaktır. Bu amaçla Şanlıurfa Havaalanı Türkiye'de önemli ölçüde yük taşımacılığı yapar. Harita incelendiğinde 5 numaralı alanın Şanlıurfa olduğu söylenebilir.

Cevap E

17. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin su taşıma projesi olan Cansuyu ya da Barış suyu Projesi için Anadolu'da yapılan barajın adı Alaköprü Barajıdır. İğdir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kanadında yapılan baraj ise Geçitköy Barajı'dır.

Cevap B

18. Türkiye'de maden taşımacılığında ön sırada olan ulaşım sistemi demir yoludur. Sebze ve meyve taşımacılığında ise karayoludur. Ancak Türkiye içerisinde en fazla yük ya da en fazla yolcu taşıyan sistem karayoludur.

Cevap B

1. 21 Mart tarihinde aynı boylamda bulunan Kütahya ve Antalya için yerel saatlerinin aynı olduğu söylenebilir. Bunun beraberinde ekinoks tarihi olduğu için gece gündüz sürelerinin eşit olduğunda söylenebilir. Ancak bu iki şehrin başlangıç meridyenine uzaklıklarının aynı olduğu söylenemez. Çünkü meridyenler ekvatorun kutuplara doğru birbirlerini yaklaşıyorlar. Yani aralarındaki mesafe daralır.

Cevap C

2. Bir akarsuda ulaşımdan yararlanmak için yatak derinliğinin fazla, yatak eğiminin az, rejiminin ise düzenli olması gerekir. Türkiye’de ulaşımda doğrudan yararlanan bir akarsu bulunmamaktadır. Sadece Bartın Çayı’nda bir kaç kilometrelik alanda ağaç gövdesi (tomruk) taşınır.

Cevap E

3. Topraklardaki organik madde toprağın humus oranı ile doğru orantılıdır. Bitki köklerinin karışmasıyla birlikte topraklardaki organik madde ya da humus oranı artış gösterir. Humus bakımından en zengin olan topraklar, Erzurum-Kars’taki çayır altındaki Çernezyom topraklarıdır.

Cevap B

4. Kaynak sularının acı olduğu yerler genellikle karstik arazilerdir. Faylı arazilerdeki kaynaklar yerin derinliklerinden geldiği için sıcaktır. Ancak karstik arazilerde kireç oranı fazla olduğu için sular genellikle acıdır.

Cevap C

5. Türkiye’de güneşlenme süresinin çok fazla olduğu bir yer için yani Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi bir yer için, nem oranının az, fiziksel çözülmenin fazla olduğu söylenebilir. Fiziksel çözülmenin fazla olmasının sebebi sıcaklık farklarının fazla olmasıdır. Ancak nem oranının az olduğu yerlerde bulutluluk oranının fazla olduğu söylenemez.

Cevap D

6. Linyit, petrol, doğalgaz, tuz ve bor mineralleri üçüncü jeolojik zamanda oluştuğu için genç bir arazi olduğunu kanıtlar. Bunun beraberinde fay hatlarının fazla olması, depremlerin, kaplıcaların görülmesi volkanik arazilerin yaygın olması da genç bir ülke olduğunu kanıtlar. Ancak farklı türde madenlerin olması genç bir ülke olmasından daha çok farklı jeolojik zamanlara ait arazisinin olduğunu kanıtlamaktadır. Burası özellikle genç bir ülke olmasıyla karıştırılabilen önemli bir ayrıntıdır.

Cevap B

7. Geçmişten günümüze kadar gelebilen ender görülen bitki türlerine endemik bitkiler denir. Türkiye’de en belirgin günlük ağaç diye bilinen sığladır. Türkiye’de endemik türlerin en yaygın olduğu yerler korunaklı alanlar olmasından dolayı toroslardır.

Cevap A

8. Harita incelendiğinde I no’lu yer Biga Yarımadası, V no’lu yer Hakkari çevresidir. Buralarda yer şekillerinin engebeli olmasından dolayı nüfuslanma azdır IV no’lu yer ise Erzurum-Kars Platosudur. Yükseltiden dolayı nüfusun seyrek olduğu yerler arasındadır. II numaralı yerde ise aşırı kuraklık ve yağışın az olmasından dolayı nüfuslanma azdır. Ancak III numaralı yer Doğu Karadeniz kıyılarıdır. Doğu Karadeniz’de nüfus yoğunluğu azdır ama kıyılarında fazladır.

Cevap C

9. Türkiye’ye kivi, şekerpancarı, çay ve karnola Cumhuriyetten sonra getirilirken Arpa çok daha eskilere dayanmaktadır.

Cevap E

10. Verilen hayvan türleri arasında doğal koşullara daha çabuk uyum sağlayan hayvan türü kıl keçisidir. Engebeli arazilerde ya da bitki örtüsünün cılız olduğu yerlere bile çok çabuk uyum sağlayan bir türdür. Bundan dolayı bulunduğu yerde bitki örtüsüne verdiği zarardan dolayı Akdeniz Bölgesi'nde yasaklanmıştır.

Cevap B

11. Demir, volfram, fosfat ve altın ithal edilen madenlerdir. Ancak bakır, ihracatı olan bir madendir. Bunun beraberinde altın madeni hem ithalatta hem de ihracatta yeri vardır.

Cevap E

12. Verilen tünellerden Bolu Tüneli'nde yıllık bazda düşünüldüğü zaman geçen araç sayısının daha fazla olduğu görülecektir. Çünkü Batı Karadeniz; Marmara Bölgesi'ne bağlanmasından dolayı trafik yoğunluğunun fazla olduğu gerçektir.

Cevap B

13. Turizmi geliştirmek için tanıtım faaliyetlerini önem vermek, konaklama imkanlarını geliştirmek, ulaşım, haberleşme ve bankacılık hizmetlerini geliştirmek bunun beraberinde tarihi alanları korumak turizm için yapılması gerekenlerdir. Ancak gelen turistlere kültürel özellikleri yaymak ya da tanıtmak diğerlerine göre yapılması gereken en son faaliyettir.

Cevap E

14. Sanayinin geliştiği yerlerde kirlilik oranları fazladır. Harita incelendiğinde sanayinin en fazla geliştiği yerin 3 numara ile gösterilen İskenderun Körfezi çevresi olduğu görülecektir. Bunun beraberinde sanayinin en fazla geliştiği yerlerden bir tanesi de I numara ile gösterilen Bursa ve çevresidir.

Cevap E

15. Gülek Geçidi Adana ile Niğde arasını bağlamaktadır. Bu geçitte hem kara yolu hem de demir yolu mevcuttur.

Cevap E

16. Öncelikli olarak Kalkınma projelerinin asıl amacının bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını en aza indirme amacını taşıdığını bilmeliyiz. Verilen iller arasında Samsun, Doğu Karadeniz Projesi ve Yeşilirmak Havzası geliştirme projesinde vardır. Bu yüzden Samsun birden fazla kalkınma projesi kapsamında yer alır. (Amasya, Samsun, Çorum, Tokat da her iki projede vardır.)

Cevap A

17. Verilen madenler arasında ihracatı en fazla olan maden altındır. Altın bir değişim aracı olarak hem ihracatta hem de ithalatta önemli bir madendir. Ancak verilen doğal gaz, petrol, taşkömürü ve linyit ithalatta daha önemlidir.

Cevap C

18. Manisa-Kula volkanları Türkiye'nin ilk milli jeoparkı olarak nitelendirilir. Yöredeki tüf ve lavların oluşturduğu şekiller ve volkan coğrafyası bir jeopark olarak nitelendirilmektedir. Manisa-Kula volkanları Türkiye'nin en genç oluşumlu volkanlarıdır.

Cevap A

1. Türkiye Orta kuşakta olduğu için dört mevsimi belirgin şekilde yaşar. Bu durum orta kuşak ülkesi olduğunu kesin olarak kanıtlar. Ancak gölgelerin 0 olmaması sadece orta kuşağı değil Kutup kuşağına özgü bir özellik de olabilir. Bunun beraberinde farklı iklimler ise yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi ile açıklanabilir. Yani özel konumla(göreceli) ilgilidir.

Cevap D

2. Türkiye'de linyit, petrol, doğalgaz, tuz ve bor yataklarının olması genç bir ülke olduğunu kanıtlar. Beraberinde fay hatları, depremler ve kaplıcalarda genç olduğunu kanıtlayan en önemli belirtilerdir. Ancak farklı madenlerin çıkarılması farklı jeolojik dönemlere ait arazilerin olduğunu kanıtlar.

Cevap C

3. Haritada numaralı alanlardan en engebeli olarak görülen yer 2 numara ile gösterilen Menteşe Yöresi'dir. Engebeli yerlerde bitki türü çeşitliliği daha fazladır. 5 numaralı yer ise ortalama yükseltinin fazla olduğu yerdir. Çok fazla engebeli olduğu söylenemez Çünkü platoluk bir sahadır.

Cevap B

4. Diyarbakır-Karacadağ volkandan çıkan lavların akışkan olmasından dolayı bacasının yayvan yapıdadır. Bu yüzden uzakta bakıldığında erimiş bir mum gibi görünür.

Cevap D

5. Üçüncü jeolojik zaman yani tersiyer kısa sürmesine rağmen Türkiye'nin en fazla etkilendiği jeolojik zamandır. Bu zamanda Alp-Himalaya dağ sistemi oluştuğu için dağlık arazilerin oluşumunda önemli bir etkiye sahiptir.

Paleozoik birinci zaman, mezozoik ikinci zaman, tersiyer üçüncü zaman, kuaterner ise dördüncü zamandır.

Cevap D

6. Gezdiği yerde eriyebilen kayaların en fazla olduğunu söyleyen bir gözlemci bulunduğu yerde karstik arazilerin fazla olduğunu söylerse daha doğru olur. Verilen iller düşünüldüğünde Muğla, Denizli, Antalya ve Sivas'ta karstik arazilerin yaygın olduğu düşünülürken Kütahya'daki karstik araziler verilen diğer illere göre daha azdır.

Cevap E

7. Kış aylarında yüksek basıncın etkili olduğu yerlerde havanın kurak geçmesinden dolayı yaz yani ışımanın fazla olduğu söylenebilir. Böyle havalarda sıcaklık ortalamaları mevsim normallerinin çok altına düşmektedir. Verilen basınçlardan Sibiry ve Asor yüksek basınç karakterinde olduğu için her yıl olmasa da bazı yıllarda birlikte etkili olduklarında Türkiye'nin genelinde kış ayında bir Ayaz yaşanır. O da sıcaklık ortalamalarının çok düşmesine sebep olur.

Cevap D

8. Türkiye'de doğum oranlarının azalmasına bağlı olarak bağımlı çocuk nüfus oranı da azalmaktadır. Beraberinde yaşanan iç göçlerle birlikte de kentsel nüfus oranının da artışlar görülmektedir. Ancak son yıllarda doğum oranları hızlı bir şekilde azaldığı için nüfus artış hızı da azalmaktadır. Ekonomik seviyenin artmasıyla birlikte kişi başına düşen milli gelir artış göstermektedir. Bütün bunları düşündüğümüz zaman Türkiye'nin nüfusunun arttığı da dikkate alındığı zaman nüfus yoğunluğunun arttığı da görülmektedir. Bu yüzden nüfus yoğunluğunun azaldığı söylenemez.

Cevap C

9. Türkiye'nin 1960 ve 2023 yılına ait nüfus piramitleri verilmiştir. Nüfus piramitleri incelendiğinde 1960 yılında genç nüfus miktarının daha az olduğu görülecektir. 2023 yılında ise ortalama yaşam süresinin uzamasına bağlı olarak yaşlı nüfusun daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak 1960 yılında doğum oranları daha fazladır. 1960 ve 2023 yılı nüfus piramitleri incelendiğinde 1960 ile 2023 yılları arasında doğum oranlarının düzenli olarak arttığı ya da azaldığı söylenemez. Çünkü bu piramitler sadece 1960 ve 2023 yıllarını göstermektedir, arasındaki bütün yılları göstermemektedir.

Cevap E

10. Tarımda makineleşme insan gücüne duyulan ihtiyacı azaltacağı için bölge dışına olan göçleri artırır. Bu durum gizli işsizliğin ortaya çıktığını anıtlar. Bununla beraber tarım alanları da genişler. Çünkü tarımda makineleşme ile birlikte özellikle meraların daralması ile ekili dikili alanların arttığı da görülmüştür. Ancak tarımda makineleşme hasat zamanını kısaltmaz. Hasat zamanı Olgunlaşma zamanıdır. Makine kullanımı hasat zamanını değil hasat süresini kısaltır.

Cevap C

11. Son yıllarda Türkiye'de tarım ürünü ihracatın azalmasının sebepleri arasında tarıma dayalı sanayinin gelişmesi önemlidir. Yani önceden tarım ürünü doğrudan satan Türkiye şimdi sanayi ürünü olarak işleyip satmaktadır. Bunun beraberinde nüfus artış göstermesiyle birlikte tarım ürünlerinin iç tüketimi artış göstermiştir. Bu da azaltmıştır beraberinde piyasa koşullarındaki değişimler ve ticari kaygılar yani dış ticareti zaman zaman etkileyebilmektedir. Ancak tarımsal verimin düştüğünü söyleyemeyiz. Her geçen yıl tarımda uygulanan modern yöntemlerle birlikte tarımsal verim artmaktadır.

Cevap E

12. Açık havza olan göllerde balıkçılık yapılırken, kapalı havza olan göllerde balıkçılık yapılmaz. Ancak Van Gölü kapalı havza olmasına rağmen çok sayıda akarsu dökülmesi ile birlikte inci kefalı balıkçılığı yapılır. Bunun beraberinde Beyşehir'de açık havza olduğu için balıkçılık yapılır. Tuz Gölü'nde ise tuzluluk oranının yüksek olmasından dolayı Balıkçılık yapılmaz.

Cevap B

13. Türkiye'de bazı sanayi kollarının hammaddelerinde dışa bağımlılık fazladır. Verilen sanayi kolları arasında en fazla ilaç sanayide dışarıya olan bağımlılık fazladır. Bu yüzden dış ticaret açığının artmasında bir sebeptir.

Cevap D

14. Haritada verilen yerler Giresun-Aksu, Zonguldak-Çaycuma, İstanbul, Afyon-Çay ve Mersin-Taşucudur. Buralarda gelişen sanayi kolu kağıttır. Kağıt ithal edilir.

Cevap A

15. Türkiye'de fazla bulunan enerji kaynaklarından elektrik üretilirse dışarıya olan bağımlılık azalır. Verilen enerji kaynaklarından Türkiye'de en fazla olan linyittir. Linyitle çalışan termik santrallerin sayısının artırılması enerjide dışa bağımlılığı önemli ölçüde azaltacaktır. Ancak hava kirliliği yarattığı gerekçesiyle genelde dışarıdan alınan doğalgazdan elde edilen elektrik daha fazladır.

Cevap E

16. Soruda, bakır, krom ve altın için "ihrac edilebilir, milli ekonomiye katkıları fazladır. Türkiye'de işlenirler, bu yüzden de belirli oranda istihdam oluşturlar," çıkarımları doğrudur. Ancak rezervlerinin az olduğu hepsi için söylenemez. Krom dünya rezervlerinde Türkiye'nin dördüncü olduğu bir madendir.

Cevap E

17. Tarihi turizm, kaplıca turizmi, inanç turizmi ve rafting turizmi yılın birçok dönemine yayılabilirken, yayla turizmi genelde yazın yapılan bir turizm türüdür. Çünkü yayla turizmi yaz aylarında yoğunluk kazanmaktadır. Kışın zorlaşabilir.

Cevap D

18. Karadeniz Bölgesi'ndeki Yeşil Yol Projesi Samsun'dan başlayıp Artvin'e, oradan da Gümüşhane'ye kadar olan bütün yaylalar üzerinde yapılması planlanan bir karayolu projesidir. Ancak Danıştay'ın aldığı 2015 yılındaki karara göre ormanlara verdiği zardan dolayı bu proje durdurulma kararı alınmıştır. Verilen iller arasında Samsun Ordu, Artvin, Gümüşhane Yeşil Yol Projesi kapsamında iken Zonguldak bu proje kapsamında yer almaz.

Cevap A

1. İzmir'in Erzurum'dan sıcak olması yükselti, mağara turizminin Akdeniz Bölgesi'nde olması karstik arazi, Hakkari'de yağış miktarının fazla olması yükselti ile açıklanırken, Tuz Gölü'nde tuz oranının çok fazla olması da yağış miktarının az, buharlaşmanın şiddetli olmasıyla açıklanabilir. Bu özellikler Türkiye'nin özel konumu yani göreceli konumu ile açıklanır. Ancak Türkiye'de kızılçam, zakkum maki gibi bitkilere da raslanılması Akdeniz iklimi'nin olduğunu kanıtlamaktadır. Bu durumda bir orta kuşak ülkesi olmasıyla açıklanabilir. Yani mutlak ya da matematik konum özellikleriyle ilgilidir.

Cevap B

2. Soruda verilen masiflerin birinci jeolojik zamanda oluşan sert kırılmamış arazilerde tanımına ters düşen yer haritada IV numara ile gösterilen menteşelerdir. Çünkü menteşeler üçüncü jeolojik zamanda kırılmaya uğramıştır. Zaten kırıklı dağdır.

Cevap D

3. Erzincan, Sivas, Tokat ve Düzce Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunurken Elazığ ve Malatya gibi alanlar Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alır.

Cevap A

4. Delta toprakları alüvyon, taşınmış toprak oldukları için buldukları yerin iklimi hakkında bilgi vermez. Çünkü bu tür topraklar buldukları yerin iklim özellikleri ile birlikte oluşmuşlardır. Akarsuların farklı yörelerden getirdiği topraklardır. Verilen harita incelendiğinde alüvyon toprakların 2 numaralı yerde olduğu görülecektir. 2 numaralı yer Bafra ve Çarşamba deltalarını göstermektedir.

Cevap B

5. Orman içi yollar yapmak, erozyonu önlemek için alınması gereken tedbirler arasında sayılır. Çünkü orman içi yollar yapmak herhangi bir orman yangını sırasında yangına daha rahat müdahale etmek için alınması gereken bir önlemdir. Bunun beraberinde tutuşma süreleri farklı olan karma ağaçlar dikmek de orman yangınının genişlemesini önleyecektir. Ancak mera-ları ıslah etmek yine doğal bitki örtüsünü koruduğu için erozyonu önleyen faaliyetler arasındadır.

Cevap E

6. İndirgenmiş izoterm haritalarında her yer deniz seviyesinde kabul edildiği için yükselti aranmaz. Bunun beraberinde yükselti aranmadığı için de bakı faktöründen de söz edilemez.

Cevap E

7. Asor yüksek basıncı Atlas Okyanusu üzerindeki Asor adalarından kaynağını alır. Yüksek Basınç olduğu için özellikle yaz aylarında kuraklık taşır. Bu basınç merkezi ve İzlanda Alçak Basınç merkezi Dünyanın günlük hareketinin den etkilendikleri için Dinamik kökenlidir. Ancak Sibiryaya ve Basra basınç kuşakları sıcaklık koşulları altında oluştukları için termik kökenlidir.

Cevap B

8. Ekonomik faaliyet kolları kendi içinde farklı gruplara ayrılır. Tarım, hayvancılık ve madencilik beraberinde ormancılık birincil ekonomik faaliyet, sanayi ve imalat ikincil ekonomik faaliyet, ticaret, turizm, eğitim ve sağlık hizmetleri ise üçüncül ekonomik faaliyet grubuna girer. Verilen illerden özellikle Iskenderun Demir-Çelik fabrikasından dolayı İkincil ekonomik faaliyetin daha fazla geliştiği söylenebilir. Ancak Konya'da ve Kars'ta tarım ve hayvancılıktan dolayı birincil ekonomik faaliyet gelişirken Alanya'da ise Turizm'den dolayı üçüncül ekonomik faaliyetin geliştiği söylenebilir. Muğla'da yine turizmden dolayı üçüncül ekonomik faaliyetin geliştiği söylenebilir.

Cevap B

9. Karadeniz bölgesinde kentsel nüfus oranını en azdır. Yani Türkiye'de kırsal nüfus oranının en fazla olduğu bölge Karadeniz Bölgesi'dir. Kentsel nüfus oranının en fazla olduğu bölge ise Marmara Bölgesidir.

Cevap D

10. Türkiye'de nüfus artış hızının düşmesine bağlı olarak 0-14 yaş grubundaki toplam nüfus oranının azaldığı görülmektedir. Beraberinde 65 yaş üstündeki nüfus oranında artmaktadır. Kadınlardaki evlilik yaşı erkeklerden daha düşüktür. Erkeklerin sayısı kadınların sayısından daha fazladır. Ancak erkek nüfusunun üçte ikisinin çalıştığı söylenemez. Çünkü erkek nüfus içinde çocukların oranı ve işsizler düşünüldüğünde üçte ikisinin çalıştığını söylemek yanlış olur.

Cevap E

11. Haritada I numaralı yön Marmara Bölgesi, II numaralı Yön Ankara ve çevresinde, III numaralı yön İzmir ve çevresini gösterirken V numara Gaziantep dolaylarını işaret etmektedir. Buralara yapılan göçlerde sebep Sanayi olduğu için göçlerin sürekli olduğu söylenebilir. Ancak IV numaralı yön Menteşe Yöresi'ni gösterdiği için Menteşe Yöresi'nde turizm etkinlikleri de düşünüldüğü zaman yapılan göçlerin daha çok geçici olduğu görülecektir.

Cevap D

12. Destekleme alımlarının temel amacı çiftçinin ürettiği ürünün elinde kalmaması ve zarar etmesini önlemektir. Yine ürünlerin yanlış rekabetini önleyerek fiyat istikrarı sağlamaktır. Destekleme alımları genellikle ihraç edilen tarım ürünlerinde yapılır. Ancak destekleme alımlarının amacı tüketici fiyatlarını artırmak değildir. Burada ki asıl amaç çiftçinin zararını önlemektir.

Cevap E

13. Verilen tarım ürünleri arasında yeterlilik düzeyi en düşük olan ürün Soya fasulyesi ve Mısırdadır. Mısır Türkiye'de çok fazla tüketildiği için ithalatı gerçekleştirilir. Ancak turunçgil, üzüm, gül ve antep fıstığı ihracatı yapılan ürünlerdir

Cevap A

14. Türkiye'de orman arazilerinin dağılımıyla en fazla paralellik gösteren yağış miktarıdır. Yağış miktarının arttığı yerlerde orman alanları da artmaktadır. Bu yüzden ormanların en fazla olduğu bölgelerin başında Karadeniz Bölgesi gelir. Ancak güneşlenme süresi, buharlaşma miktarı, sıcaklık ortalamaları ile doğrudan bir bağlantı kurulamamaktadır.

Cevap A

15. Önümüzdeki yıllarda Türkiye'de ve dünyada enerji kaynağı olarak kullanılması düşünülen yer altı kaynağı bor mineralleridir. Türkiye, bor mineralleri rezervinde dünyada ön sıradadır. Özellikle Güney Marmara çevresinde çıkarılan bor minerallerinin bir kısmı ihraç edilmektedir.

Cevap C

16. Canlı kalıntıların birleşmesiyle oluşan madenlere fosil yakıtlar denilir. Fosil yakıtların sera gazı salınımı daha fazladır. Linyit, petrol, doğalgaz, taş kömürü gibi fosil yakıtlar sera gazı salınımı yaparak küresel ısınmayı tetikler. Verilen bu madenler arasında en fazla sera gazı salınımı yapan linyit iken en az salınım yapan ise doğalgazdır.

Cevap A

17. Mavi Akım Boru Hattı Rusya'dan Samsun'a doğalgaz taşıyan boru hattıdır. Mavi tünel Göksu Nehri'nin sularını Konya Ovası'na taşımayı planlayan bir Projedir. Barış Suyu ya da Cansuyu diye tabir edilen proje Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Türkiye'den içme suyu taşıyan bir boru hattıdır. BTC ise Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı için Türkiye üzerinden Avrupa'ya akaryakıt taşımayı planlayan projedir.

Cevap B

18. İlber Ortaylı'nın desteğiyle yürütülen Mozaik Yolu Projesi Türkiye'deki tarihi mozaiklerini koruma altına almayı amaçlayan önemli bir projedir. Bu projeyi finanse eden Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa ve Hatay Belediyeleri'dir.

Cevap E

1. Gaziantep'te zeytin tarımının yapılması Akdeniz ikliminin etkili olmasıyla açıklanabilir. Bu durum Türkiye'nin orta kuşak ülkesi olduğunu kanıtlar. Yani matematik ya da mutlak onunla açıklanabilir. Ancak Anamur'da muz, Rize'de çay ve Iğdır'da pamuk tarımının yapılması mikroklima alanı olmasından kaynaklandığı için bu durum özel ya da göreceli konumla açıklanır. Soruda Akdeniz iklimi'nin görüldüğü yerleri aramalıyız.

Cevap C

2. İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nın oluşumu, Kaş ve Finike arasındaki dalmaçya kıyıları yani Meis Adaları (Dalmaçya kıyıları) ve Ege Denizi dördüncü jeolojik zamana aittir. Yani kuvarterner zamandır. Ancak Toroslar üçüncü jeolojik zaman olan Tersiyerde oluşmuştur.

Cevap E

3. Türkiye'de barajlar tarımda sulama, balıkçılık ve üzerinde yapılan feribot taşımacılığı ile önemli etkilere sahiptir. (Keban-Atatürk)

Cevap E

4. Türkiye'de ortalama yükseltinin fazla olması kış turizmini ve hidroelektrik enerji üretim potansiyellerini artırmıştır. Yine ortalama yükseltinin fazla olmasına bağlı olarak kar yağışları arttığı için akarsular için önemli bir kaynak teşkil etmiştir. Yani su kaynaklarını daha olumlu etkilemiştir.

Cevap E

5. Türkiye'de doğum oranlarının fazla olmasıyla birlikte 0-18 yaş arası nüfus fazladır. Ancak ilerleyen dönemlerde doğum oranlarının azalmasıyla birlikte yaşlı nüfusa dayalı olarak bağımlı nüfus oranı artış gösterecektir. Türkiye'de 0-18 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla sayıyı barındırmaktadır.

Cevap A

6. Haritada girilen 1 ve 2 nolu alanlar Ege'nin kırıklarını göstermektedir. Yine dördüncü alan Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın geçtiği yerleri göstermektedir. 3 numaralı alan ise Konya ve çevresinde az da olsa kaplıca sahalarını göstermektedir. Konya Iğın'da kaplıca turizmi vardır. Ancak verilen yerler arasında 5 numaralı yer Mardin eşşğini göstermektedir. Birinci zamandan kalan yaşlı arazilerdir. Bu sahalarda kaplıcalara daha az rastlanılır.

Cevap E

7. Sıcaklar üzerinde yükselti en önemli faktörlerden birisidir. Yükseltiye göre düşündüğümüz zaman verilen iller arasında yükselti ortalamasının en fazla olduğu yer Erzincan'dır. Bu yüzden Erzincan'da yükseltinin sıcaklık üzerindeki etkisi diğer illere göre daha fazladır.

Cevap C

8. Yer şekillerinin eğimli ve engebeli olduğu arazilerde kısa mesafelerde sıcaklık ve yağış şartlarında değişimler görülür. Verilen iller arasında yer şekilleri en sade olduğu yer Edirne Tekirdağ arasındadır. Burada değişimlerin daha az olduğu söylenebilir. Seçenekler arasında Konya ve Antalya arasında ise Toroslar olduğu için farklılık fazla görülür.

Cevap C

9. Tarım alanlarında çalışan nüfusun ekili dikili alanların dağıtılması ile tarımsal nüfus yoğunluğu elde edilir haritada verilen yerlerden bir numaralı yer Yıldız Dağları Bölümü, 2 numaralı yer Menteşeler, 3 numaralı yer Doğu Karadeniz, 5 numaralı yer ise Hakkari ve çevresidir. Buralarda engebe fazladır. Ancak 4 numaralı yer İç Anadolu'da eğim ve engebenin en az olduğu yerdir. Yukarı Fırat ve çevresidir. Burada tarım alanları daha geniş olabileceği için tarımsal nüfus yoğunluğunun çok fazla olduğu söylenemez. Çünkü tarım alanlarının dar ve parçalı olduğu yerlerde tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olduğu söylenebilir.

Cevap D

10. Dalyan, kom, dam ve ağıl geçici köy altı yerleşmeleridir. Çiftlik, divan ve mahalle sürekli köy altı yerleşmeleri arasındadır. Sürekli köy altı yerleşmeleri de hayvancılığın yanında tarım da belirgindir.

Not: Dalyanlar, Ege Bölgesi'nde yer alan Balıkçı kulübedir. Mezraların kalıcı ve geçicileri vardır.

Cevap B

11. Ayçiçeği, buğday, mısır ve elma yedi bölgede de tarımı yapılan ürünler iken pamuk tarımı Karadeniz ve İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilmez. Karadeniz Bölgesi'nde pamuk tarımının yapılmama sebebi yazarın yağışlı olması iken İç Anadolu Bölgesi'nde pamuk tarımının fazla olmasının sebebi yeterli su imkânlarının olmaması ve her yerinde yaz sıcaklıklarının fazla olmamasından kaynaklanır.

Cevap B

12. Haritada gösterilen I numara yer Trabzon-Gümüşhane arasındaki Yeni Zigana Tüneli'ni, II numara 15 Temmuz Ilgaz Tüneli, III numaralı yer Bursa Orhangazi tüneline, IV numara diğer Şanlıurfa'daki su taşıma su boru hattını göstermektedir, V numara ise Adana-Niğde arasını bağlayan Gülek Geçidi'ni göstermektedir. Gülek Geçidi'nde hem karayolu hem de demir yolu vardır.

Cevap E

13. Cam, seramik ve çimento sanayi hammaddeleri taşa toprağa dayalı sanayi kollarıdır. Bu sanayi kollarının hammaddeleri doğrudan doğadan temin edilir.

Cevap E

14. Şanlıurfa'daki Halil'ül Rahman Gölü, Tarsus'taki Ashab-ı Kehf (yedi uyurlar), Trabzon'daki Sümela Manastırı ve Nevşehir'deki Hacı Bektaş-ı Veli inanç turizmini temsil ederken, Ankara yakınlarındaki Gordion ise tarihi turizmi temsil eder.

Cevap E

15. Denge profiline uzak olan akarsular hızlı aktığı için Vadi derinlikleri fazladır. Dolayısıyla taşkın riski azdır. Ancak denge profiline yakın olan akarsuların yatak eğimleri az olduğu için akış hızları azdır. Vadi derinlikleri de azdır. Bundan dolayı taşkın riski çok fazladır. Soruda taşkın riski az olan akarsu sorulmuştur. Dolayısıyla en hızlı akan akarsu Çoruh Nehri'dir. Çoruh Nehri'nde vadi derinliği fazla olduğu için Taşkın riski daha azdır.

Cevap A

16. Beyaz eşya, altın, tekstil ve otomotiv gibi sanayi kolları hem ihracatta ve ithalatta yer aldıkları söylenebilir.

Cevap E

17. Ülkeler arasındaki geçişten dolayı ortaya çıkan önemli taşımacılığa transit ticaret denir. Bu yollarda kullanılan limanlar ise transit ticaret limanı özelliği taşır. Harita incelendiğinde transit taşımacılık limanı özelliğinde Trabzon ve Mersin limanında gelişmiştir.

Cevap A

18. Yeşilirmak'ın dönem dönem taşkın yapmasıyla birlikte tarım alanları su altında kalır. Çiftçiler bu durumdaki olumsuz etkilenir. Bu olumsuzluğu azaltmak için Yeşilirmak Nehri'nin çevresi set duvarlarla yükseltilerek taşkın riski azaltılmaya çalışılmaktadır. Bu proje Yeşilirmak Havzası Geliştirme Projesi'dir. Bunun beraberinde Doğu Karadeniz Projesi, Doğu Karadeniz'i geliştirmek için ortaya atılmış, Konya Ovası Projesi Konya Ovası'nın sulama ihtiyacını ortadan kaldırmak için, Doğu Anadolu Projesi ve Güneydoğu Anadolu Projesi ise bölgeleri her alanda geliştirmeyi hedefleyen projeler arasındadır.

Bütün projelerin ortak amacı ise bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını en aza indirmeyi hedefler.

Cevap B

1. Haritada Ankara ve İçdir'ın aynı enlemde olduğu görülmektedir. Aynı enlemde olan illerde gece gündüz süreleri, çizgisel hızları buna bağlı olarak da tan ve gurup süreleri yıl boyunca aynıdır. Aynı enlem üzerinde olan yerler aynı zamanda ekvatora uzaklıkları ve buldukları yarım kürenin kutup noktasına olan mesafeleri de aynıdır.

Cevap E

2. Yakın jeolojik zamanda oluşan ülkelerin genellikle yüksek engebeleri arazilere sahip olduğu bilinmektedir. Çünkü henüz aşınıp düzleşmeleri için gerekli zaman geçmemiştir. Bunun beraberinde genç yapıları kırıklı arazilere sahip olduğu için depremler, kaplıcalar ve volkanik araziler bakımından yoğundur. Ancak genç ülkelerin ovalar bakımından zengin olduğu düşüncesi yanlıştır. Ovaların oluşması için aşınıp düzleşmeleri ile birlikte ya da geniş bir ova oluşturmaları da düşünülmesi zaman uzun zamanlara ihtiyaç olduğu ortaya çıkmaktadır.

Cevap E

3. Eğimli ve engebeleri arazilerde akan akarsuların yatak eğimleri fazladır. Buna bağlı olarak akış hızları, taşıma güçleri, aşındırma faaliyetleri, enerji potansiyelleri de fazla olur. Bu yüzden yatak eğimi fazla olmasından ötürü akarsularımızın denge profiline uzak olması beklenen bir durumdur. Ancak akarsularımızın boylarının genelde kısa olduğu görülmektedir. Bunun temel sebebi ise etrafı denizlerle çevrili olması ve arazinin engebeleri olmasından kaynaklanır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta akarsularımızın taşıma güçleri fazla ancak üzerlerinde taşımacılık yapmaya çok uygun değildirler.

Cevap D

4. Türkiye'de en geniş alanlarda etkili olan iklim tipi ılıman karasal iklim olduğu için geniş alanlarda görülen bitki örtüsü ise step ya da bozkırlardır.

Cevap B

5. Gelişmiş olan bölgelerde nüfus artışı oranı, doğum oranından daha fazla olur. Yani doğum oranları azdır. Ancak aldığı göçlerden dolayı nüfus artışı da fazladır. Böyle yerlerde iş imkanları fazla, doğum oranları az, istihdam yani işe yerleşme oranları da fazladır. Bunların temel sebebi sanayileşmenin ya da iş imkanlarının fazla olmasıdır. Bu yerler bundan dolayı sürekli göç alır. Ancak bu yerlerde birincil ekonomik faaliyet diye tabir edilen tarım, hayvancılık fazla gelişmemiştir. Buralarda daha çok sanayi ve imalat sektörü olan ikincil ekonomik faaliyetler ya da ticaret turizm eğitim sağlık hizmetlerinin geliştiği üçüncül ekonomik faaliyetlerin geliştiği söylenebilir.

Cevap E

6. Nem ve yağışın az olduğu sıcaklık farklarının fazla olduğu yerlerde fiziksel ya da mekanik çözümler fazladır. Fiziksel çözümlen fazla olduğu bir yer için yağış miktarının az, buna bağlı olarak da sıcaklık farklarının fazla olduğu doğrudan çıkarılabilir. Ancak böyle yerlerde kimyasal çözülme az olduğu için toprak oluşumları da azdır. Fakat bulutluluğun fazla olduğu söylenemez. Çünkü yağış miktarı azdır.

Cevap C

7. Çiğ olayının fazla olduğu bir yer için kesin olarak söylenebilecek en önemli çıkarım eğimli olduğudur. Yine çiğın oluşması için kar yağışı gerektiğinden dolayı karasal iklimin görüldüğü de söylenebilir. Ancak çiğın yaşandığı bir yerde yükseltinin fazla olduğu kesin olarak söylenemez. Çiğ yükselti değil eğimli arazi ile ilgilidir. Bir arazinin yüksek olup düz olması halinde çiğ olayı görülmez.

Cevap D

8. Köyden kentlere olan göçlerin ana sebebi köylerdeki işsizlik, altyapı hizmetlerinin azlığı, doğal afetler, kan davaları ve köylerdeki doğum oranlarının yüksekliğidir. Ancak bunun sebepleri arasında köylerdeki konut azlığı olduğu söylenemez. Gecekondulaşma ise köyden kentlere olan göçlerinin sebepleri değil, sonuçları arasındadır.

Cevap B

9. Yer şekillerin eğim ve engebesinin az, tarım alanlarının geniş olduğu yerlerdeki yerleşim birimlerine Çiftlik denir. Seçenekler incelendiğinde çiftlikler genelde Adana, Edirne, Tekirdağ, Ankara, Konya gibi düz yerlerde görülürken, Muğla engebeli bir yerdir. Burada çiftliklere raslanma olasılığı daha düşüktür.

Cevap A

10. Hayvancılık, ilaç, kozmetik, dokuma, gıda, konserve ve Yem Sanayi gibi alanlara ham madde teşkil eder.

Cevap E

11. Karabük ve Kırıkkale sanayi, yani ikincil ekonomik faaliyet grubunda yer alırken, Antalya ve Muğla turizm yani üçüncül ekonomik faaliyet grubunda yer alır. Niğde'de ise tarımsal faaliyetlerde ön plana çıktığı için birincil ekonomik faaliyet koluna girer. Buna göre birincil ekonomik faaliyet kolları tarım ve hayvancılık, ikincil ekonomik faaliyet kolları sanayi ve imalat üçüncül ekonomik faaliyet kolları ise ticaret, turizm, eğitim, sağlık hizmetleri gibi sektörleri kapsar. Türkiye'de toplam çalışanların yarısından fazlası üçüncül ekonomik faaliyet kolu olan hizmet kolunda çalışır.

Cevap C

12. Isıya dayanıklılığı en fazla olan madenler volfram ve asbesttir. Volfram ampüllerde, asbest ise araba balataları ve itfaiye elbiselerinde kullanılır. Ancak asbestte kanserojen madde içerdiği gerekçesiyle birçok yatağında çıkarım yasaklanmıştır.

Cevap E

13. Linyit, taş kömürü, doğal gaz ve petrol taşınabilir, yenilenemeyen, kirli, pahalı ve fosil yakıtlar arasına girer. Ancak nükleer santraller temiz enerji grubundadır. Sadece riskli bir enerji santrali grubundadırlar. Ancak doğal gaz da kesinlikle kirli bir enerjidir. Sadece diğerlerine göre daha temiz olduğu söylenebilir. Çünkü doğal gaz da bir fosil yakıttır.

Cevap E

14. TÜİK verilerine göre Türkiye'nin ürettiği elektrik enerjisinin çoğu kömürden elde edilir.

Cevap D

15. Türkiye enerji kaynaklarında potansiyeli çok fazla olan bir ülkedir. Örneğin hidroelektrik enerji üretim potansiyeli olsun ya da linyite dayalı enerji potansiyeli çok yüksektir. Beraberinde genç bir ülke olduğu için de kaplıcaların yaygın olduğu da dikkat çeker. Ancak bunların hepsini iyi bir şekilde kullanmadığımız ya da verimli bir hale getiremediğimiz için enerjide dışa bağımlı olduğumuz açıktır.

Cevap C

16. İklimin kurak ve yarıkurak olduğu bölgelerde bitkiler su ihtiyacını karşılamak için yerin derinliklerine daha fazla girer. Bu yüzden kurak ve yarı kurak alanlarda bitkilerin gövdelerine oranla köklerini daha derinlere ulaştırdığı görülmüştür. Bundan dolayı bitki köklerinin daha fazla geliştiği bir yer için kurak ve yarı kurak alanları seçmek daha doğru olacaktır.

III numaralı yer Konya ve çevresidir. Yağışın az, kuraklığın şiddetli olduğu yerdir.

Cevap C

17. Yükselti ortalamasının fazla olduğu yerlerde genel olarak kar yağışlarından dolayı ulaşım zorluklarla sağlanır. Verilen geçitler incelendiğinde Bolu Dağı Tüneli'nde kış şartlarında ulaşımın çok zor olduğu bilinmektedir. Ancak Nefise Akçelik Ordu'da, Çubuk ise Antalya Göller Yöresi'ni bağlanmasından dolayı denizellik şartlarının etkili olmasından dolayı buralarda çok yoğun kar yağışları görülmez.

Cevap A

18. Konya'ya içme ve sulama suyu temin etmek amacıyla, Göksu Nehri'nden su ulaştırmayı planlanan proje Mavi Tünel, taş kömürü üretimini artırmayı planlayan Zonguldak-Bartın-Karabük Projesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne su temin etmek için Barış suyu ya da Cansuyu, Yeşilirmak'ın taşkınlarından korunmak için ise Yeşilirmak Havzası geliştirme projesi ortaya atılmıştır. Ancak Mavi Akım Projesi ise Rusya'dan Samsun'a Oradan da Batıya doğru ulaştırılmak üzere planlanan bir doğal gaz projesidir. Bununla ilgili bir bilgi verilmemiştir.

Cevap A

1. Türkiye 36 42 Güney, 26 45 Batı meridyenleri arasında yer alıyordu. Güney yarımkürenin batı yarımküresinde olacaktı. Bu durumda en sıcak olan bölge Akdeniz ve Güneydoğu değil de belki Karadeniz ve Marmara Bölgesi olacaktı. Çünkü ekvatora yakın olan bölgeler bu sefer bu bölgeler olacaktı. Bununla birlikte gölge boylarının en uzun olduğu il şu an Sinop iken o zaman Güney Kutup noktasına en yakın olan Hatay olacaktı. Ancak doğuda bulunan ilimiz yine Iğdır olacağı için yani güneşin ilk doğacağı yine Iğdır olmasından dolayı yerel saatin en ileri olacağı il de değişmezdi.

Cevap B

2. Engelibeli olan yerlerde Gerçek alanla İzdüşümsel alan arasındaki fark fazla olur. Soruda bu farkın en az olduğu yer sorulmuştur. Yani Türkiye'de yükselti ortalamasının en az olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir. Ancak yer şekillerinin en düz olduğu bölge ise Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. Bu farkın daha fazla olduğu yer sorulsaydı Cevap Doğu Anadolu Bölgesi olurdu.

Cevap C

3. Engelibeli olan yerlerde yolların gerçek uzunlukları ile kuşu uzunlukları arasındaki fark fazla olur. Verilen seçenekler incelendiğinde aralarında yer şekillerinin en sade olduğu yer Orta Karadeniz ili olan Çorum Çorum'dur. Diğer illere göre yer şekilleri daha sade olduğu için yapılacak olan aynı uzunluktaki yolların gerçek uzunlukları ile izdüşümsel uzunlukları arasındaki farkın daha az olacağı söylenebilir. Burada hesaplama yapılırken şehir merkezleri değil de şehrin bütün yüzölçümündeki yer şekilleri düşünülmelidir. Örneğin Erzincan bir ova üzerine kuruludur. Ancak çevresi dağlarla kaplıdır Çorum ise orta engelibeli bir yerdir.

Cevap C

4. Türkiye haritası düşünülürken verilen alanların yönleri de dikkate alındığında su zenginliğinin daha fazla olduğu yer, Ardahan – Şırnak hattının doğusudur. Çünkü Ardahan Şırnak'ın doğusunda yükselti ortalamaları fazla olduğu için kar yağışları fazladır. Buna bağlı olarak yıl boyunca su kaynakları zengindir. Ancak verilen Te-kirdağ – İstanbul hattının kuzeyi, Kars – Hakkari hattının doğusu, Ardahan – Van hattının doğusu, İzmir – Mersin hattının güneyi gibi alanlar düşünülürken gerek alanların dar olması, gerekse kurak alanların varlığından dolayı su zenginliğinin Ardahan – Şırnak hattının doğusuna oranla daha az olması beklenir.

Cevap E

5. Arazinin karstik, eriyebilen olduğu sahalarda geçirgenlikten dolayı sularının yüzeyde kalma süresi daha kısadır. Harita incelendiğinde karstik araziden kaynaklı olarak yüzey sularındaki fakirliğin en fazla olduğu yer 4 numaradır. Çünkü karstik arazinin en fazla olduğu yerler arasında Akdeniz Bölgesi başta gelir.

Cevap D

6. İç Anadolu Bölgesi'nde Sebzeçilik faaliyetlerin gelişmemesinin sebebi, sulama azlığı olarak etkili olurken, Doğu Anadolu Bölgesi'nde ise Sebzeçilik faaliyetlerin gelişmemesinde Yaz aylarının serin olması temel sebeptir.

Cevap B

7. Turunçgil, muz, incir, zeytin, Fındık ve çay gibi tarım ürünleri kış sıcaklıkları isteyen ürünlerdir. Bu tarım ürünlerinin yetiştirildiği alanlarda kış sıcaklıklarındaki ani düşüşler bu ürünlere doğrudan zarar verebilir. Bunun dışında pamuk, Haşhaş, üzüm, kiraz, elma gibi ürünler yaz sıcaklığı istediği için kış soğuklarından doğrudan olumsuz etkilenmez.

Cevap A

8. Tarım faaliyetleri mera ve ahır hayvancılığı olarak iki farklı grupta yapılır. Mera hayvancılığında yapılan hayvancılık faaliyeti doğrudan doğal faktörünün etkisi altındadır. Ancak Besi ya da Ahır hayvancılığında tüketici nüfusun fazla olduğu yerlerde yapıldığı için iklime bağımlılık daha azdır. Çünkü bu tür hayvancılık faaliyetleri Kapalı mekanlarda yapılır. Haritada Ahır hayvancılığının en yoğun olarak yapıldığı yer 1 numara ile gösterilen Marmara Bölgesi ve çevresidir.

Cevap A

9. Sanayinin geliştirilmesi için sermaye, işgücü, teknoloji, teknik imkanlar, ulaşım, su kaynakları ve enerji gibi faktörler etkilidir. Türkiye'nin en avantajlı olduğu nokta ise iş gücüdür. Türkiye'de genç nüfusun fazla olmasına bağlı olarak işgücü potansiyeli yüksektir.

Cevap B

10. Türkiye'de en fazla gelişen sanayi kolu Tekstil – Dokuma iken en yaygın olan sanayi kolu ise besin sanayidir. Besin Sanayi içerisinde ise daha çok un ve Unlu mamüller Sanayi gelişmiştir.

Cevap E

11. Türkiye'ye Demir yetmediği için ithal edilir. Ancak Türkiye dışarıdan aldığı hurda demiri işleyerek Demir Çelik haline dönüştürüp ihracatını gerçekleştirir. Türkiye'de hurda demir ithalatının yapıldığı yer İzmir Demir Çelik Fabrikasıdır.

Cevap D

12. Haritada verilen 1 numaralı alan Çatalca – Kocaeli 2 numaralı alan İzmir ve çevresi, 4 numaralı alan Doğu Karadeniz kıyıları, 5 numaralı alan ise Gaziantep çevresidir. Buralarda nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının üzerindedir. Ancak 3 numara ile gösterilen yerler Isparta ve Burdur çevresidir. Yani Göller Yöresi'dir. Göller yöresinde karstik arazinin ve karasallığın belirgin olmasından dolayı nüfus yoğunluğunun çok fazla olduğu söylenemez.

Cevap C

13. Yedi coğrafi bölgede de çıkarılan Linyit, demir-çelikte enerji taş kömürü, yer yapısından doğrudan etkilenen Jeotermal santraller iken Güneydoğu Anadolu Bölgesi potansiyelde ilk sırada olan güneş enerji santralleridir. Ancak Nükleer santrallerle ilgili bir açıklama yoktur. Türkiye'de nükleer santrallerle ilgili iki proje mevcuttur. Bir tanesi Sinop diğeri ise Mersin-Akkuyu Nükleer Santralidir.

Cevap E

14. Türkiye Mobilya, Altın, Kahve ve Kozmetik ihracatı yaparken, pirinçte ithalat vardır. Aynı zamanda Türkiye kahve ve altını hem ihracatta hem de ithalatta kullanmaktadır.

Cevap E

15. Apollon Tapınağı Aydın Didim, Alişar tarihi alanı Yozgat, Derinkuyu Nevşehir, Çatalhöyük ise Konya'da bulunur. Gordion Ankara yakınlarındaki tarihi bir alandır. Verilen yerlerden farklı bölgede olan tarihi yer Apollon Tapınağıdır.

Cevap A

16. Türkiye'de aldığı toplam turist sayısı daha fazla olan il İstanbul'dur. İstanbul'un gerek iç turizmde gerekse dış turizmde toplam aldığı turist sayısı incelendiğinde diğer illere oranla daha fazladır.

Cevap A

17. Türkiye'nin en işlek Sınır Kapısı Bulgaristan'la Avrupa'yı bağlayan Kapıkule sınır kapısıdır. Habur Irak'la, İpsala Yunanistan'la, Akyaka Ermenistan'la, Üzümlü ise Irak'la bağlantıyı kuran Sınır Kapısıdır. Doğu'da en canlı sınır kapımız ise Irak'la bağlantı kuran Habur Sınır Kapısıdır.

Cevap B

18. Türkiye'de çalışanların çoğu hizmet sektöründedir. Erkeklerdeki çalışma oranı kadınlara göre daha yüksektir. Göç alan yerlerde erkek nüfus daha fazlayken, göç veren yerlerde ise kadın nüfusu daha fazladır. Kişi başına düşen gelir ise artmaktadır. Ancak Türkiye'de sanayileşme hızı Avrupa ülkelerinin üzerindedir. Sanayileşme düzeyinde ise Avrupa ülkelerinin altındadır.

Cevap A

1. Harita incelendiğinde 3 nolu Merkez en doğuda olduğu için güneşin en erken doğduğu merkezdir. 1 nolu Merkez kutuplara yakın olduğu için çizgisel hız azdır. Güneşin doğuşu ya da batışının en uzun sürdüğü yerdir. 4 numaralı Merkez Ekvatora yakın olduğu için yer çekimi en azdır. Ekinokslarda tüm merkezlerde Güneş yerel saat ile 06 da doğar 18 de batar. Yani gündüz süresi 12 saattir. Gece de yine 12 saat olarak meydana gelir. Ancak 21 Haziran'da kuzeye doğru gidildikçe gündüzler uzadığı için en uzun gündüz 1. merkezde yaşanırken 4. merkezde de en uzun gündüz yine 21 Haziran'da yaşanır. Ancak 4. merkezin en uzun gündüzü 21 Aralık'ta yaşanmaz. Eğer soruda 21 Aralık'ta en uzun gündüzün yaşandığı yer sorulsaydı 4 nolu Merkez olacaktı. Fakat soruda 4 nolu merkezde en uzun gündüz 21 Aralık'ta yaşanır cümlesi yanlıştır. 4 nolu merkezde de yine Kuzey yarım kürede olan bir merkez olduğu için en uzun gündüz 21 Haziran'da yaşanır.

Cevap A

2. Türkiye'de volkanik arazilerin en yaygın olduğu alanlar Doğu Anadolu Bölgesindedir. Bu yüzden Erzurum ve Kars platoları volkanik oluşumludur. Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki volkanik dağlar daha sık patlamış iken beraberinde şiddetli patladığı için lavlar daha geniş alanlara yayılmıştır.

Cevap D

3. Farklı iklim bölgelerinden geçen akarsuların rejimleri genellikle karma rejimlidir. Yani belirgin bir artış ya da azalışın olduğu mevsim her zaman aynı değildir. Seçenekler incelendiğinde sınırlarımız içinde en uzun olan akarsu Kızılırmak'tır. Sivas ve çevresinde kaynağını aldığı için debilerini etkilemiştir. İç Anadolu Bölgesinden geçerken debilerinde şiddetli olarak azalmalar meydana gelir. Yine Karadeniz'e döküldüğü zaman debisinde artışlar yaşanır.

Cevap E

4. İndirgenmiş sıcaklık haritalarında yükseltinin etkisi ortadan kaldırılmıştır. Onunla birlikte bakımında etkisinin olduğu söylenemez. Harita incelendiğinde yükseltinin en az olduğu yerde yani 4 numaralı yer gerçek sıcaklıkla indirgenmiş sıcaklık arasındaki farkın en az olduğu görülecektir. Bunun beraberinde Doğu Karadeniz'in içleri, Sivas çevresi, Hakkari çevresi ve Toroslar'da yükselti ortalaması fazla olduğu için bu fark fazladır.

Cevap D

5. Türkiye'de doğuya doğru gidildikçe yükselti ortalamaları artar. Doğu Anadolu Bölgesi'nde volkanik araziler çok yaygındır. Türkiye'de Kuzey ve Güney levhalarının baskılarından dolayı dağların uzanışı doğu batı yönünde olmuştur. Eğer doğu ve batı yönlü baskı olsaydı dağlarımızın uzanışı Kuzey Güney yönlü olacaktı. Anadolu'da bugünkü karasal alanlarda eski denizaltı topografyaları varlığı, buraların daha önce deniz olduğunu kanıtlamaktadır. Daha sonra toptan yükselme ile yani Epirojenez ile buralar deniz altından kurtulmuştur. Bunların dışında Ege Bölgesi ve diğer bölgelerimiz dahil olmak üzere bütün kıyı bölgelerimizde genel olarak dağların uzanış yönü doğu – batı yönlüdür. Sadece dağların kıyıya uzanış doğrultuları farklıdır.

Cevap E

6. Bitkilerin yaprak genişliği sıcaklık ortalamalarına göre değişiklik gösterebilir. Sıcak olan alanlarda bitkiler geniş yapraklı için soğuk olan alanlarda iğne yapraklıya dönüşür. Verilen seçenekler incelendiğinde Kızılçam, Karaçam, Sarıçam ve Ladin iğne Yapraklı ağaçlarken, Kayın, Karadeniz Bölgesi'nin geniş yapraklı araçlarından birisidir.

Cevap E

7. Köyden kentlere olan göçler, Merkez belde ve yakın mahallelerin kentsel nüfusa dahil edilmesi, Ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesi, köylerdeki fazla doğumlardan dolayı iç göçlerin artması Türkiye genelinde kentsel nüfus oranını artırmıştır. Ancak kentlerdeki nüfus yoğunluğunun fazla olmasının sebebi, aldığı aşırı göçlerden dolayı kilometrekareye düşen yoğunluğun arttığını gösterir. Bu durum sebep değil, sonuç olarak gösterilebilir

Cevap E

8. Harita incelendiğinde 1 nolu alan Yıldız Dağları, 2 nolu alan Menteşeler, 4 nolu alan Doğu Karadeniz'in iç kesimleri, 5 numaralı alan ise Hakkari ve çevresidir. Buralarda nüfusun seyrek olmasının sebebi yer şekillerinin engebeli olmasıdır. Ancak 3 numaralı yer Göller Yöresi ve çevresidir. Yani Isparta ve Burdur'dur. Buradaki nüfus yoğunluğunun az olmasının sebebi arazinin karstik olması ve denizden uzak kalmasıdır. Karasal iklimin de hakim olmasıyla nüfuslanma fazla gerçekleşmemiştir.

Cevap C

9. Tarım alanlarının dar ve parçalı olmasının tarımda birçok olumsuz yanı vardır. Tarım alanlarının toplulaştırması ile birlikte gübre ve su kullanımı daha verimli hale gelebilir. Yani gübre ve ilaç toprağa daha iyi karışır. Bununla birlikte küçük tarım alanlarında büyük tarımsal makinelerin kullanılması da zorlaşmaktadır. Bu yüzden arazi toplulaştırması bütün modern tarımsal metotların daha fazla verime yansımaları kolaylaştırmaktadır.

Cevap C

10. Tarımda verimi artırmak için intansif yani modern tarımı özendirmek doğru bir uygulamadır. Beraberinde yerli ürünleri destekleyerek, tarımı geliştirmek önemlidir. Ancak tarım alanlarını genişletmek sadece üretimi artırır. Verimi artırmak için birim alandan alınan üretimi artırmak gerekir. Bu da sulama, gübreleme, makineleşme gibi modern yöntemleri gerektirir.

Cevap A

11. İlaç kullanımını arttırmak salgın hastalıkları azalttığı için tarımda verimi artırabilir. Ucuz kredilerin temin edilmesi, Ahır ya da Besi hayvancılığının geliştirilmesi, bozulan meraların düzeltilerek ıslah edilmesi verimi artırır. Ancak hayvancılıkla uğraşanların sayısının artırılması ya da beslenen hayvan sayısının artırılması hayvancılıkta üretimi artırırken verimi artırmaz.

Cevap B

12. Yağışlı iklimlerde ormanların kendini yenileme süresi kısarken kurak ya da yarı kurak alanlarda ormanların kendini yenileme süresi uzundur. Soruda ormanların kendini yenileme süresinin daha kısa olduğu yer sorulmuştur. Yani yağışlı bir yer aramalıyız. Antalya, Samsun, Hakkari ve Artvin düşünüldüğünde Gaziantep'te yağış miktarı daha azdır. En yağışlı yer ise Artvin'dir.

Cevap E

13. Türkiye'de krom, bakır, mermer, tuz ve Bor minerallerinin rezervleri yüksektir. Ancak kükürt rezervleri çok fazla değildir. Belirgin kükürt yatağı Isparta Keçiborlu'dur.

Cevap E

14. Fosil yakıtlar olan Linyit, taş kömürü, petrol ve doğalgaz dan enerji üretimi sağlar. Bunların arasında daha ucuz ve verimli olmasından dolayı doğalgazın kullanıma oranı daha yüksektir. Türkiye doğalgazı dışarıdan alarak çevrimiçi santrallerde kullanıp elektrik enerjisine çevirir

Cevap A

15. Daha çok Kıyı Egede bulunan enerji santrali rüzgarlardır. Ege şeridindeki bütün illerde rüzgar santralleri vardır. Bunun sebepleri Batı rüzgarlarının yönü düşünlüğünde ilk Ege Bölgesinde değerlendirilmiştir. Biomass(Biyokütle) enerji canlı kalıntıların ya da atıklardan elektrik üretimi sistemidir. Biomas(odun ve diğer bütün çeşitler); biomas enerjinin kökeninde fotosentezle kazanılan enerji yatmaktadır. Biomas enerjinin materyalleri bitkisel ve hayvansal ürünlerdir. İstanbul, Ankara, Adana ve Balıkesir gibi illerde Biomass enerji santralleri vardır.

Cevap C

16. Türkiye'de bölgeler arasındaki nüfus, tarım ürünü, iklim, madencilik ve turizm faaliyetleri farklılıkları ticareti canlandırmıştır. Bu farklılıklar bölgeler arasındaki arz – talep dengesini etkilediği için bölgelerin birbirlerine olan ihtiyaçlarını da artırmıştır. Bu yüzden ticareti canlandırır.

Cevap C

17. Turizmin geliştiği yerlerde istihdam oranı artar. Daha fazla işçiye ihtiyaç duyulduğu için bir işte çalıştırılma oranında artışlar görülür. Yine kıyılarda Otel yada Turizm tesisi yapılması kıyıların doğal dengesini bozar. Ancak turizmin geliştiği yerlerde çevre kirliliğinin arttığı düşünülmemeli. Çevre kirliliği daha çok sanayi atıklarıyla meydana gelir.

Cevap C

18. Drynet projesi, Dünyanın değişik yerlerinde kuruyan sulak alanları eski haline dönüştürmek için ortaya atılan bir projedir. Türkiye'de ise Konya – Karapınar çevresindeki Meke Tuzlasını eski haline getirmek için faaliyet gösterir. Meke tuzlası, Türkiye'nin nazar boncuğu olarak da nitelendirilen volkanik gölüdür.

Cevap C

1. Türkiye Orta kuşakta olduğu için gölge boyları sıfır olmaz. Bu durum matematik konuyla doğrudan ilgilidir. Ancak İğdır'da pamuk tarımının yapılması mikroklima alanı olduğu için tamamen özel kanunla açıklanabilir. Yine mağara turizmi de karstik arazilerde oluşmasından dolayı bu da özel konuma girer.

Cevap C

2. Haritada verilen yerler incelendiğinde en fazla kar yağışının olduğu yer Doğu Karadeniz'in içleridir. Yani yükseltiden dolayı kaçkarlar ve çevresidir.

Cevap B

3. Peri Bacaları'nın oluşumu volkanik arazilerin varlığıyla açıklanabilir. Tüflü arazilerin sel sularıyla aşınması sonucunda oluşan turistik şekillerdir. Pamukkale travertenleri ise volkanik araziler değil, karstik arazilerde oluşur. Yine mağaralarda eriyebilen karstik arazilerin Doğal Yer şekilleri arasındadır.

Cevap A

4. Platolar arasında sanayileşme sahasında olan Çatalca Kocaeli, Volkanik oluşumlu olan Kars Sarıkamış, karstik erimelerle meydana gelen Taşeli, en büyük plato ise Bozok platosudur. Ancak Sivas ve çevresinde bulunan Uzunyayla platosu ile ilgili olarak herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap E

5. Batı Karadeniz'de Podzol Akdeniz'de Terrarosso, Erzurum Kars'ta Çernezyom, deltalarda ise Alüvyal Topraklar yaygındır. Ancak Türkiyede laterit Topraklar yoktur. Doğu Karadeniz'de Ekvatorial iklime benzediği için lateritleşmiş topraklar vardır.

Cevap B

6. Mersin'de Akdeniz iklimi görüldüğü için don olayları nadiren görülür. Kış sıcaklık ortalamaları ise 10 santigrat derece civarındadır. Önemli bir iklim bölgesi olduğu için sıcaklık farkları azdır.

Cevap B

7. Geven, sütleğen, deve dikenini gibi bitkiler bozkır türü bitkilerdir. Karasal iklime ait bitkilerdir. Karasal iklimin görüldüğü bir yer için sıcaklık farkları fazladır. Kar yağışları görülür, sıcaklıklar sıfır derecenin altına düşer, bitkiler Kışın yaprağını döker gibi çıkarımlar yapılabilir. Ancak karasal iklimlerde sıcaklık farkları fazla olduğu için kimyasal çözülme değil fiziksel ya da mekanik çözümler fazladır denilebilir.

Cevap E

8. Bir tarım bölgesinde her yıl farklı ürün ekmeye nöbetleşe ekim denir. Nöbetleşe Ekim Nadas uygulamasını azaltır. Dolayısıyla erozyonu da azaltıcı etkide bulunur. Ancak Nöbetleşe Ekim ekili ürünlerde olur. Ağacı olan yani, dikili ürünlerde uygulanamaz. Verilen ürünlerden şeker pancarı, buğday, yulaf ve nohut ekimi üründür. İncir, dikili bir üründür yani ağacı vardır.

Cevap C

9. Arıcılık yer şekillerinin engebeli olduğu yerlerde daha fazla gelişir Çünkü yer şekillerinin engebeli olduğu yerlerde bitki türü ve çeşitliliği fazladır. Harita incelendiğinde Ordu ve çevresi, Menteşe Yöresi, Erzurum Kars ve Tunceli – Erzincan çevresinde arıcılık faaliyetleri geliştiği söylenebilir. Ancak 4 numara ile gösterilen Güneydoğu Anadolu Bölgesi arazinin düz olmasından dolayı bitki çeşitliliğinin fazla olduğu söylenemez. Bu yüzden arıcılık faaliyetleri çok da geliştiği düşünülemez.

Cevap D

10. Göç veren yerlerde kadın nüfus oranı erkeklerden fazladır. Verilen iller incelendiğinde Rize ve Artvin çok fazla göç verdiği için erkek nüfus oranı kadın nüfusa oranla daha azdır. Ancak Zonguldak'ta Demir Çelik fabrikalarının olmasından dolayı erkek nüfus oranının daha fazla olduğu söylenebilir.

Cevap D

11. Toplam nüfusun toplam yüzölçümü dağıtılması ile Aritmetik nüfus yoğunluğu belirlenir. Verilen yerlerde Aritmetik nüfus yoğunluğunun farklı olduğu görülmektedir. Ancak verilen yerlerin nüfus bilgileri ya da yüz ölçümleri ile ilgili herhangi bir veri bulunmamaktadır. Bundan dolayı verilen yerlerin nüfus ve yüzölçümü hakkında kesin bir şey söylenemez.

Cevap E

12. Civa İzmir – Ödemiş, Konya Sarayönü, Demir Sivas Divriği, Malatya Hekimhan – Hasançelebi, Adana ve İzmir'de, Krom Elazığ Guleman ve menteşeler çevresinde, Fosfat Mardin Mazıdağ'ında çıkarılırken, Bor mineralleri Güney Marmara'da yoğunluk kazanır. Isparta Keçiborlu'da kükürt çıkarılır.

Cevap E

13. Bursa Orhanlı, Kütahya Tunçbilek, Kahramanmaraş Afşin Elbistan ve Muğla Yatağan linyitle çalışan santrallerdir. Ancak Balıkesir – Bandırma doğalgazla çalışan santraldir.

Cevap E

14. Verilen yerler arasında turizmin ekonomideki payının daha fazla olduğu yer Menteşe yöresindeki Muğla Bodrum Fethiye Dalaman çevresidir.

Cevap D

15. Türkiye kağıt, pirinç, ilaç ve volframı ithal ederken, Gül ve Gül yağını ihraç eder.

Cevap E

16. Son TÜİK verilerine göre Türkiye'nin ithalatında önde olan ülke Rusya'dır. En fazla ihracat yaptığı ülke ise Almanya'dır.

Cevap A

17. Türkiye'de bölgeler arasında demir yoluyla en fazla taşınan yük madenlerdir. Maden taşımacılığında daha çok demiryollarının kullanılmasının sebebi bir seferde daha fazla miktarda yük taşınmasıdır.

Cevap D

18. Doğu Anadolu Bölgesi Projesi, Doğu Karadeniz Projesi, Konya Ovası Projesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Projesi tarımda sulama ya da bölgelerin geliştirilmesi amacıyla oluşturulan faaliyet projeleridir. Ancak Yeşilirmak Havzası Geliştirme Projesi, Yeşilirmak Nehri'nin yaptığı taşkınların çevreye verdiği zarar azaltmak için ortaya atılan bir projedir. Bir anlamda erozyonla mücadele projesidir.

Cevap A

1. Haziran, Temmuz Ağustos aylarında Kuzey yarımkürede yaz yaşadığı için kuzeye doğru gidildikçe Dünyanın her yerinde gündüzler uzar. Verilen seçenekler incelendiğinde Türkiye'de en kuzeyde olan il Bartın'dır. Bundan dolayı gündüz süresinin daha uzun olduğu söylenebilir.

Cevap C

2. Verilen şekil horst graben dağ oluşumu şeklindedir. Horst ve grabenler arazinin sert, kırıklı olduğu yerlerde oluşur. Verilen dağlardan kaz, madra, yunt ve Nur dağları Kırıklı dağlardır. Manisa Kula dağları volkanik oluşumludur.

Cevap E

3. Verilen şekilde fay kaynağı gösterilmiştir. Fay kaynakları arazinin kırıklı olduğu arazilerde yaygındır. Verilen iller incelendiğinde Bolu, Yalova, Samsun ve İzmir'de Fay kaynakları fazlayken Konya'da daha az görülür Çünkü Konya'da ana fay hatları yoktur. Olsada küçük fay hatları vardır. Bu yüzden de Deprem riskinin en az olduğu yerlerden birisidir.

Cevap C

4. Yağış miktarının az, buharlaşmanın fazla olduğu yerlerde toprakta yıkanmadığı için tuz ve mineral birikimi fazladır. Verilen yerler incelendiğinde yağışın en az, buharlaşma potansiyelinin en fazla olduğu yerler arasında 3 gösterilebilir. Yani Güney Doğu'daki topraklarda Tuz ve mineral bakımından zenginlik fazladır. Ancak bitki kökleri az olduğu için humus bakımından fakirdir. Doğu Karadeniz'deki Topraklar ise aşırı yağışlardan dolayı yıkandığı için tuz ve mineral bakımından fakirdir.

Cevap C

5. Bağıl nem havanın neme doyma seviyesidir. Yani bir anlamda yağış oluşturma olasılığıdır. Yağışın fazla olduğu yerlerde bağıl nem seviyesi daha yüksektir. Soruda Ocak ayında Bağıl nemin daha fazla olduğu yer sorulmuştur. O zaman Ocak ayında havanın yağışlı olduğu bir iklim tipi seçilmelidir. Yani Kış aylarının yağışlı olduğu bir yer aramalıyız. Akdeniz ikliminde yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Bu yüzden Ocak ayında Bağıl nemin fazla olduğu yer 2 numaralı yerdir.

Cevap B

6. Nem ve yağışın fazla olduğu yerlerde ısınma ve soğuma daha yavaş olduğu için sıcaklık farkları da daha az olur. Verilen illerden nem oranının en fazla olduğu yer Van'dır. Bunun temel sebebi göl kenarında olmasıdır.

Cevap E

7. Köyden kentlere olan göçlerin sonucunda şehirlerde altyapı hizmetleri aksar. Gece-kondulaşma artar. Çarpık kentleşmeler yaşanır. Fazla işçiden dolayı işçi ücretleri de düşer işçi ücretlerinin düşmesi iç göçlerin olumlu bir sonucudur.

Cevap E

8. Köylere bağlı mahalle şeklinde meydana gelen daha çok Batı Karadenizdeki içi kalıcı köy altı yerleşmelerine Divan denilir.

Cevap C

9. Adana Bölümü, Çatalca Kocaeli Bölümü, iç Batı Ege Bölümü, Orta Fırat Bölümleri düşünüldüğünde Yukarı Kızılırmak Bölümünde (Sivas çevresi) daha İkel Tarım metotlarının kullanıldığı söylenebilir. Yükselti ortalamasının fazla, İklim şartlarının çok elverişli olmamasından dolayı modern tarıma daha az alanlar oluşturur.

Cevap E

10. Çay, fındık, buğday ve mısırdaki destekleme alımı vardır. Ancak Tütündeki Destekleme alımı çok yakın zaman önce kaldırılmıştır. Destekleme alımının temel amacı çiftçinin ürettiği ürünlerin elinde kalmasını önlemek, zararın önüne geçmektir.

Cevap C

11. Tarımda sulama imkanlarının az olduğu yerlerde tarım ürünlerinden elde edilen üretim miktarları yıldan yıla değişiklik gösterir. Harita incelendiğinde sulama sorunlarının olduğu yerler arasında 3 ve 5 nolu alanlar gösterilebilir. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde henüz tam olarak çözülemeyen sulama sorunlarından dolayı özellikle tahıllarda yıldan yıla dalgalanmalar fazladır.

Cevap E

12. İç Anadolu Bölgesi'nde yoğun olarak yapılan hayvancılık faaliyeti küçükbaş hayvancılıktır. Küçükbaş hayvancılık özellikle Gıda ve dokumada önemli hammadde alanı oluşturduğu söylenebilir.

Cevap C

13. Türkiye'de maden zenginliği fazladır. Farklı jeolojik zamanlarda oluşan arazilerden dolayı da farklı maden türlerine rastlanabilir. Madencilikte en zengin olan bölge Doğu Anadolu Bölgesi ve Yukarı Fırat Bölümüdür. İl bazında ise Elazığ öndedir. Ancak madenlerin dış satımdaki payı çok fazla değildir.

Cevap B

14. Türkiye'nin Avrupa ülkeleri ile yaptığı ticarete çok yoğunluğu fazladır. Dış ticaret hacmi her yıl artmaktadır. En fazla ihracat makine sanayinin kolu olan Otomotiv'de gerçekleşmektedir. Ancak dış ticaret açığı son yıllarda azalmaktadır.

Cevap D

15. Saint Pierre Kilisesi Hatay, Şirince İzmir, Midyat Mardin ve Ashab-ı Kehf Tarsus'taki dini turistik yerlerdir. Ancak Çanakkale Truva tarihi turistik bir yerdir.

Cevap D

16. Bir yerde ulaşım hizmetlerinin gelişmesi haberleşmeyi, piyasa koşullarını, ticari faaliyetleri, ekonomik faaliyetleri ve turizm sektörünü önemli ölçüde etkiler.

Cevap E

17. Erzurum'da ani yaz yağışlarından dolayı sel ve taşkınlar yaşanır. Yalova'da ise depremler yaşanır. Artvin yani Doğu Karadeniz illerinde fazla eğim ve yağıştan dolayı heyelan olayları sıkça yaşanabilir.

Cevap E

18. Hollanda'da oluşturulan Drynet projesine göre bozulan araziler ve kuraklaşmanın olumsuz sonuçlarını azaltmak için bazı tedbirler alınır. Verilen iller düşünüldüğünde Niğde, Karaman, Mardin ve Ankara gibi illerde kuraklıktan dolayı bu proje kapsamında olması düşünülebilir. Ancak Amasya daha nemli ve yağışlı bir yer olduğu için öncelikle alınması gereken illerden birisi olamaz.

Cevap E

1. Aynı boylamda yani aynı meridyende bulunan merkezlerde yıl boyunca Yerel saatleri ve buna bağlı olarak da öğlen vakitleri aynıdır. Yani öğlen vakitleri 12:00 olduğu için değişmez, ancak Güneş ışınlarını alma farklılık gösterebilir. Güneşin doğuş ve batış saatlerinin aynı olması için gece gündüz sürelerinin aynı olması gerekir. Bu da 21 Mart ve 23 Eylül ile ilgilidir.

Cevap C

2. Türkiye'de arazinin engebeli olmasına bağlı olarak tarım alanlarının toplam yüzölçümü oranla az olması, akarsuların denge profiline uzak olması, yani yatak eğimlerinin fazla olması, fay hatlarından dolayı sık sık depremlerin yaşanması ve volkanik arazilerin geniş yer kaplaması Türkiye'nin genç bir ülke olduğunu kanıtlar. Ancak dağların genelde doğu batı yönünde uzanmasının sebebi Anadolu Yarımadası'nın Kuzey ve Güney baskılarıyla dağların doğu batı uzanmasını ortaya çıkarmıştır. Bunun genç bir ülke olması ile ilgisi yoktur.

Cevap C

3. Dışarıya su bırakan göllerin bazılarında enerji üretimi yapılır. Bunlar arasında Tortum, Hazar ve Çıldır gölleri daha düzenli enerji üretimi yapılan göller arasındadır.

Cevap E

4. Arazinin engebeli olduğu yerlerde yol yapımında maaliyeti düşürmek için doğal geçitlerden fazlasıyla yararlanır. Bundan dolayı, seçenekler incelendiğinde en engebeli olan yer Ankara ve Zonguldak arasındadır. Iğdır, Elazığ ve Malatya ise Doğu Anadolu Bölgesi'nin en düz yerleri arasındadır.

Cevap B

5. Temel ekonomik etkinliği Sanayi ve Ticaret olan yerlerde Ekonomik faaliyetlerin doğal çevreye bağımlılığı daha azdır. Harita incelendiğinde Ekonomik faaliyetlerin doğal çevreye en az bağımlı olduğu yer İzmir ve çevresidir.

Cevap A

6. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde iklimi etkileyen karasallık ve enlemdir. Karasal olan yerlerde yazlar çok sıcak kışlar ise soğuktur. Ancak bölge düz olduğu için hemen hemen her yeri güneş alabilir. Bundan dolayı Bakı faktörünün çok etkili olduğu söylenemez.

Cevap A

7. Kış sıcaklıklarının fazla düşmediği yerlerde Bitkiler yapraklarını fazla dökmez. Özellikle Akdeniz ikliminde kış sıcaklıklarının yüksek olmasından dolayı Bitkiler yapraklarını daha az döker. Verilen bitki örtüleri arasında Defne Zakkum ve Mersin düşünüldüğünde üçünün de maki türü bitkiler olduğu söylenebilir Bu yüzden üçü de kış boyunca yapraklarını dökmez.

Cevap E

8. Et verimi en fazla olan hayvan türü mandadır. Dokumacılıkta önemli olan Merinos koyunu, ormanlara zarar verdiği için yasaklanan kıl keçisi, tarımda gübrelemenin zarar verdiği hayvancılık faaliyeti ise balıkçılıktır. Ancak arıcılığa tarımda ilaçlama zarar verir.

Cevap D

9. Elektrik elektronikte kullanılan işlenmesi kolay ve ihraç edilen maden bakırdır. Bakırın en fazla çıkarıldığı bölge Karadeniz Bölgesidir. Kastamonu Küre, Artvin'in murgul önemli çıkarım alanlarıdır. Bunun beraberinde Elazığ Maden, Diyarbakır Ergani'de bakır çıkarılır.

Cevap D

10. Türkiye'de en fazla enerji üreten ve tüketen bölge Marmara Bölgesidir. Marmara Bölgesi doğalgazdan elektrik üretimi fazla olduğu için elektrik üretiminde birinci olan bölgedir.

Cevap A

11. Verilen şehirler incelendiğinde İzmit, Malatya, İzmir ve Ankara'da nüfus yoğunluğu fazla iken Erzincan'da nüfus yoğunluğu daha azdır. Bunun temel sebebi yer şekillerinin engebeli olmasıdır.

Cevap C

12. Karadeniz Bölgesi'nde özellikle Doğu ve Batı Karadeniz'de dağınık yerleşmeler yaygındır. Bunun temel sebebi su kaynaklarının fazla olması ve yer şekillerinin engebeli olmasına bağlı olarak tarım alanlarının dağınık ve parçalı olması gösterilebilir. Az da olsa köylerden ayrı yaşama isteği olan ailelerin varlığı da buna sebep olmuştur.

Cevap E

13. Ege Bölgesinin kıyılarında özellikle Muğla'da yaygın olarak görülen Dalyan'ların kurulma amacı aslında Balıkçılıktır. Ancak Mezra, Çiftlik Dam ve Komlarda yapılan hayvancılık faaliyetleri büyük ve küçükbaş hayvancılık şeklinde de olabilir.

Cevap E

14. Türkiye'de madenlerin ihracattaki Payı fazla değildir. Kalitesinden dolayı ihraç edilen Krom iken, kullanım alanının yaygın olmasından dolayı çok fazla satılan maden ise Bor madenidir.

Cevap C

15. Tütün, Buğday Pamuk ve Haşhaş alanlarında tarım alanlarında araziler düz olduğu için tarımda makinalaşma fazladır. Ancak çay tarım alanlarındaki engebeden dolayı makineleşme daha azdır.

Cevap C

16. Kırklareli, Bursa, Eskişehir ve Mersin'de ortak gelişen sanayi kolu camdır. Cam genelde Deniz kıyılarına yakın yerlerde kurulur. Bunun temel sebebi camın ham maddesinde Deniz kumunun varlığıdır.

Cevap B

17. Konya Ovası Projesi'ndeki asıl amaç Konya ovasına içme ve sulama suyu taşımadır. Konya, Aksaray, Niğde, Karaman Kop projesi kapsamında iken Nevşehir Kop projesi kapsamında değildir.

Cevap E

18. Peri bacalarının oluşumunda volkanik kayalar etkilidir. Ancak Astım Mağarasında, Pamukkale Travertenlerinde ve İnceğiz Mağarasında karstik araziler etkili olmuştur. Truva'da ise tarihi alanlardan dolayı Turizm gelişmektedir. Bunun yer yapısıyla bir ilgisi yoktur.

Cevap E

1. Türkiye'de 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde gece gündüz süreleri eşittir. Dolayısıyla aynı meridyen üzerinde Güneş aynı anda doğar ve batar. 21 Mart 23 Eylülde göre daha serindir. Çünkü 21 Mart'ta Türkiye kıştan çıkmıştır. 23 Eylülde ise yazdan çıkmıştır, ancak 21 Mart'tan sonra Türkiye'de geceler değil gündüzler uzundur. 23 Eylül den sonra ise geceler 12 saatin üzerinde çıkar. Çünkü 23 Eylül'den sonra mevsim kıştır. Kışın geceler daha uzun olur.

Cevap D

2. Karadeniz Bölgesinde yıl boyu yağışlı geçen aylardan dolayı akarsular yıl boyunca fazla alüvyon taşır. Yani akarsu rejimi düzenli olduğu için akarsuların taşıma gücü de fazla olur, her mevsim fazla aşındırma yapar.

Cevap E

3. Tuz Gölü'nde yıllık buharlaşma oranının fazla olmasından dolayı gölün yüzey genişliği yıl içinde de fazlaca değişiklik gösterir. Bu yüzden Tuz Gölü'nün yüzölçümü yazın azalırken, kışın artar.

Cevap B

4. Volkanik araziler mineralce zengin olduğu için tarımda verimlidir. Madence zengindir. Kolay aşınan malzemeler içerdiği için peribacalarını oluşturur.

Cevap E

5. Hatay, Adıyaman, Elazığ ve Malatya Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alırken Tokat, Amasya, Erzincan, Düzce, Bolu, Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alır.

Cevap E

6. Yer şekillerinin engebeli ve korunaklı olduğu alanlarda farklı Bitki türlerini rastlanabilir. Bu Bitki türlerine endemik türler denir. Endemik türlerin en yaygın olduğu yerler Toroslardır.

Cevap B

7. Türkiye'nin özellikle soğuk iç bölgelerinde hakim olan ağaç türü Karaçamdır. Sarıçam Kars Ardahan çevresinde, Kızılcım Akdeniz iklimi çevresinde, Ladin Karadeniz'de Sedir ise Akdeniz Bölgesi'nde yaygındır.

Cevap C

8. Yağışın az olduğu yerlerde havadaki bulutun yani nemin havada daha az olmasından dolayı ısının atmosfere kaçmasına Ayaz denir. Harita incelendiğinde Ayaz'ın daha fazla yaşandığı yer 1 numara ile gösterilen Erzurum Kars yöresi olduğu görülecektir. En az olduğu yer ise 3 numara ile gösterilen Karadeniz Bölgesi'dir.

Cevap A

9. 1915 ile 1923 yılları arasında savaşımlardan dolayı nüfus artış hızı azalmış, 1945 yılları arasında ise İkinci Dünya savaşında seferberlikten dolayı azalmıştır. 1950 ve 55 yılları arasında seferberlikten dönen nüfusun normal aile düzenine kavuşmasından dolayı nüfus artış hızının arttığı görülmüştür. Yine 1990 dan günümüze doğru eğitim seviyesinin artmasına bağlı olarak nüfus artış hızının da düştüğü görülecektir.

Cevap C

10. Bir ülkenin sadece bir yılına ait nüfus piramidi incelendiğinde toplam nüfusu ve gelişmişlik seviyesi hakkında genel yorumlar yapılabilir. Ancak nüfus yoğunluğuyla ilgili bir bilgi edilemez. Çünkü yüzölçümüne ilgili veriler elde edilemez.

Cevap B

11. Tarımda yapılan ilaçlamalar bitkilerin yapraklarına bulaştığı için Arılar zarar görür. Bu yüzden tarımda ilaçlama arıcılığa, tarımda gübreleme ise balıkları zehirlediği için balıkçılığa zarar verir.

Cevap B

12. TÜİK verilerine göre Türkiye'de çalışan nüfusun fazladan aza doğru Hizmet, Sanayi ve tarım şeklinde olduğu görülecektir. Özellikle son yıllarda sanayileşme ile birlikte Sanayide çalışanların sayısı tarımda çalışanları geçmiştir.

Cevap D

13. Makine sanayi'nin bir kolu olan otomotiv sektörü Türkiye'nin ihracatında birinci olmak kaydıyla ithalatta da önemlidir. Otomotiv sadece Türkiye'de değil dünyada bile en büyük sanayi kolları arasındadır.

Cevap D

14. Demir çelik fabrikaları arasında İzmir Demir Çelik ve Sivas Demir Çelik fabrikalarında hammaddeye yakınlık Dikkat çeker. Ancak Karabük ve Ereğli Demir Çelik fabrikalarında taş kömürüne yakınlık yani enerji kaynağına yakınlık dikkat çekerken, İskenderun Demir Çelik fabrikasında ulaşım etkili olmuştur. Kırıkkale Demir Çelik fabrikasında ise stratejik nokta olmasından dolayı önemi fazladır.

Cevap D

15. Türkiye'deki kıyı bölgelerin tamamında kış turizmi vardır. Antalya'da, İzmir'de, Bursa'da, Bolu'da, Trabzon'da, kış turizm tesislerine rastlanılır. Mağara turizminin ise en fazla geliştiği yer Akdeniz Bölgesidir. Bunun temel sebebi karstik arazi ile açıklanabilir. Turizm gelirleri yıldan yıla artmaktadır. Önemli ölçüde döviz kaynağı olmuştur. Ancak Avrupa'da en fazla turist alan İstanbul değildir, çoğu yıl Paris ilk sıradadır.

Cevap D

16. Türkiye'de bulunan mozaikleri koruma altına alınan proje, Mozaik Yolu Projesidir. Mozaik Yolu Projesinde kolay hatırlanması için ünvan alan üç şehir yani Kahramanmaraş, Gaziantep ve Şanlıurfa ve beraberinde Hatay belediyelerinin ortaklaşa sponsor olduğu bir projedir.

Cevap D

17. Gezilen yerler arasında Doğu Karadeniz'de tarımda sulamaya daha az ihtiyaç duyulur. Çünkü her mevsim yağışlıdır. Ancak Menteşe Yöresi ve Adana Bölümü'nde yaz ayları kurak geçtiği için sulamaya duyulan ihtiyaç fazladır.

Cevap A

18. Türkiye'de dış ticarete en fazla kullanılan ulaşım sistemi Denizyoludur. Bu durumun temel sebebi bir seferde daha fazla yük taşıdığı için daha ekonomik olmasıdır. İç ticarete ise karayolu daha fazla kullanılır.

Cevap D

1. Deniz turizminin ilk önce Akdeniz Bölgesi'nde başlaması ve güneşin doğuşunun kuzeyde daha uzun izlenmesi matematik konumla ilgilidir. Yani mutlak konumla açıklanabilir. Kuzeye doğru gidildikçe dünyanın dönüş hızının azalmasından dolayı güneşin doğuşu daha uzun süreli izlenir. Yani tan ve gurup süreleri daha uzundur. Ancak kısa mesafelerde Sıcaklık değişimlerinin fazla olması engebe ile ilgilidir. Bu da özel konumla açıklanabilir. Vadilere yağmur yağarken, zirvelere kar yağması ise yükseltinin sıcaklık üzerindeki bir etkisidir. Bu durum yine aynı şekilde Özel konumun sonucudur.

Cevap A

2. Bakırçay, Amik Ovası, Gediz, Büyük Menderes, Küçük Menderes kırılan arazilerin çökmesiyle oluşmuştur. Ancak Kaz, Madra, Yunt, Boz, Aydın, Menteşe Dağları ve Hatay'daki Nur Dağları Graben değil Host alanlarıdır.

Cevap D

3. Verilen vadi türü geniş tabanlı vadidir. Geniş tabanlı Vadilerde akarsuların Yatak eğimi azaldığı için akış hızları da azalmıştır. Bu akarsular denge profillerine yaklaşmışlardır. Menderes çizebildikleri için boyları da uzamıştır.

Cevap E

4. Göllerin fazla olduğu alanlarda genel olarak su kaynaklarının fazla olduğu söylenebilir. Isparta ve Burdur çevresinde arazi yapısının karstik olmasından dolayı eriyen ve beraberinde oluşturdukları çukurluk alanlarda suların birikmesi ile birlikte göl alanları fazladır. Bu yüzden Isparta ve Burdur çevresine Göller Yöresi denir.

Cevap C

5. Türkiye'de bütün deltalarda yılda birden fazla ürün alınabilir. Bu durumun temel sebebi tarım süresi yani yaz suresinin uzun olmasıyla açıklanabilir.

Cevap C

6. Çernezyom topraklarının verimli olmasının temel sebebi barındırdıkları humus oranlarının fazla olmasıdır. Çayır altlarında bitki köklerinin yaygın olmasından dolayı humus oranları fazladır. Bu yüzden çok verimlidir. Ancak iklimden dolayı tarımda çok fazla kullanılmazlar.

Cevap B

7. Depremlerden korunmak için yüksekler ev yapmak doğrudur. Çünkü yüksekler çıkıldıkça depremin şiddeti azalır. Binalarda esnek malzemelerin kullanılması daha doğrudur. Ancak bina yapılacak alanların sert yapıları araziler olması faydalı olacaktır.

Cevap C

8. Türkiye'de Akdeniz ikliminin görülmesinin temel sebebi Orta kuşakta olmasıdır. Bu durum Türkiye'nin mutlak konumu ile açıklanabilir, yani matematik konumla ilgilidir. Ancak Ilıman Karasal iklim, Sert Karasal İklim ve beraberinde Karadeniz ikliminin yaşandığı alanların varlığı Özel konumla açıklanır.

Cevap D

9. Verilen rüzgar gücü ile ilgili olarak söylebilecek en doğru çıkarım kuzeyinin açık olmasıdır. Çünkü kuzeyindeki çizgi daha uzundur. En fazla rüzgarın da kuzeyden geldiği ortadadır. Hakim rüzgarın Kuzey olmasından dolayı sıcaklıkları düşürür. Güneye doğru gidildikçe de yer şekillerinin daha engebeli olduğu söylenebilir. Çünkü güneyinden esen rüzgarların sayısı daha azdır. Bu, çizgilerin kısa olmasından anlaşılabilir. Ancak en hızlı rüzgarın nereden estiği tespit edilemez. Çünkü Rüzgar gücünden hız çıkmaz.

Cevap E

10. Nüfus artışı ile birlikte nüfusun yaşam koşullarını iyileştirmek için demografik yatırımlar yapılır. Bunlar okul, hastane ve sosyal kurumlardır. Bu yatırımlar Devlet için olumsuzdur. Vergi gelirlerinin artması ve işçi ücretlerinin düşmesi de devlet açısından olumlu bir sonuçtur.

Cevap C

11. Yayla, Karadeniz'de, kom ve mezralar Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, Obalar Akdeniz ve Ege Bölgesi'nde yaygındır. Çiftlikler ise Trakya ve Çukurova'da yaygınlık gösterir. Ancak çiftliklerin gösterildiği yer Yıldız Dağları ve çevresi olduğu için engebeli olan arazilerde çiftliklere fazla rastlanmaz.

Cevap E

12. Tarımda makineleşmenin artmasıyla birlikte verim artar. Mera alanları ise daralır. Bununla birlikte İnsanların yapacağı işi, makineler yapmaya başlayınca, gizli işsizliklerde artışlar görülür.

Cevap E

13. Nemli topraklara uyum sağlayan, yağışla ya da sulamayla yetişen tarım ürünü Mısırdır. Ancak Çay'da sulama değil de yağış daha önemlidir. Çünkü çay tarım alanlarında sulama yoktur.

Cevap D

14. Özellikle nemli alanları seven mandaların son yıllarda sayıları azalmıştır. Et kalitesi düşük, süt kalitesi yüksektir. Hayvancılık faaliyetleri arasında en fazla et veriminin olduğu hayvan türüdür.

Samsun ve çevresinde az da olsa vardır.

Cevap C

15. Fosfat, Mardin Mazıdağı ve çevresinde çıkarılır. Gübrenin hammaddesini oluşturur. Güneydoğu Anadolu Bölgesi öndedir.

Cevap E

16. Petrolün katılaştığı haline Asfaltit denir. Fosil yakıtların en kirlisi linyittir. En temiz ise doğal gazdır. İhtiyacımızın yaklaşık yüzde 6'sını karşılayan enerji kaynağı ise petroldür. Ancak, taş kömürü ile ilgili herhangi bir açıklama verilmemiştir. Linyitin yedi bölgemizin yedisinde de çıkarımı yapılabilir.

Cevap C

17. Haritada verilen Çatalca Kocaeli, İzmir çevresi, Antalya çevresi ve Kayseri'de aşırı nüfuslanmadan dolayı ticaret canlıdır. 5 numara ile gösterilen alanda nüfus yoğunluğu az olduğu için ticari canlılık daha azdır.

Cevap E

18. Türkiye'de şehirler arasında ya da bölgeler arasında en fazla yük ve yolcu taşıyan sistem karayoludur. Çünkü her yere ulaşabilen ulaşım sistemi karayoludur. Dış ticarete ise en fazla denizyolu kullanılır.

Cevap C

1. 21 Aralık'ta en uzun gündüz yaşayan il Hatay'dır. Yani Toprak tutan Köyü'dür. Yerel saatin en ileri olduğu yer İçdir Aras Kavşağı'dır. Tan ve guruh sürelerinin en uzun izlendiği yer Sinop inceburundur. Temmuz ayında ulusal saat ile yerel saat arasındaki farkın en fazla olduğu yer ise Gökçeada yani Avlaka burnudur. Ancak İğneada ile ilgili olarak herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap E

2. Türkiye'de en geniş alanlarda etkili olan iklim tipi ılıman karasal iklimdir. Karasal iklimlerde en yaygın olarak görülen bitki türleri bozkırlardır.

Cevap B

3. Akarsular tarafından derince yarılmış, yüksekte kalan düzlüklere Plato denir. Tam oluşmuş Plato örneğine rastlanmayan bölgemiz Karadeniz Bölgesi'dir. Samsun'da Canik, Ordu'da Perşembe platoları tam anlamıyla oluşmamıştır. Oluşumları halen devam etmektedir.

Cevap A

4. Yer şekillerinin engebeli olduğu yerlerde kısa mesafede sıcaklık değişimleri daha fazla görülürken, düz olan yerlerde ise bu değişim daha azdır. Harita incelendiğinde yer şekillerinin en düz olduğu yer 3 numara ile gösterilen Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Menteşeler, Akdeniz ve çevresi, Doğu Karadeniz ve Hakkari'de engebeden dolayı kısa mesafeli sıcaklık değişimleri daha fazla olur.

Cevap C

5. Bursa'daki Uludağ volkanik kökenlidir. Ancak patlamadığı için iç püskürük ya da derinlik volkanizması adı da verilir. En son patlayan volkan Nemrut, en genç oluşumlu volkanı ise Manisa Kula volkanidir.

Cevap D

6. Arazinin eğimli olduğu yerlerde akarsuların Akış hızının fazla olmasına bağlı olarak rafting turizmi gelişme gösterir. Verilen akarsular incelendiğinde Fırat, Sakarya Çoruh ve Dicle'de akış hızları daha fazla olduğu için bu turizm türüne daha uygun alanlar oluşturur. Ancak Trakya'daki Meriç Nehri yavaş aktığı için rafting turizmine çok katkıda bulunmaz.

Cevap C

7. Türkiye'de gelgit etkili olmadığı için yani okyanusa kıyımız olmamasından dolayı Haliçli (Estuar) kıyılar görülmez. Bu kıyı tipinin görülmemesinin sebebi özel konumla açıklanabilir, yani göreceli konumdur. Ancak buzulların alçaklarda oluşmamasından dolayı kıyılar doğrudan buzulların aşınım alanları arasında yer almaz. Kıyılarda buzulların aşındırması sonucunda oluşturduğu kıyı tiplerine Fiyortlu kıyılar denir. Türkiye Orta kuşakta olmasından dolayı Fiyortlu kıyılara rastlanmaz. Bu durum Türkiye'nin Mutlak ya da Matematik konumu ile açıklanabilir.

Verevli kıyılar ise Cezayir'de görülen bol körfezli kıyılardır.

Cevap B

8. Isınan havanın yükselmesiyle oluşan yağışlara konveksiyonel yağışlar denir. Konveksiyonel yağışların Ankara'da Nisan ve Mayıs aylarında görülürken, Erzurum ve Kars'ta yaz aylarına sarkmasının sebebi ortalama yükseltinin fazla olmasından dolayı geç ısınması ile açıklanabilir.

Cevap B

9. Dolu yağışları genelde bahar aylarında görülür. Mart, Nisan ve Mayıs aylarında İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde olmak üzere dolu görülür.

Cevap C

10. Dağların zirvelerinden eteklerine doğru sürüklenen sıcaklığı aniden artıran rüzgarlara Föhn rüzgarları denir. Sellere ve Heyelanlara da sebep olabilir. Bakır satıran ya da kar yiyen olarak da bilinir.

Cevap A

11. Kırsal nüfus oranının en fazla olduğu yerlerin başında Doğu Karadeniz Bölümü gelir. Yer şekillerinin engebeli olmasından dolayı nüfusunun çoğu tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlar. Bu yüzden kırsal nüfus oranı çok fazladır.

Cevap B

12. Yaz süresinin uzun olduğu yerlerde bir tarım dönemi boyunca birden fazla tarım ürünü alınabilir. Verilen ürünler arasında ikinci tarım ürünü olarak en avantajlı ürün nohuttur. Nohut ve Mısır yetiştirme ve Olgunlaşma süreleri çok kısa olduğu için ikinci tarım ürünü olarak kullanılan ürünler arasında sayılabilir.

Cevap E

13. Kars'ta Süt Mamülleri, Konya'da unlu mamüller, Mersin'de Cam Sanayi, Hereke'de çimento fabrikalarının kurulmasında hammaddeye yakınlık dikkat çeker. Çünkü Kars'ta hayvancılık, Konya'da tarım, Hereke'de Çimentonun hammaddesi olan taş yada Toprak, Mersin'de ise Camın hammaddesi deniz kumu fazladır. ancak Samsun'da bakır işlemenin olmasının sebebi limanından kaynaklanır. Bakır çıkarıldığı için değildir.

Cevap E

14. Ana yolların yoğun olduğu yerlerde karayollarında geçen taşıt sayısı daha fazla olur. Verilen iller düşünüldüğünde Bolu, Adana, Ankara, Kayseri, Gaziantep ve Tekirdağ ile Edirne arasında yoğun bir ulaşım açısından söz edilebilir. Ancak Kahramanmaraş ile Hatay arasında çok ciddi bir taşıt yoğunluğundan söz edilemez.

Cevap D

15. Tarihi turizm alanları yıl boyunca turist alabildiği için çektikleri turist sayısı da fazla olur. Verilen yerler arasında en yoğun turist çeken merkez Ayasofya'dır. Çünkü İstanbul'da turist yoğunluğu diğer illerden daha fazla olur.

Cevap B

16. Türkiye'de dış ticaretin en yoğun olduğu Sınır Kapısı Avrupa'ya açılan Bulgaristan'la aramızdaki Kapıkule Sınır Kapısıdır. Kapıkule sınır kapısında gerek geçen araç sayısı gerekse elde edilen gümrük gelirleri diğer sınır kapılarına oranla daha yüksektir.

Cevap A

17. İlaç, silah, doğalgaz, taş kömürü, demir, volfram, fosfat, kağıt, pirinç, mısır, muz, gübre ve petrol ithal ürünü iken tuz Türkiye için ihraç ürünü sayılır.

Cevap E

18. Verilen yerçekli menderestir. Menderesler akarsuların yatak eğiminin azaldığı yerlerde kıvrımlar çizerek akmasıdır. Verilen yerler arasında en engebeli olan yer Hakkari'dir. Akarsuların yatak eğimi fazla olduğu için Menderes oluşturma olasılığı da daha düşüktür.

Cevap E

1. Türkiye Orta kuşakta olmasından dolayı Dört Mevsim belirgin şekilde yaşanır. Bu durum yıl içinde sıcaklıkların değişimini etkiler. Ancak aynı anda dört mevsimin yaşanması özel konum şartları ile ilgilidir. Farklı iklimlerin görülmesi yine yer şekilleri ile ilgilidir. Kuzeyi ile güneyi arasındaki sıcaklık farkları enleme ilgili olan bir sonuçtur. Batı rüzgarlarının etkisinde kalması Akdeniz ikliminin yaşanması, cephe yağışlarının görülmesi de Türkiye'nin Orta kuşak ülkesi olduğunu kanıtlar. Ancak bunun yerine farklı karakterdeki hava kütleleri arasında yer alması da kullanılabilir.

Cevap C

2. Anadolu üçüncü ve dördüncü jeolojik zamanlarda oluştuğu için genç bir ülkedir. Üçüncü jeolojik zamanda Türkiye'de linyit, Petrol, doğalgaz ve Bor madenleri oluşmuştur. Bu madenlerin varlığı Türkiye'nin genç bir arazi üzerinde yer aldığını kanıtlamaktadır.

Cevap B

3. Sağanak ve ani yağışların olduğu yerlerde Akarsu vadileri suları alamayarak çevreye taşar. Bunlara sel rejimli akarsular denir. Sel rejimli akarsuların en fazla olduğu bölge İç Anadolu Bölgesi'dir.

Cevap E

4. Karstik arazilerin en fazla olduğu yer Akdeniz Bölgesi olmak üzere, Ege bölgesinin Denizli ve çevresidir. Karstik araziler çabuk eriyebilen kayaçları bünyesinde toplar. Sivas ve çevresinde de jipsli (alçı taşı) araziler vardır.

Cevap A

5. Türkiye'de yıllık sıcaklık ortalaması en düşük olduğu yöreler Erzurum Kars'tır. Çevresinde verilen şehirler incelendiğinde ise sıcaklık ortalamasının en düşük olduğu il Rize'dir. Şanlıurfa karasal olduğu için enlemeden dolayı sıcaklık ortalamasının fazla olduğu bir yerdir.

Cevap A

6. Yaz aylarında Güneydoğu Anadolu Bölgesine gidildiğinde sıcaklıklar enlem ve karasallıktan dolayı artış gösterir. Bunun beraberinde yaz aylarında denizlere doğru gidildikçe genelde nemliliğin artışına bağlı olarak ısınmalar azalır. Ancak kış aylarında artış gösterebilir.

Cevap D

7. Sibiryaya yüksek basıncı özellikle Kuzeydoğu Anadolu'da kış aylarında kuru soğuklara sebep olmaktadır. Bunun temel sebebi yüksek basıncın etkili olmasından dolayı uzun süreli kuraklıklara sebep olmasıdır.

Cevap B

8. Türkiye'nin yedi bölgesinin bütün bölümlerinde tarımı yapılan ürün buğdaydır. Doğu Karadeniz'in iç kesimleri dahil olmak üzere bütün bölümlerde üretimi yapılmaktadır. Bu durum buğdayın iklim şartlarına çok fazla bağımlı olmadığını ortaya koymaktadır.

Cevap A

9. Tarımda sulama problemlerinin olduğu yerlerde Nadas uygulaması yaygındır. Harita incelendiğinde sulama sorunlarının en fazla olduğu yerler 2 ve 4 numara ile gösterilen İç Anadolu ve Güneydoğu'nun henüz su gitmeyen yerlerini göstermektedir.

Cevap D

10. Eğitim seviyesinin düşük olduğu yerlerde doğum oranları fazladır. Verilen şehirler incelendiğinde doğum oranlarının en fazla olacağı il Şanlıurfa'dır.

Cevap D

11. Gelişmemiş yerlerde dışarıya giden göçler dışarıdan gelen göçlere göre daha fazladır. Böyle yerlerde iş imkanları ve kişi başına düşen gelir azdır. Ancak böyle yerlerde konut sıkıntısının olduğu söylenemez. Konut sıkıntısı göç alan yerlerde görülen sorunlar arasındadır.

Cevap A

12. Aydın, Söke, Manisa – Akhisar, Konya ve Malatya Tarım sektöründe daha fazla gelişme göstermişlerdir. Ancak Kayseri'de Sanayi faaliyetleri daha yoğundur.

Cevap D

13. Kümes hayvancılığının yapıldığı yerlerde nüfus yoğunluğu fazladır. Bu hayvancılık faaliyetinin geliştiği yerlerdeki ticari yoğunluk, arz – talep ilişkisi kümes hayvancılığının buralarda yaygınlaşmasına sebep olmaktadır. Nüfusun az, ticari yoğunluğun geride kaldığı alanlarda Kümes Hayvancılığı ya da Besi – Ahır Hayvancılığının çok fazla gelişmesi beklenemez. Yani doğal koşullara bağımlılık daha azdır.

Cevap E

14. İşlenmiş Mamül ihracatını artırmak, rekabet edecek malları üretmek, ithalat seviyesini indirmek, Ulaştırma giderlerini azaltmak dış ticaret açığını azaltabilir. Ancak maden ihracatını artırmak doğru bir yöntem değildir. Maden ihracatının yerine işlenmiş maden satmak daha doğru olacaktır.

Cevap A

15. Mağara turizmi daha çok karstik arazinin yaygın olduğu alanlarda fazladır. Karstik arazilerde eriyebilen kayaların varlığından dolayı yer altında oluşan boşluklarda meydana gelen bu turistik alanlara daha çok Türkiye'de Akdeniz Bölgesi ve çevresinde rastlanır.

Cevap B

16. Arazinin engebeli olduğu yerlerde yol yapım giderleri fazla olur. Harita incelendiğinde 1 numaralı yer Batı Karadeniz, 2 numaralı yer Doğu Karadeniz, 4 numaralı yer Hakkari Bölümü, 5 numaralı yer ise Torosları göstermektedir. Buralarda engebe çok fazladır. Ancak 3 numara ile gösterilen yer Yukarı Fırat Bölümü olarak görülmektedir. Yukarı Fırat, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer şekillerinin en sade olduğu yerler arasındadır. Buralar Malatya ve Elazığ çevresidir.

Cevap C

17. Ermenistan'la Türkiye arasındaki siyasi sorunlardan dolayı sınır kapıları kapalıdır. Akyaka Sınır Kapısı, bu yüzden kapalıdır. Irak'la Habur, Yunanistan'la İpsala, Bulgaristan'ı Kapıkule ve Gürcistan'la bağlantıyı kuran Sarp Sınır Kapıları aktiftir.

Cevap B

18. Verilen oklar incelendiğinde I. İzmir'i, III. Kayseri'yi, IV. Gaziantep'i, V ise Kars'ı göstermektedir. Kars hariç diğerlerinde Nüfus yoğunluğundan dolayı ticaret hacmi artar. 2. ok Ankara olduğu için zaten ticaret yoğundur.

Cevap E

1. Türkiye Güney Yarım Küre'de yer alsaydı çizgisel hızın en az olduğu il Hatay olurdu. Çünkü Hatay kutuplara daha yakın olurdu. Yerçekiminin en az olduğu il ise Sinop olurdu. Bu sefer de Sinop ekvatora daha yakın olacaktı. Yine Güney Yarım Kürede olsaydı Muğla'dan Çanakkale'ye giden bir kişi ekvatora doğru gittiği için gölge boylarının kısalacağını görecek. Akdeniz'in tuzluluğunda Karadeniz'den daha az olacaktı. Ancak İğdir'da güneşin erken dolması doğruya doğru gidildikçe yerel saatin ileri olmasıyla ilgilidir, yani dünyanın dönüş yönü ile ilgilidir. Bu değişmeyecektir.

Cevap C

2. Türkiye'nin en yüksek noktası Ağrı Dağı'dır. Ağrı Dağı volkanik bir dağdır. Dağlar genelde doğu – batı yönlü uzanırken yüksek dağların aralarında çöküntü ovalarında rastlanmaktadır. Fay hatlarının kırılmasıyla oluşan alanlardır. Arazi engebeli olduğu için akarsuların akış hızı fazladır. Ancak volkanik dağlar sıradağ özelliği göstermez. Sırayla uzanmalarının sebebi fay hatlarını takip etmelerinden kaynaklanır. Sıradağlar Kıvrımlı Dağlardır.

Cevap D

3. Karstik göllerin tabanlarında karstik malzemeler yaygın olduğu için sürekli erimeyle derinleşme artar. Avlan, Kestel, Salda, Elmalı ve Suğla gölleri karstik olduğu için bu durum gözlenebilir.

Cevap C

4. Doğu Anadolu Bölgesi'nde kar yağışlarından dolayı özellikle ilkbahar ve yaz başlarında kar erimeleri Akarsu debilerini sürekli değiştirebilir. Verilen yerlerde Erzurum – Kars çevresi çok fazla kar yağışı aldığı için bu durum sıkça gözlenir.

Cevap D

5. Çevresine göre çukurda kalan alanlarda ağırlaşan nemli havalar sis oluşturabilir. İğdir, Ağrı Dağı'nın korunaklı alanlarında çukurda yer aldığı için bu tür sislere rastlanabilir.

Cevap A

6. Verilen yağış şekli konveksiyonel yağışlardır. Bu tür yağışlar özellikle ilkbahar aylarında İç Anadolu Bölgesinde yükselen havanın soğumasıyla oluşan yağışlardır. Ancak Erzurum ve Kars çevresinde geç ısınmadan dolayı bu tür yağışlara daha geç rastlanılır.

Cevap E

7. Otlak aramak amacıyla sürekli yer değiştiren, hayvancılık yapan çiftçilere Yörük denilir. Yörüklerin kaldığı yerleşim birimlerine ise Oba denir. Özellikle Antalya ve Denizli çevresinde Oba yerleşmeleri görülmektedir.

Cevap B

8. Aşırı sulamanın olduğu ve buharlaşmanın fazla olduğu yerlerde suların buharlaşması ile topraklarda tuzlanmalar artar. Bu durum özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi Projesi ile birlikte artan sulama imkânlarıyla tuzlanmalara sebep olmaktadır. Bu durumun çözümü damla sulamadır.

Cevap E

9. Antalya Bölümünde arazi yapısı karsiktir. Bunun beraberinde arazinin engebeli olması ile birlikte tarım alanları dardır. Adana Bölümüne göre daha ekonomik bir tarım yapmak amacıyla seracılık yoğun olarak yapılmaktadır. Adana'da zaten yılın birçok döneminde tarım yapılmaktadır. Tarım gelirleri fazladır. Ancak Antalya'da küçük tarım alanlarıyla ekonomik bir tarım yapmak için seracılık yapılmaktadır.

Cevap B

10. Hayvancılıktan elde edilen verimi artırmak için ırkların ıslah edilmesi ve yem tüketiminin artırılması doğru bir uygulamadır. Ancak meraların genişletilmesi, mera hayvancılığını teşvik edeceği için olumsuzdur. Mera hayvancılığı yerine Besi ya da Ahır hayvancılığına geçmek daha doğrudur.

Cevap D

11. Sanayinin gelişiminde temel kriterin maden yatakları olduğu düşünülürse, verilen seçenekler arasında Elazığ'da birçok madenin olduğu görülmektedir Sivas ve Malatya'da Demir, Seydişehir'de ise boksit madeni çıkarılmaktadır. Ancak Çatalca'da çok belirgin bir maden yatağından söz edilemez.

Cevap E

12. Türkiye'nin birçok bölgesinde Petrol rezervlerine rastlanabilir, ancak hepsinde çıkarılmaz. Tüketilen petrolün yüzde 95'i ithal edilir, yüzde 5'i ise kendi kaynaklarımızdan elde edilir. Dış ticaret giderlerinde önemli bir yer tutar. İthal edilen petrolün yarısından fazlası işlenmiş olarak temin edilmez. Daha ekonomik olması için işlenmiş petrol ithal edilir.

Cevap E

13. Hamitabat ve Ovaakça'da Doğalgaz, Manisa Alaşehir ve İzmir Balçova'da ise sıcak suyla elektrik elde edilirken, İzmir Alaçatı Rüzgar santralidir.

Cevap A

14. Doğu Karadeniz'de tarımda makine kullanımının az olmasının temel sebebi engebeli arazi ve bunun beraberinde bazı ürünlerin makinesinin olmamasından dolayı mecburen el emeğine duyulan ihtiyaç fazladır. Özellikle Çay'da ve Fındıkta el emeğine duyulan ihtiyaç çok fazladır.

Cevap C

15. Türkiye'de yapılan iç ticarete en fazla kullanılan ulaşım sistemi Karayoludur. Dış ticarete ise Deniz yoludur. Karayolunun çok kullanılmasının temel sebebi, hemen her yere karayoluyla ulaşılmasıdır.

Cevap B

16. İstanbul-İzmir otoban bağlantısını sağlayan Türkiye'nin en uzun otoyol tüneli özelliği Samanlı tüneldir. Ancak Türkiye'nin mevcut koşullarda kullanılan en uzun karayolu tüneli Yeni Zigana Tüneli'dir. Soruda en uzun otoyol tüneline söz etmektedir. Sözü edilen tünel harita üzerinde bir numara ile gösterilmiştir.

Cevap A

17. Sözü edilen proje Yeşil Yol Projesi, Samsun'dan başlayan Artvin'e kadar giden oradan da Gümüşhane'ye kadar olan yaylaları bir karayolu ile birleştirerek, Yayla turizmi canlandırmak amacıyla ortaya atılan projedir verilen iller arasında Samsun, Trabzon, Rize ve Gümüşhane varken, Sinop yoktur.

Cevap B

18. Türkiye'de ihracat gelirlerinde birinci olan sanayi kolu Otomotiv, Eskişehir ve Ankara dışında faaliyet göstermeyen uçak sanayi, İnşaat sektörüne hammadde teşkil eden Çimento Sanayidir. Gül ise Kozmetik yapımında en önemli hammaddelerdendir. Ancak Tersane ile ilgili olarak bir bilgi verilmemiştir.

Cevap E

1. Haziran ve Temmuz ayları Kuzey yarım-kürenin genelinde sıcaktır. Bu illaki dönem-celer dışında olduğunu kanıtlamayabilir. Yine 21 Haziran'da en uzun gündüzün yaşanması, 21 Aralık'ta ise kış koşullarının hüküm sürmesi Kuzey yarım kürede ile ilgilidir. Kuzeye gidildikçe sıcaklıkların azalması ise sadece dönemcelerin dışında olduğunu kanıtlamaz. Dönemciler içinde de bu durum kısmen de olsa görülebilir. Ancak gölge boylarının sıfır olmaması dönemcelerin dışında olduğunu kesin olarak kanıtlar. Çünkü dönemcelerin dışına güneş ışınları dik açı ile gelmez.

Cevap A

2. 1 numara ile gösterilen yerde tarım alanları dardır. Hakkari'de yer şekilleri çok engebeli olduğu için tarım alanlarının çok az olduğu bir yerdir. 3 numaralı yerde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ise buharlaşma potansiyeli çok fazladır. 4 numaralı Antalya ve çevresinde turizm faaliyetleri yaygındır. 5 numaralı yerde ise sanayileşme üst düzeydedir. Ancak Türkiye'nin en kurak yeri İç Anadolu değil, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. İç Anadolu Bölgesi yağışın en az düştüğü bölgedir.

Cevap B

3. İç Anadolu Bölgesinde plato sayısı fazladır. Platolarda genellikle tahıl tarımı yaygındır. Çevresine göre yüksektedirler. Erzurum – Kars platolarında büyükbaş hayvancılık yapılır. Ancak akarsular derin vadilerde aktığı için sulu tarıma çok uygun değildir.

Cevap D

4. Jeolojik devirlerin birbirinden ayrılmasına canlı kalıntılar. Yani Fosiller önemli bilgiler verebilir. Verilen Madenler arasında taş kömüründe fosil olduğu için bu alanda yararlanılabilir. Bunun beraberinde Linyitte de aynı durum söz konusudur.

Cevap E

5. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için Güney yamaçlar bakıdır. Ancak Karadeniz'in kıyılarında genellikle bu kural uygulanmaz. Bunun sebebi güneye yerleşen insanlar güneşi görebilir, ancak denize sırtını döndüğü için tarımsal faaliyetler zarar görebilir.

Cevap C

6. Denize kıyısı olan yerlerde gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark en az olur. Verilen yerler arasında denize kıyısı olan şehir merkezi Samsun'dur. Ancak Adana, Kastamonu ve Artvin şehir merkezleri kıyıya değildir.

Cevap D

7. Türkiye'de en geniş alanlarda hakim olan iklim tipi ılıman karasal iklimdir. Verilen şehirler arasında bu iklim tipinin görüldüğü il Konya'dır.

Cevap E

8. Verilen harita üzerinde sıcaklık ortalaması düşük olan yer 1, kış sıcaklık ortalaması yüksek olan 2, yaz sıcaklıkları yüksek olan 4, yağışın az olduğu yer ise 5 numaralı merkezdir. Ancak 3 numaralı yerin az yağış alan, karasal bir yer olduğu söylenemez. 3 numaralı yer Hakkari Bölümü'dür. Hakkari, karasal bir yerdir ancak yağış miktarı fazladır.

Cevap C

9. Birincil Ekonomik Faaliyetler tarım ve hayvancılık, İkincil Ekonomik Faaliyetler sanayi Üçüncül Ekonomik Faaliyetler ise ticaret, turizm, eğitim ve sağlık sektörüdür. Verilen yerler arasında Çatalca Kocaeli İkincil Ekonomik Faaliyet grubundadır. Antalya çevresi ise Üçüncül Ekonomik Faaliyet grubuna girer, yani turizmdir. Doğu Karadeniz kıyılarında tarım yoğun olduğu için birincil ekonomik faaliyete girer.

Cevap B

10. Özellikle gece, yabani hayvanlardan sürüleri korumak için etrafı taşlarla çevrili korunaklı alanlara Ağıl denir. Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaygındır.

Cevap C

11. Fındık, çay, tütün ve incir alanlarında mevsimlik işçi göçü yaşanırken buğdayda böyle bir durumdan fazla söz edilemez.

Cevap E

12. Türkiye'nin nüfus piramidi incelendiğinde doğum oranlarının azaldığını nüfus yoğunluğunu arttığını Gelişmekte olan bir ülke olduğunu söyleyebiliriz beraberinde çocuk nüfusun azalmasına bağlı olarak da genç nüfus oranının düştü söylenebilir. Doğum oranlarının fazla olmasına bağlı olarak nüfus miktarı da arttığı için nüfus yoğunluğunun da arttığı söylenebilir. Ancak birincil ekonomik faaliyet (tarım) artmaz azalır, çünkü gelişmekte olan bir ülkedir.

Cevap E

13. Verilen tarım ürünleri arasında Keten, Haşhaş ve pamukta yağ elde edilir.

Cevap E

14. İntansif tarım metodunun uygulanması, sulamanın yaygınlaştırılması makineleşmenin gelişmesi, tohum ıslahının yapılması, tarımda verimi artıran faktörlerdir ancak mera ıslah projelerinin yapılması tarımda değil hayvancılıkta önemlidir.

Cevap E

15. Topraklardaki kimyasal kirlilik ve sanayileşmeyle hızlı paralellik gösterir. Harita incelendiğinde 2 numara ile gösterilen yer, İskenderun demir çelik fabrikası ve çevresidir. Bu yüzden kimyasal atıklar fazladır.

Cevap B

16. Deniz yolları dış ticarete en fazla kullanılan ulaşım türüdür. Türkiye'de deniz yolları çok fazla gelişme gösterememiştir. Denizbank'ın desteğiyle gelişmektedir.

Cevap E

17. Dış Piyasada satılan ürünlerin kaliteli olması, ihracatı artıracığı için dış ticaret açığını da azaltır. Verilen ülkeler düşünüldüğünde kalite olarak Türkiye'nin en fazla yarışabileceği ülke Çin'dir. Ancak Avrupa'da ülkelerinin sanayileşme düzeyleri ve kalite sıralamaları düşünüldüğünde Türkiye bu ülkelerin altında kalır.

Cevap A

18. Rusya'dan Samsun'a doğal gaz getiren proje Mavi Akım, Göksu Nehri'nin sularını Konya'ya ulaştıran Mavi Tünel, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde önemli su taşıma tüneli Suluç Tüneli'dir. Gap Projesi ise Güneydoğu'yu geliştirmeyi hedefleyen bir projedir. Ancak Cansuyu ya da Barış suyu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne içme suyu taşıma amacıyla gerçekleştirilen projedir.

Cevap A

1. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de olmak koşuluyla tropikal kuşakta ya da Kutup kuşağında olsaydı 21 Haziran'da gündüz süresi ve tan-grup süreleri değişebilirdi. Çünkü enlemleri değiştiği için bu özellikler de farklılık gösterebilir. Ancak dünyanın neresinde olursa olsun Türkiye'de ekinoks tarihlerinde gece gündüz sürelerinde değişiklik yaşanmazdı.

Cevap B

2. Gideğeni olan göllerde akış hızı da fazlaysa akarsu kaynaklarında yani göl çıkışlarında nadir de olsa elektrik üretimi yapılabilir. Bu özellikte olan göllere Erzurum Tortum, Elazığ-Hazar ve Ardahan-Çıldır gölleri örnek gösterilebilir.

Cevap C

3. Fırat ve Dicle nehirleri vadisini derine indirdiği için çevresindeki yüksek alanlara su veremez. Bu yüzden bunun gibi plato alanlarında sulama da zorlaşır. Özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi gerçekleştirilmeden önce Şanlıurfa ve çevresinde Fırat Nehri olduğu halde sulama problemleri daha fazla yaşamaktaydı.

Cevap A

4. Türkiye'de Konya ve çevresi, Taşeli Platosu, Doğu Karadeniz kıyıları, Mardin eşiği ve Trakya'da deprem riski azdır. Dolayısıyla 3 ve 4 numaralı alanlarda deprem riskinin fazla olduğu söylenemez.

Cevap E

5. Arazinin yüksek kesimleri akarsuların su bölüm çizgileridir. Yüksek kesimler iki farklı Akarsu havzasını ikiye ayrılabilir. Engelibeli arazilerde su bölüm çizgileri fazladır. Seçenekler incelendiğinde en engelibeli olan yer Doğu Karadeniz Bölümüdür.

Cevap C

6. Yazların serin ve yağışlı geçtiği bir yerde özellikle, Erzurum, Kars, Ardahan ve Ağrı'da çayırlara raslanılırken, Van'da genelde Bozkır türü bitkilere rastlanılır.

Cevap E

7. Tarımda nadası önlemenin en iyi yolu gübreleme ve sulamadır. Ancak tohum ıslahı ya da gübreleme tek başına nadası önleyemez.

Cevap A

8. Türkiye'de güneşli gün sayısının en fazla olduğu yer Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. En az olduğu yer ise Doğu Karadeniz'dir.

Cevap C

9. Verilen tarihler arasında Türkiye'de nüfus artış hızının daha fazla olduğu yıllar 1950 ile 60 yılları arasındadır. 1950 ve 60 yılları arasında biten İkinci Dünya Savaşı ile birlikte Türkiye'de aile düzeni tekrar yerine gelmiştir. Yani seferberlik bitmiştir. Huzurlu bir aile ortamının meydana gelmesinden dolayı doğum oranları sadece Türkiye'de değil dünyada da artmıştır.

Cevap B

10. Göç veren yerlerde kadın nüfusu fazla iken göç alan yerlerde erkek nüfus daha fazladır. Kadın nüfusunun fazla olduğu yerlerde iş imkanları azdır. Çalışma oranları düşüktür. Kişi başına düşen gelir ise fazla değildir.

Cevap E

11. Birim alandan elde edilen tarımsal gelirlerin fazla olduğu yerlerde verim fazladır yani intansif ya da modern tarım yöntemleri yaygındır. Sanayi ürünleri üretimi de fazladır. Bundan dolayı kişi başına düşen gelirler yüksektir. Ancak yıldan yıla üretimde dalgalanmaların fazla olduğu yerler genellikle modern değil ilkel tarım yöntemlerinin olduğu yerlerde yaygındır.

Cevap C

12. Şekerpancarı ve tahıllar en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilirken, Tütün, Ege Bölgesi'nde yoğunluk kazanır.

Cevap C

13. Amasya Çeltek'te linyit, Artvin Murgul'da bakır, Balıkesir Susurluk'ta bor mineralleri çıkarılırken Elazığ Guleman'da krom çıkarılır.

Cevap C

14. İklima ve doğal çevreye bağlı olan enerji santrallerinde üretim yıllar arasında dalgalanma gösterebilir. Verilen enerji santrallerinden doğaya bağımlı olan rüzgar ve hidroelektrik santrallerdir.

Cevap C

15. Türkiye'nin en hareketli sınır kapısı Bulgaristan'la bağlantıyı kuran Kapıkule Sınır Kapısıdır. Doğu'da en hareketli sınır kapımız ise Irak'la bağlantıyı kuran Habur Sınır Kapısıdır.

Cevap B

16. Tarihin en eski yerleşim birimleri arasında olan, çalışmaları halen sürmekte olan Şanlıurfa Göbeklitepe de tarihin ilk tapınağının olmasından söz edilir. Altıntepe Urartulara ait Erzincan'daki kaledir. Kayseri Kültepe ise Anadolu'ya ilk yazının geldiği yerdir. İzmit-Kartepe kayak tesisidir. Ancak Karatepe Adana'daki tarihi alanlardır.

Cevap C

17. Ihlara Vadisi'nde Peribacalarından dolayı Doğa Turizmi gelişmiştir. Beraberinde yöredeki tarihi alanlar ve Yeraltı Şehirleri önemlidir. Ihlara Vadisi Aksaray, Tortum Şelalesi Erzurum, Uludağ Bursa, Girlevik Şelalesi Erzincan'da yer alırken Ani Harabeleri Kars'tadır.

Cevap A

18. Yolların geçtiği yerlerde hinterland yani art bölgesi artar. Hinterland bir yeri besleyen bütün ticari potansiyellerdir. Çukurova'dan geçen yolları düşündüğümüz zaman doğrudan yada dolaylı da olsa Gülek ve Belen geçitleri Çukurova'nın hinterlandını artırdığı söylenebilir.

Cevap A

1. Ekvatora yakın olduğu için güneş ışınlarını yıl boyu en dik alan yer 1 numaralı yer, kutuplara yakın olduğu için gölgenin en uzun olduğu 2 numaralı yer, yeni uygulama ile 3 numaralı yerde yıl boyunca yerel saat, ulusal saat için kullanılacak.

4 numaralı yer Başlangıç meridyenine yakın olduğu için yerel saat farkının en az olduğu yerdir.

Ancak 3 numaralı yerde yıl boyunca güneş 5 numaralı yerden daha geç doğar, cümlesi yanlıştır.

21 Haziran'da kuzeye doğru gidildikçe gündüzler daha uzun olduğu için 3 numaralı yerde güneş daha önce doğabilir, ancak kış aylarında ise güneye doğru gidildiğinde gündüzün uzamasından dolayı 5 numaralı yerin güneşi 3 numaralı yerden daha erken doğar.

Cevap E

2. Haritada verilen 1 numarada Yıldız Dağları, 2 numarada Zonguldak, 3 numarada Menteşeler, 4 numarada ise Mardin Eşiği, Masif alanlara örnektir.

Cevap E

3. Büyük Menderes Balat, Küçük Menderes Selçuk, Gediz Menemen, Göksu Nehri ise Silifke Deltasını oluşturur. Ancak Antalya Ovası delta ovası değildir.

Cevap C

4. Ankara'da ilkbahar yağışlarından dolayı bozkır, Erzurum'da ise yaz yağışlarından dolayı çayır bitkilerine rastlanılmaktadır. Bunun sebebi bu yerlerdeki yağış rejimlerinin farklı olmasından kaynaklanır. Yani en fazla yağışı aldıkları mevsimin farklı olmasıdır.

Cevap B

5. Geyik ve Munzur Dağları kıvrımlı, Karacadağ ve Nemrut ise volkanik dağlara örnektir. Ancak kaz, Madra, Yunt, Boz, Aydın, Menteşeler ve Nur dağları ise kırıklıdır.

Cevap A

6. Dağların zirvesinden eteklerine doğru inen rüzgarlar sürtünmenin etkisiyle sıcaklığı gittiği yerlerde artırılır. Bu Rüzgarlar tarım ürünlerinin çok erken olgunlaşmasına sebep olarak zarar verebilir. Kar erimelerinden dolayı ise sel ve heyelanları artırabilir. Beraberinde yine iklim alanlarını oluşturur İç Anadolu'da pamuk, Anamur'da muz, Rize'de çay tarımının yapılmasında bu rüzgarların etkisi fazladır, ancak Fön rüzgarları havayı ısıttığı için sis etkisini azaltır.

Cevap E

7. Yıldız Dağları ve Biga Yarımadası'nda nüfusun seyrek olmasının sebepleri arasında engebeli arazilerin varlığı ve ana yollara sapa kalması gösterilebilir. Ancak 3 numaralı yerde yağış azlığı, 4 numaralı yerde iklimin sert olması, 5 numaralı yerde ise arazinin engebeli olması temel sebeptir.

Cevap A

8. Çiftlikler yer şekillerinin düz olduğu geniş tarım alanlarının işlendiği alanlarda yaygınlık gösterir. Verilen iller düşünüldüğünde çiftliklerin daha az görüleceği yer Şırnak'tır. Çünkü arazisi daha engebelidir. Türkiye'de çiftliklere en fazla Trakya'da rastlanılır.

Cevap E

9. Tarımda makineleşme ekili dikili alanları artırır. İşsizliği artırarak iç göçleri artırır. Hasattaki kayıpları azaltır. Yıl içinde birden fazla tarım ürünü alma ise makineleşme değil yaz süresini uzunluğuyla ilgilidir.

Cevap B

10. Bir bölgede üretilen tarım ürünlerinin nüfusa oranla fazla olduğu yerlerde ürünlerin yeterlilik seviyesi daha yüksek çıkar. Verilen bölgeler arasında tarım alanlarının daha geniş olduğu İç Anadolu Bölgesi'nde toplam tarımsal üretim düşünüldüğünde, ürünlerin yeterlilik seviyesinin yüksek olacağı görülür.

Cevap D

11. Arıcılık daha çok bitki örtüsünün çeşitli olduğu yani eğim ve engebenin fazla olduğu arazilerde yaygınlık gösterir. Eğimli ve engebeli arazilerde farklı sıcaklık koşullarına bağlı olarak bitki türleri de çeşitlilik gösterebilir. Bu yüzden Doğu Karadeniz, Hakkari, Muğla ve Ordu ve çevresinde arıcılık yaygındır.

Cevap B

12. Türkiye'nin en fazla ithal ettiği enerji kaynağı genelde doğalgazdır. Doğalgaz Kırklareli – Hamitabat, Tekirdağ – Hayrabolu, Düzce – Akçakoca ve Mardin–Çamurlu'da çıkarılır.

Cevap A

13. Türkiye Orta kuşakta yer aldığı için Batı rüzgarlarından doğrudan etkilenir. Bundan dolayı Rüzgar Enerji santrallerinin genelde Batı bölgelerde kurulmuş olması Batı rüzgarlarını almasıyla ilgilidir. Bu durum mutlak konumla ilgilidir.

Cevap B

14. Isıya en dayanıklı madenler Bursa Ulu dağ'da çıkarılan voltram (tungsten) ve çıkarımı yasaklanan asbesttir. Asbestten itfaiye elbiseleri ve balata yapımında kullanılır.

Cevap A

15. Harita incelendiğinde pamuk tarımının yapılmadığı yer 3 numaralı yerdir. Kayseri ve çevresinde pamuk tarımı yapılmadığı halde pamuklu dokumacılık vardır. Bunun temel sebebi ulaşım şartlarının iyi olmasıyla açıklanabilir.

Cevap C

16. Bölgeler arasında nüfus farklılığı, iklim farklılığı yani tarım ürünü farklılığı iç ticareti canlandırır. Bölgeler arasındaki arz ve talep dengesinin birbirlerinden farklı olması, yani bir ürünün bir bölgede olup diğerinde olmaması iç ticareti canlandırır.

Cevap E

17. Türkiye'de turizm gelirlerinin en fazla olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir. Bunun temel sebebi bölgedeki İstanbul'un varlığıdır. İstanbul gerek iç turizmde gerekse dış turizmde en fazla turist alan şehirdir. Bundan dolayı yıl boyunca gelen turistlerin varlığı Turizm gelirlerini zirvelere çıkarmıştır.

Cevap A

18. Doğu Anadolu Projesi, Güneydoğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi ve Doğu Karadeniz Projesi gibi projeler bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını azaltmaya amaçlar. Ancak Tema, doğayı korumak için erozyonla mücadele projesidir.

Cevap C

1. Türkiye Orta kuşakta yer aldığı için Akdeniz iklimini yaşar. Akdeniz ikliminin iklimatik tarım ürünleri zeytin, turuncgil ve pamuktur. Türkiye'de zeytin, turuncgil ve pamuğun doğal yetiştirilme alanlarına sahip olması, Akdeniz ikliminin yaşandığına kanıt olduğu için bu durum mutlak yani matematik konuyla açıklanabilir. Ancak en uyumlu ürün zeytindir.

Cevap D

2. Verilen yer şekli falezdır. Falez dalgaların aşındırması ile oluşur. Daha çok dağların denize paralel uzandığı yerlerde dalgaların dik yamaçlar oluşturmasıdır. Harita incelendiğinde 2 numaralı yer Orta Karadeniz'de Bafra ve Çarşamba Ovası çevresini gösterir. Bundan dolayı bu yörelerde Falez oluşumuna daha az rastlanılır.

Cevap B

3. Türkiye'de akarsuların aşındırma gücü fazla olduğu için taşıma güçleri de fazladır. Enerji potansiyeli de bundan dolayı çok fazladır. Etrafı denizlerle çevrili olmasından dolayı boyları genellikle kısadır.

Cevap E

4. Alçak Basınç Sistemlerinin olduğu yerlerde yükselici hava hareketleri etkilidir. Bundan dolayı yağış olasılığı fazladır. Ancak kuraklık yaşanmaz. Kuraklık yüksek basınç sistemlerinde etkili olur.

Cevap B

5. Tor Topoğrafyası, volkanik sahaların diğer adıdır. Türkiye'de volkanik sahaların en yaygın olduğu yer Doğu Anadolu Bölgesi'dir. Harita incelendiğinde Tor topoğrafyasının en yaygın olduğu yerin 1 olduğu söylenebilir. Beraberinde Manisa-Kula çevresindeki 2 numaralı yerde volkanik sahalar fazladır.

Cevap A

6. Türkiye iklimi üzerinde en fazla etkili olan yükseltidir. Ortalama yükseltinin fazla olmasından dolayı sıcaklık ortalamaları genellikle düşüktür.

Cevap B

7. Tarım alanlarının toplam yüzölçüme oranının az olması için yer şekillerinin engebeli olması gerekir. Verilen iller incelendiğinde en engebeli olan Zonguldak ve şehirleşmeden dolayı İstanbul'da tarım alanları oranları daha azdır.

Cevap A

8. Türkiye'de en geniş alanlarda etkili olan iklim tipi ılıman karasal iklimdir. İlıman Karasal iklimin hakim bitki örtüsü ise bozkırdır. Bozkırların yaygın olduğu alanlarda en fazla küçükbaş hayvancılık yapılıır.

Cevap D

9. Verilen madenler arasında çıkarım alanının en az olduğu maden Bursa Uludağ'da çıkarılan volfram madenidir.

Cevap E

10. Turizmden kaynaklı nüfus dalgalanmasının en fazla olduğu yerler Ege kıyıları ve Antalya çevresidir. Ancak 5 numara ile gösterilen yer İstanbul ve çevresi olduğu için İstanbul'da gelen turistlerin belirgin bir mevsimi yoktur. Her mevsim turist aldığı için yıl içinde turizmden kaynaklı bir dalgalanma çok az yaşanır.

Cevap E

11. Nüfus miktarının fazla olduğu yerlerde ticari canlılık daha fazladır. Seçenekler incelendiğinde ticari canlılığın daha az olduğu yerin Malatya olduğu söylenebilir. Gaziantep, Eskişehir, Ankara ve İzmit'te ticaret çok canlıyken, Malatya'da ticari faaliyetler diğer illere göre daha az gelişmiştir.

Cevap A

12. Çay İşletmeleri , şeker fabrikaları ve konserve üretiminde hammaddeye yakınlık önemlidir. Çünkü verilen üç sanayi kolunda da çabuk bozulma özelliklerinden dolayı sanayi kolları ham maddeye yakın kurulmak zorundadır.

Cevap E

13. Verilen iki bölgede, I.'sinde kentsel nüfus oranı fazlayken, II.'sinde kırsal nüfus oranı daha fazla olduğu görülmektedir. O halde I. bölgede kişi başına düşen gelir fazla, Eğitim-sağlık sorunları daha az ve dışarıdan göç aldığı söylenebilir. II. bölge ile ilgili olarak ise daha çok birincil ekonomik faaliyetler yani tarım ve hayvancılığın geliştiği söylenebilir. Ancak II. bölgede bağımlı nüfus oranı yani çocukların oranının daha az olduğu söylenemez. II. bölgede kırsal nüfus oranı fazla olduğu için doğum oranları fazladır. Yani bağımlı nüfus oranı da fazla olur.

Cevap D

14. Çay aslında muson ikliminin bir tarım ürünüdür. Türkiye'de sadece Doğu Karadeniz'de yetiştirilir. Zeytin ve turunçgil Akdeniz ikliminin tarım ürünleridir. Mısır ise Karadeniz ikliminin bir tarım ürünüdür. Tütün ise aslında karasal iklime daha fazla uyum sağlayan bir türdür. Kurak ya da yarı kurak alanlarda taban suyu seviyesi derinlerde olan topraklarda daha fazla verim alınır.

Cevap B

15. Türkiye'nin en fazla dışa bağımlı olduğu sanayi kolu Kimya sanayidir. Kimya sanayinde petrol rafinerileri, gübre sanayi, ilaç sanayi gibi kollar yer alır. Bu sanayi kollarının hammaddelerinde Türkiye genellikle dışa bağımlıdır.

Cevap B

16. Türkiye'de yer şekillerinin engebeli olmasından dolayı demir yoluyla her yere ulaşılamaz. Verilen harita incelendiğinde demir yolu olmayan yerler 3 numara ile gösterilen Menteşe Yöresi ve 4 numara ile gösterilen Antalya şehri ve çevresidir. 1 numara ile gösterilen Yıldız Dağları Bölümü'nde yani Kırklareli'nde, demir yolu ağı vardır ancak aktif olarak çalışmaz. 2 numarada verilen Erzurum Kars ve 5 numarada gösterilen Mardin ve çevresinde demir yolu ağı vardır.

Cevap C

17. Bazı tünellerde hem kara yolu hem de demir yolu birlikte kullanılmıştır. Çukurova ile İç Anadolu Bölgesi'ni birbirine bağlayan Gülek geçidinde hem demir yolu hem de kara yolu birlikte kullanılmaktadır.

Cevap D

18. Anadolu'da bulunan tarihi mozaiklerin korunması amacıyla ortaya atılan proje Mozaik Yolu Projesi'dir. Mozaik Yolu Projesini yürüten Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa ve Hatay belediyeleridir. Ancak Osmaniye'de böyle bir durum yoktur.

Cevap E

KPSS

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI

- XL - BEDEN ÇÖZÜMLER

BEDENE GÖRE
COĞRAFYA
DENEMELERİ

1. Ekvator hariç Dünyanın her yerinde gece gündüz süreleri yıl boyunca değişir. Türkiye de Orta kuşakta yer aldığı için gece gündüz süre farkı fazladır. Güneşin doğuşu ve batışı arasındaki süre gündüz süresi demektir. Çünkü gündüz, güneşin doğuşu ile başlar, batışı ile sona erer. Gündüz süresinin en uzun olduğu tarih 21 Hazirandır. Seçeneklerde 21 Haziran olmadığı için bu tarihe en yakın olan tarihi almamızdır. 1 Temmuz'da gündüz süresi daha uzundur.

Cevap C

2. Engelibeli arazilerde Gerçek alanla izdüşümsel alan arasındaki fark fazladır. Bu farkın fazla olduğu bir yer için kesinlikle engebelenin fazla olduğu söylenebilir. Ancak yükseltisinin fazla olmasıyla ilgili kesin bir bilgi söylenemez. Çünkü yüksek olup düz olma ihtimali de vardır. Mesela platolarda bu durum böyledir. Bunun beraberinde engebeli arazilerde akarsular denge profiline yakın değil, uzaktır.

Cevap B

3. Fiziki haritalarda renkler yükselti basamaklarını göstermektedir. Yeşil renkler 0 ile 500 metre aralığında yükseltileri gösterir. Türkiye'de yeşil renkler kıyı bölgelerde kullanılır. Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde yeşil renk çok fazladır. Yeşil renk oranının en fazla kullanıldığı bölge Marmara Bölgesidir. İç bölgelerde ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin güneyinde az da olsa yeşil renklere rastlanılır.

Cevap E

4. Türkiye yakın jeolojik zamanlarda oluşmuştur. Yakın jeolojik zamanlarda oluşan arazilerde aşınma zamanı çok fazla olmadığı için arazinin tamamen yontularak düz hale gelme durumuna neredeyse rastlanmaz. Yani Türkiye'de peneplen alanları tam anlamıyla oluşmamıştır. Peneplen alanlarına en yakın olan bölge Marmara Bölgesi'dir. Zaten yükselti ortalamasının az olması da bu durumu kanıtlamaktadır. Peneplen alanlarını meydana getiren kuvvetler, akarsular ve rüzgarlardır.

Cevap A

5. Sıcak olan denizlerde, yani ekvatora yakın olan yerlerde Mercan canlılarının birikmesiyle oluşan kıyılara tropikal kuşakta rastlanılmaktadır. Türkiye'de mutlak konumdan dolayı yani matematik konumdan dolayı Mercan kıyılara rastlanmaz. Dünyanın tek traverten set gölü özelliğindedir ise Otlukbeli gölüdür. Otlukbeli Gölü Erzincan'da yer alır karstik arazilerde kirecin çökmesiyle setleşme meydana gelir. Bu göllerin oluşumu dünyada yaygın değildir. Çıldır Gölü'nde sarı alabalık türüne rastlanırken üzerinde taşımacılık yapılan Van gölüdür. Ancak halıçlı kıyı ile ilgili bir bilgi verilmemiştir. Türkiye'de gelgit etkisi olmadığı için halıçlı kıyılara rastlanmaz.

Cevap D

6. Alçak basınç koşullarında yağış meydana gelir. Türkiye'de Temmuz ayında yani yaz aylarında karasal olan Ankara'da alçak basınçın meydana gelmesi yağışın oluşmasına işaret eder. Yağışın olduğu yerlerde bulutluluk oranı artar. Güneşlenme ise azalır. Bunun beraberinde yaz aylarında yağışın meydana gelmesi ile birlikte havalar bir anda serinler. Yani sıcaklıkları mevsim normallerinin altına düşer. Kış aylarında ise durgun bir havada Alçak basınçın etkili olması durumunda yani yağmur ya da kar yağışı esnasında havada bir miktar da olsa bir kırıma yani sıcaklıkların arttığı görülür.

Cevap E

7. Akdeniz ikliminde kar erimelerinin en az etkili olduğu Akarsu havzası Dalaman'dır. Dalaman çayında kar erimleri az olduğu için akarsuyun rejimini bozmaz. Dolayısıyla yaz aylarında çok azalan debisi kışın yağışlarda artış gösterir. O halde Dalaman Çayı'nın Akdeniz iklim rejimini daha iyi yansıttığı söylenebilir.

Cevap B

8. Geçmişten günümüze kadar gelebilmiş korunaklı alanlarda meydana gelen bitkilere Endemik türler denir. Türkiye'de en önemli olan endemik tür Sığla ağacıdır. Yani Günlük ağacıdır. Endemik türlerin en yaygın olarak görüldüğü yer Toroslardır.

BAZI ENDEMİK TÜRLER

Adaçayı, Orkide, Safran, Yanardöner, Sığırkuyruğu, Ters lale, Badem, tere, kekik, madımak, Turp, Sığla

Cevap B

9. Türkiye'de şubat ayının Temmuz ayından daha soğuk olmasının sebebi güneş ışınlarının daha eğik kaçıyla gelmesidir. Öğlen vaktinin sıcak olması, Sabah saatlerinde gölge boylarının uzun olması, 21 Aralık'tan, Haziran'a kadar sıcaklıkların artış göstermesi, kış aylarında ışınlarının atmosferdeki yolunun uzun olması güneş ışınlarının düşme açısı ile ilgilidir. Ancak akşam saatlerinin sabah saatlerinden sıcak olması doğrudan ışınlarının geliş açısı ile ilgili değildir. Çünkü bir yer sabah ve akşam saatlerinde Güneş ışınlarını aynı açıyla aldığı halde akşam saatlerinin daha sıcak olmasının sebebi sabahtan akşama kadar yani gün boyu Güneşten gelen enerjinin depolanmasıdır. Bu ısı birikimi demektir. Bu durum güneş ışınlarının düşme açısının sıcaklık üzerindeki etkisine ters düşer. Eğer böyle olmasaydı sabah ve akşam saatlerinin sıcaklıkları birbirine çok yakın olurdu.

Cevap E

10. Çam türlerinin çoğu iğne yapraklı türlerdir. Çünkü çamlar soğuk iklim koşullarına uyum sağlamaktadır. Bunun beraberinde özellikle Doğu Karadeniz'de dağların yüksek kesimlerinin Ladin ağaçları da iğne yapraklıdır. Ancak meşe ve kayın gibi ağaç topluluklarında yapraklar geniştir. Geniş yapraklı ağaçlarda ise yüksek sıcaklık isteği dikkat çeker. Kızılcım Akdeniz ikliminin ağacı iken Sarıçam Erzurum – Kars'ta görülen bir ağaç türüdür. Karaçam ise karasal iklimlerin iç kesimlerinde görülen çamlardır.

Cevap A

11. Bitki köklerinin toprağa karışması ile birlikte topraktaki humus oranı artış gösterir. Toprağın veriminde birinci derecede etkilidir. Türkiye'de humus oranının en fazla olduğu toprak türü Çernezyomlardır. Çernezyomlarda bitki örtüsü Çayır olduğu için, köklerinin toprağı karışmasından dolayı humus bakımından zenginleşmiştir. Daha çok Erzurum Kars'ta görülür. Ancak iklim şartlarından dolayı tarımda çok kullanılamaz.

Cevap B

12. Antalya'da karstik arazilerden dolayı topraklar erimeye uğrar ve taşlar açığa çıkar. Bundan dolayı Akdeniz Bölgesi'nin kırsal kesimlerinde Taş Evler yaygındır. Bu durum arazi yapısı ile ilgilidir. Yine Nevşehir'de volkanik arazilerden dolayı Kırsal kesimde ev yapımında Tüfler kullanılır. Bu durum da arazi yapısı ile ilgilidir, ancak Trabzon'daki ahşap yapılar bitki örtüsüyle bağlantılıdır.

Cevap C

13. Türkiye'de yapılan göçlerin sıralaması düşünüldüğünde ilk sırada kentten kente olan göçler gelir, sonrasında ise kentten köylere yapılan göçler sıradadır.

Cevap B

14. Girinti ve çıkıntının fazla olduğu Ege kıyılarında küçük koylarda küçük balıkçı kulübelerine Dalyan denilir. Dalyanlarda denizi kirletmesi yada yaydığı kokulardan dolayı özellikle Turizm çevrelerince eleştirir alır. Dalyanların en fazla olduğu yer Ege Bölgesi'nde Muğla ve çevresidir. Dalyanlar aynı zamanda geçici köy altı yerleşmeleridir.

Cevap D

15. Deniz suyunun temizliği balıkçılığı geliştirir. Türkiye'nin en temiz Körfezi, Dünyada kendi kendini yenileyebilme özelliğine sahip olan, Saros Körfezidir. Ege Denizi'nin kuzeyinde yer alır.

Cevap B

16. Mısır'ın doğal yetiştirilme alanları Karadeniz Bölgesidir. Yani Mısır'ın sıcaklık ve nem isteği özellikleri düşünüldüğünde Karadeniz iklimine daha iyi uyum sağlar. Ancak sulamayla birlikte Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde de tarımı çok fazladır. Haritadaki yerler incelendiğinde 3 ve 4 numaralı yerlerdeki Mısır tarımının yağışla değil, sulamayla yapıldığı görülecektir. Bundan dolayı doğal yetiştirilme alanı olduğu da söylenemez.

Cevap D

17. Ormanlar Gıda, ilaç, kağıt, Mobilya ve Kozmetik Sanayine hammadde alanı oluşturur.

Cevap E

18. Demiryolları çok güvenilir ve ekonomik bir ulaşım sistemidir. Anadolu'da yapılan ilk demiryolu hattı İzmir – Aydın arasındadır. İlk hızlı tren Ankara – Eskişehir arasında açılmıştır. Demiryollarına 1940'a kadar Devlet, 1950'den sonra ise Özel sektör hakim olmuştur. Ancak dış ticarete en fazla kullanılan ulaşım sistemi daha ekonomik olduğu için denizyollarıdır.

Cevap D

1. Türkiye'de en uzun gündüzün yaşandığı 21 Haziran ve en uzun gecenin yaşandığı 21 Aralık tarihlerinde gece gündüz süre farkı daha fazladır. Ekinoks tarihlerinde ise bu fark sıfırdır. Soruda gece gündüz süre farkının daha fazla olduğu tarih sorulmuştur. Seçenekler arasında 21 Haziran ve 21 Aralık olmadığı için bu tarihlere en yakın olan tarihi bulmamız gerekecektir. Bu tarihlere en yakın olan tarih 3 Ocaktır. Yani 21 Aralık tarihine en yakın olan tarih bu tarihte geceler gündüzlerden çok daha uzundur. Dolayısıyla gece gündüz süre farkının da fazla olduğu söylenebilir.

Cevap D

2. Litolojik Yapı Yer yapısı ya da taşların yapısıyla ilgilidir. Verilen kapalı havzalarda Göller yöresinin oluşumunda arazinin karstik yapısının etkisi büyüktür. Arazi geçirgen bir yapıya sahip olduğu için yüzeydeki sular doğrudan yer altına iner. Bu yüzden yüzeyde akışa geçemez. Yüzeyde akışa geçemeyen sular denize ulaşmadığı için kapalı havza alanı oluşturur. Tuz Gölü ve Hazar gölünün Kapalı havza olmasında temel sebep iklim ve yer şekilleridir.

Cevap A

3. Nem ve yağışın fazla olduğu yerlerde kimyasal çözülme, sıcaklık farklarının fazla, yağışın az olduğu yerlerde ise fiziksel ya da mekanik çözümler yaygındır. Soruda arazi yapısından kaynaklı kimyasal çözülme sorulmaktadır. Yani arazinin karstik, eriyebilen bir arazi olması istenmektedir. Türkiye'de karstik arazilerin en yaygın olduğu bölge Akdeniz Bölgesidir. Bunun dışında Sivas ve çevresinde de jipsli yani alçıtaşı barındıran karstik araziler mevcuttur.

Cevap C

4. Akarsuların vadilerini aşındırırken yıllar içerisinde Vadi içlerini ya da kenarlarını basamaklandırmasına Seki ya da taraça denir. Seki ya da taraça oluşumunda akarsuların hem aşındırma hem biriktirme özellikleri vardır. Seki oluşumunda temel sebeplerden bir tanesi de akarsu Vadisi'nin alttan yükselmesiyle birlikte yatak eğiminin ve akış hızının artmasıdır. İşte bu alttan yükselme olayına kıta oluşumu ya da Epirojenez denir. Bir başka sebep ise akarsuların debilerinin, yani taşıdıkları su miktarlarının bir anda artmasıyla birlikte daha fazla aşındırma meydana gelir. Bu da Vadi içinde tekrar aşındırma faaliyetlerini artırdığı için Seki oluşturur. (Basamaklı)

Cevap D

5. Akarsuyun taşıdığı su miktarının mevsimler arasındaki dağılımına rejim denilir. Debi ise, taşıdığı su miktarıdır. Türkiye'de Karadeniz Bölgesi'nde akarsuların rejimleri genelde daha düzenlidir. Rejimi en düzenli olarak bilinen akarsu ise Batı Karadeniz'deki Filyos çayıdır.

Cevap C

6. Türkiye'de sınırlar içinde akış gösteren en uzun akarsuyumuz Kızılırmak'tır. Kızılırmak, kaynağını Sivas Kızıladağ'dan alır. İç Anadolu Bölgesi'nde geniş bir yay çizerek Samsun Bafra ovasını oluşturur. Haritada Sivas ve çevresini gösteren yer 5 numaralı alandır.

Cevap E

7. Sıcaklıklar üzerinde mevsim şartları bakı ve yükselti etkilidir. Ancak soru kökünde bir yerde ifadesi geçmektedir. Bir yerde değişen şeyleri aramamız gerekmektedir. Mesela Erzurum'da yıl içerisinde mevsim değişebilir, ancak bakı ve yükselti şartları değişmez. Bunlar sabit faktörlerdir. Yıl içinde değişen şeyler olduğu için yalnızca mevsim yıl içinde değişir. Bu soru tipi eski bir sınav sorusu örneğidir.

Cevap A

8. Bağıl nem havanın neme doyma oranıdır. Bir anlamda yağış olasılığıdır. Ekim ve kasım aylarında Bağıl nemin fazla olduğu yerd. Yani yağışın fazla olduğu alanlardır. Karadeniz iklimi ve çevresidir. Çünkü Karadeniz ikliminde en fazla yağış Sonbaharda, en az yağış ise ilkbaharda gerçekleşir.

Cevap A

9. Özellikle Batı Karadeniz'de Zonguldak, Kastamonu ve Bartın çevresinde yoğun olan köy altı yerleşmesi divanlardır. Divanlar kalıcı köy altı yerleşmelerdir. Mezralar Doğu Anadolu Bölgesi'nde, çiftlikler yerşekillerinin düz olduğu özellikle Erzene bölümünde yer alır. Bucaklar ise eski bir yerleşim birimidir. Artık bucaklar yoktur. Bucakların bir kısmı tamamen boşalmış, bir kısmı ise büyük köylere dönüşmüştür.

Cevap C

10. Nüfus sayımlarında son kez sokağa çıkma yasağının uygulandığı nüfus sayımı 2000 yılıdır. Adrese Dayalı olarak sistem üzerinden sayımlarının yapıldığı ilk yıl ise 2007 yılıdır. Sokağa çıkma yasağının uygulandığı De Facto, adrese dayalı sayım sistemlerine ise De jüre denir.

Cevap B

11. Pamuk, keten, Susam ve Haşhaş gibi tarım ürünlerinden yağ da elde edilir. Bu tarım ürünlerine yağ bitkileri denir.

Cevap E

12. Türkiye'de ekim alanı en geniş olan ürün grubu tahıllardır. Bu durumun temel sebebi, Karasal iklimin hakim olmasıdır. Tahıllardan sonra en geniş Ekim alanına sahip olan ürün grubu Baklagillerdir.

Cevap A

13. Fosil yakıtlar Linyit, taş kömürü, petrol ve doğalgazdır. Bunların arasında en kirlili olanı linyit, en temiz olanı ise doğal gazdır. V numaralı yer linyitle çalışan Afşin-Elbistan termik santralidir.

Cevap E

14. Elazığ Guleman'da krom, Maden'de bakır, Eskişehir Seyitgazi'de Bor Mineralleri, Erzurum Oltu'da oltu taşı çıkarılırken, Bursa Uludağ'da Volfram yatağı vardır. Verilen madenlerden Uludağ'da yatağı olan Volframın ihracatda yer aldığı söylenemez. Hatta bu yatak dönem dönem kapatıldığı için Volfram ithal edilir. Verilen diğer madenlerin ise ihracatı yapılır.

Cevap E

15. Planlı şehirleşmeyi bozmamak, ekonomik ham madde temininin gerçekleştirilmesi ve giderlerin azaltılması amacıyla Organize Sanayi bölgeleri oluşturulmuştur. Türkiye'de en fazla Organize Sanayi bölgesine sahip olan iller Bursa, Gaziantep, Kayseri, İzmit ve İstanbul'dur. **Cevap C**

Doktrin Yayınları

16. Türkiye'de turizm gelirlerinin en fazla olduğu şehir İstanbul'dur. Ancak soruda toplam ekonomik gelirleri içindeki payının daha fazla olduğu yer sorulmaktadır. Yani öyle bir yer düşünmeliyiz ki orada ekonomik getirilerin oran olarak en fazla olduğu sektör, Turizm olmalıdır. Bundan dolayı toplam ekonomik gelirleri arasında Turizmin payının daha fazla olacağı yer Bodrum'dur.

Cevap B

17. Türk parasının yabancı paralar karşısında değerinin artış göstermesi dövizin düşmesi demektir. Dövizin değerinin düşmesi ihracatçılar için olumsuzdur. Çünkü ihracatçılar bir malı dışarıya sattıktan sonra aldıkları para dövizdir. Döviz değeri düşük olursa Türk parasına çevirirken daha az Türk parası alacakları için bu durum onlar için karlı değildir. Ancak yabancı paranın değerinin artması olumludur. Rekabet gücü fazla olan ürünlerin üretilmesi de ihracatçılar için olumlu bir gelişmedir.

Cevap D

18. Bir malın başka bir ülkeye taşınması sırasında, yol boyunca harcamalar yapılır. Bu harcamalar esnasında yapılan ticarete transit ticaret denir. Türkiye'de transit ticaret limanlarından bazıları şunlardır. Trabzon, İzmir, Mersin ve İstanbul. Yani verilen bu limanların hepsinde de transit ticaret yapılır.

Cevap E

1. Ege Denizi'nden, Karadeniz'e doğru oluşan alt akıntının sebebi, tuzluluktur. Çünkü tuzlu sular alttan gider. Bu durum Türkiye'nin mutlak konumu ile açıklanır. Akdeniz'de balık çeşitliliğinin fazla olması da tuzlu denizlerin özelliğidir. Bu durum da mutlak konumla ilgilidir. Gaziantep'te zeytin tarımının yapılması Akdeniz ikliminin etkisinden kaynaklanmaktadır. Bu durum orta kuşak Ülkesi olmamızla ilgilidir. Yine Karadeniz'de Yaz Turizm sezonunun diğer denizlerimize göre geç açılmasında enlem farkının ortaya çıkardığı sonuçla ilgilidir. Bu özelliklerin tamamı, Türkiye'nin mutlak konumu ile açıklanabilir. Ancak farklı iklim özelliklerinin görülmesi yer şekilleri ile ilgili olduğu için göreceli konuma girer.

Cevap C

2. Gediz'in eski çıkışı Menemen Boğazı'ndan çıktıktan sonra güney batıya dönüp, daha güneyde İzmir Körfezi'nin çok sığ bir kesimi önünde denize ulaşıyordu. Körfezi doldurma tehlikesi yüzünden, 1886'da açılan bir kanalla, yatağı değiştirildi.

Cevap D

3. Karstik arazilerde geçirgen alanlar fazla olduğu için, yüzey suları sürekli tabana kaçak yapar. Karstik arazilerin en yaygın olduğu bölge Akdeniz Bölgesidir.

Cevap E

4. Asi Nehri Suriye ile Aras Nehri Ermenistan'la sınır oluştururken, Meriç Nehri ise Türk – Yunan sınırını oluşturur.

Cevap E

5. Fırat ve Dicle Basra Körfezine dökülür. Buralar Deniz seviyesindedir. Ancak Aras ve Kura nehirleri Hazar Gölü'ne dökülür. Hazar Gölü'nün seviyesi Deniz seviyesinin yaklaşık 30 metre altındadır.

Cevap C

6. Haritada gösterilen 1 nolu basınç İzlanda alçak basınç, 2 nolu basınç Sibirya yüksek basınç, 3 Nolu basınç Basra alçak basınç 4 nolu basınç alanı ise Asor yüksek basıncıdır. Kışın yüksek basıncın etkili olduğu yerlerde hava açık geçeceği için atmosfer sürekli ısı kaybeder. Bunun sonucunda ise ayazlı havalarda olur. Kışlar çok soğuk geçer. Alçak basınç alanları ise yağış getirir. Ancak Basra alçak basıncı çöllerden geçtiği için yağış getirmez tam tersine çöllerden sıcak ve tozlu bir hava getirir.

Cevap B

7. Verilen yağış oluşum şekli konveksiyonel yağışlardır. özellikle ilkbahar aylarında ısınmayla başlayan havanın yükselmesiyle meydana gelir. Haritada verilen yerler incelendiğinde, ilk ısınmaların başlayacağı yer Güneydoğu Anadolu Bölgesidir.

Cevap D

8. 1950 ile 2000 yılları arasında Kırsal ve Kentsel nüfus oranlarının bakılarak kentsel nüfus oranının arttığı söylenebilir. 1950 deki kentsel nüfusla 2000 yılındaki kırsal nüfus miktarlarının eşit olduğu söylenemez. Çünkü 1950 ile 2000 yılındaki oranlar aynı olsa bile miktarlarının aynı olduğu bilinemez. 1950 yılındaki kentsel nüfusun 2000 yılındaki kırsal nüfusa eşitliği ancak oran bazındadır. Miktarları hakkında bilgi yoktur. 1980 ile 1990 yılları arasında kentsel ve kırsal nüfusun eşitlendiği kesindir. Çünkü 1980 yılında kırsal nüfus fazlayken, 1990 yılında kentsel nüfus fazladır. Demek ki bu iki tarih arasında bir dönemde Kırsal ve Kentsel nüfuslar eşitlenmiştir.

Cevap C

9. Verilen illerde en fazla yağış alan yer Antalya'dır. Dağların denize paralel uzanması ve yüksek dağların fazla olmasından dolayı düşen yağış miktarı daha fazla olduğu söylenebilir.

Cevap D

10. De jüre nüfus sayımı Türkiye'de ilk kez 2007 yılında yapılmıştır. Adrese Dayalı Nüfus Sayımı olan bu sistemde sokağa çıkma yasağı yoktur.

Cevap D

11. Bir ürünün bir tarım bölgesinde çok yoğun olarak yetiştirilmesine monokültür denilir. Anamur'da muz, Konya'da buğday, Malatya'da kayısı, Gemlik'te Zeytin Mono kültürdür. Ancak Iğdır'da pamuğun yetiştirilmesi Mono kültür değildir. Çünkü Iğdır'da en fazla yetiştirilen tarım ürünü pamuk değildir. Mikroklimadan dolayı yetiştirilmektedir. Anamur'daki muz hem mikroklima hem de Mono kültüre örnektir.

Cevap E

12. Makineleşme ve sulama olanaklarının gelişmesiyle, Türkiye'de ekili dikili alan oranının en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. En az olan bölge ise Doğu Anadolu Bölgesidir.

Cevap C

13. Jeotermal, rüzgar ve linyit santralleri Ege, taşkömürü santralleri Karadeniz'de fazlayken, hidroelektrik santralleri Doğu Anadolu Bölgesi'nde daha yaygındır.

Cevap C

14. Altın madeni Türkiye'nin hem ihracatında hem de ithalatında yer alır. Bunun dışında özellikle Otomotiv, beyaz eşya, Tekstil ve Kozmetik Sanayi de hem ihracatta hem de ithalatta yer alır.

Cevap E

15. 2023 yılı dikkate alındığında en uzun karayolu tüneli Yeni Zığana'dır. Nefise Akçelik tüneli, Ordu ile Fatsa'yı birbirine bağlar. Bu tünelin iki ucunda da deniz vardır. Yani kıyından kıyıyı bağlayan bir tüneldir.

Cevap D

16. Türkiye'nin ilk Tabiat Parkı Muğla'daki Ölüdeniz'dir. İlk Milli Parkı ise Yozgat Çamlığı'dır. Düzce'deki Samandere Şelalesi ise Tabiat Anıtıdır.

Cevap A

17. Kapsadığı il sayısı en fazla olan Kalkınma projesi Doğu Anadolu projesidir. 14 ili kapsamaktadır. Daha önce Gümüşhane ve Bayburt da Doğu Anadolu Projesinin illeri iken, Şimdi ise Doğu Karadeniz projesi kapsamındadır.

Cevap A

18. Türkiye'nin batısındaki sanayileşmiş illerde daha fazla OSB'nin bulunduğu dikkati çekiyor.

Bursa, İzmir ve Kocaeli 13'er OSB ile en fazla yapılanmanın bulunduğu iller olarak ön plana çıkarken, bu illeri sırasıyla Ankara (11) ve Tekirdağ (10) izliyor. OSB bulunmayan tek il ise Artvin'dir.

Cevap B

1. Güneşin daha geç doğmaya başlaması demek gündüz süresinin kısalması demektir. Çünkü güneşin geç doğması, gündüze daha geç başlamak demektir. Gündüzlerin kısalması anlamına gelir. Gündüzlerin kısaldığı tarih 21 Haziran'dan 21 Aralık'a kadar olan zamanları içerir. Çünkü 21 Haziran'da en uzun gündüz yaşandığına göre artık 21 Hazirandan sonra gündüzler kısalmaya devam eder.

Cevap E

2. Kıyalarda, körfezlerin dalgaların getirdiği malzemelerle kapanması sonucunda göllerdir. Bu göllere lagün denilir. Büyükçekmece, Küçükçekmece, Terkos, Adana'daki Akyatan Gölü bu tür göllerdir. Körfezlerin bu şekilde kapanması için kıyının sığ olması lazımdır. Yani kıta sahanlığının geniş ve dalgaların taşıdığı yük miktarının fazla olması gerekir.

Ancak hinterlandın dar olmasından söz edilemez. Hinterland ulaşım potansiyelidir.

Cevap C

3. Karstik arazilerde bünyesindeki kirecin çökmesiyle setleşme oluşarak meydana gelen göllere Traverten set Gölü denilir. Dünyada tek traverten set Gölü örneği Erzincan Otlukbeli gölüdür. Uzungöl Alüvyal set, Avlan, Kestel karstik göllerdir. Çıldır Gölü ise volkanik set gölüdür.

Cevap D

4. Türkiye'de hem göllerde hem de Barajlarda Taşımacılık, Enerji Üretimi, Mesirecilik yani piknik alanları, Tarımda Sulama ve Balıkçılık yapılmaktadır. Enerji üretimi yapılan Göller Tortum, Çıldır ve Elazığ'daki Hazar Gölüdür. Taşımacılık yapılan göl Van Gölü iken barajlara örnek ise Atatürk ve Keban Barajıdır.

Cevap E

5. Yükseltinin fazla olduğu yerlerde yer kabuğunun kalınlığı fazladır. O halde yükseltinin fazla olduğu Yukarı Fırat Bölümünde yer kabuğu kalınlığı daha fazladır. Verilen yerler arasında yükseltinin en az olduğu yerler ise Ergene ve Menteşe Yöresidir. Buralarda fiziki haritalarda renkler zaten yeşille gösterilir.

Cevap E

6. Haritada verilen 1 Sivas çevresi, 3 Muğla çevresi, 4 Denizli çevresi, 5 Antalya ve çevresidir. Buralarda karstik araziler yaygındır. Ancak 2 numaralı yer Erzincan çevresini göstermektedir. Erzincan ve çevresi verilen diğer yerlere göre karstik arazinin daha az olduğu yerler arasındadır. Unutulmaması gereken, karstik arazinin sadece Akdeniz Bölgesi'nde olmamasıdır. Sivas ve çevresinde de karstik arazi yaygındır.

Cevap B

7. Ağustos ayında Mardin'in Antalya'dan sıcak olmasında temel sebep karasallıktır. Çünkü yaz aylarında karasal yerler Denizel yerlere göre daha fazla ısınır. Ancak verilen bu iki yerin enlemleri yaklaşık aynıdır. Yükselti olarak da düşünüldüğünde Antalya'nın yükselti ortalamasının Mardin'den daha düşüktür. Buna göre Antalya'nın daha sıcak olması gerekirdi.

Cevap C

8. Bir yerdeki tarım ürünleri bulunduğu yerin iklimi hakkında bilgiler verebilir. Verilen tarım ürünleri arasında buğday üzüm ve elma birçok yerde yetişebilir. Turunçgil özellikle kış ılıklığı olduğu yerlerde yetiştirilir. Yani karasal yerlerde ya da herhangi bir yerde turunçgil tarımı yapılamaz. İklim seçiciliği diğerlerine göre daha fazladır. O halde turunçgil tarımının yapıldığı bir yer için iklim özelliği olarak denizel bir alanda olduğunu söylemek daha doğru olur.

Cevap E

9. İç Anadolu Bölgesi'nde Bozkır, Erzurum Kars'ta Çayırın olmasının temel sebebi yağış rejimlerinin farklı olmasıdır. Çünkü İç Anadolu'da en fazla yağış ilkbaharda görülürken, Erzurum Kars'ta yaz aylarında görülür. Bu durum yağış rejimi ile ilgilidir. Yağış rejimi hangi mevsim düşmesi ile ilişkilendirilir. Yağış miktarı ile bir ilgisi yoktur.

Cevap B

10. Haritada verilen yerlerde gidilen istikamet incelendiğinde en fazla sıcaklık değişimlerinin olacağı yer 4 numara ile gösterilen Antalya ile iç kesimlere bağlayan oktur. 1 numara ile gösterilen yer ise Orta Karadeniz'dir. Orta Karadeniz'de yükselti ve engebe Karadeniz'in diğer bölümlerine göre daha azdır.

Cevap D

11. Ankara başkent olduğu için memur nüfusu fazladır. Beraberinde Eğitim Sağlık ve Turizm faaliyetleri ve genişliği için Üçüncül Ekonomik Faaliyet kollarına dahil edilir. Konya'da ise tarım alanları geniş olduğu için tarımsal nüfus yoğunluğu azdır. Konya'da çiftçiler bundan dolayı tarlalara seyrek düşer. Ancak Türkiye'de nüfus yoğunluğunun en az olduğu şehir Tunceli'dir.

Cevap E

12. Kura Nehri üzerindeki Ardahan, Seyhan'daki Adana, Porsuk'taki Eskişehir ve Yeşilirmak Nehri üzerindeki Amasya çizgisel dokulu şehirlerdir. Yani bu şehirler verilen akarsu boylarında takip eder.

Cevap E

13. İskenderun'daki Demir Çelik fabrikasından dolayı körfezdeki kirlilik oranı çok yüksektir. Bundan dolayı İskenderun Körfezi'nde kültür balıkçılığının gelişmesi beklenemez.

Cevap E

14. Haritada Doğu Karadeniz kıyılarından, Doğu Anadolu Bölgesi'ne doğru bir istikamet belirtilmiştir. Bu istikamete iklim şartlarına göre zeytin, turuncgil, incir ve fındık tarımı yapılamaz. Çünkü bu ürünler kış ılıklığı isteyen ürünlerdir. Ancak devletin sınırlama kapsamına almasından dolayı Haşhaş Birçok yerde yetiştirilmez. Eğer sınırlandırma olmadığı kabul edilirse iklim şartlarına göre bu istikamette Haşhaş tarımı yapılabilirdi.

Cevap C

15. Çiftçinin zarar görmesini önlemek, elindeki ürünü korumak amacıyla Ayçiçeği, Buğday ve Fındık gibi ürünlerde Destekleme alımı yapılmaktadır.

Cevap E

16. Türkiye'de en fazla gelişen sanayi kolu Tekstildir. Bundan dolayı istihdam oranı da yüksektir. Ancak en yaygın olan sanayi kolu ise Gıda sanayidir.

Cevap B

17. Yabancı kaynaklar yerine milli kaynakların tüketilmesi ulusal ekonomi için önemlidir. Verilen enerji kaynaklarından linyitin kullanılması Türkiye'nin dışarıya olan bağımlılığını azaltır. Çünkü linyit yedi bölgenin yedisinde de rezervlere sahiptir. Antrasit ise taş kömürünün daha yılanmış halidir.

Cevap D

18. Türkiye'nin İlk Tabiat Milli Parkı, Muğla'daki Ölüdeniz'dir. İlk Milli Parkı ise Yozgat Çamlığı'dır. Düzce'deki Samandere Şelalesi ise İlk Tabiat Anıtıdır.

Cevap A

1. 21 Haziran tarihinde Kuzey yarım kürede gündüz süresi uzundur, ancak dünyanın neresinde olursak olalım kuzeye doğru gidildikçe gündüzler uzar. Çünkü kuzeyde yaz mevsimi yaşanmaktadır. Bu durum Kuzey yarım kürede olduğumuzu kesin olarak kanıtlamaz. Boğazlardaki alt akıntılar tuzluluk farkından oluşmasından dolayı Kuzey yarım kürede olduğumuzu kanıtlar. Eğer Güney Yarım Kürede olsaydık Karadeniz'e doğru değil Ege Denizi'ne doğru bir alt akıntı olurdu. Çünkü Karadeniz daha tuzlu olacaktı. Yine Kuzey yarım kürede olmamızdan dolayı Güney yamaçlar bakı özelliği gösterir.

Cevap A

2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç diğer bölgelerimizin hepsinde doğal göllere rastlanılır. Yüzölçümünün yüzde 10'u göl olan Türkiye'de, heyelan set gölleri Karadeniz Bölgesi'nde yer alır. Van Gölü'nde olmak üzere bazı göllerimizde ulaşım yapılabilir. Bazı kıyılarımızda ise Büyükçekmece, Küçükçekmece ve Terkos gibi lagün göllerine rastlanılır.

Cevap C

3. Türkiye'nin en genç oluşumlu volkanları Manisa Kula tepeleridir. Harita incelendiğinde Manisa Kula tepeleri 2 numaralı alanlara denk gelir.

Cevap B

4. Eski Akarsu vadilerinin sular altında kalmasıyla oluşan kıyı tiplerine Ria kıyıları denir. Sinop Hamsilos Koyu, Çanakkale ve İstanbul boğazları, beraberinde men-teşelerdeki Ria kıyı tipleri örnek olarak sayılabilir.

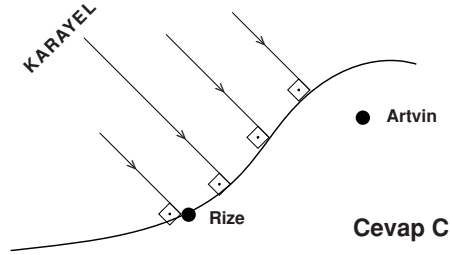
Cevap E

5. Verilen oluşum Irmak adasıdır. Irmak adası akarsuların eğiminin azaldığı ve beraberinde taşıma gücünün düştüğü alanlarda iri malzemelerin Vadi ortasında birikmesiyle oluşur. Biriken malzemelerin iri olduğu söylenebilir. Ancak taşınan malzemelerin iri olduğu söylenemez. Akış hızı azalan bir akarsuda taşınan malzemeler ince boyutludur.

Cevap C

6. Bir rüzgarın bir kıyıda yağışa sebep olabilmesi için kıyılara dik esmesi gerekmektedir. Doğu Karadeniz kıyılarının konumu düşünüldüğünde bu kıyılara dik olarak gelen rüzgar, Karayel olur. Harita üzerinde incelendiğinde Kuzey Batıdan Gelen Karayel Batı Karadeniz ve Doğu Karadeniz kıyılarına doğrudan estiği için güçlü yağışlara sebep olur.

Dikkat: ÖSYM bu mantığı soruda kullanmıştır.

Cevap C

7. Toprakların oluşumunda kayaç türleri önemlidir. Çabuk çözünebilir kayaçlarda Toprak oluşumları daha hızlıdır. Bitkiler ve iklim koşulları da Toprak oluşumunda çok önemlidir. Ancak humus Toprak içindeki bitki köklerinin birikmesi ile meydana gelir. Humus oranı verimi etkiler. Toprak oluşumunun sebebi olarak kabul edilemez.

Cevap A

8. Tarım alanlarına seller fazla zarar verirken, tarım ürünlerine ise Kırç ve dolu gibi atmosferik olaylar zarar verebilir. Kırç yapraklar üzerindeki suların donmasıyla oluşurken, kırığı ise kristallenme şeklinde meydana gelir. Ama Kırçta doğrudan buzlanma etkili olduğu için ürünlere zarar verebilir.

Cevap C

9. En fazla yağışı kış aylarında alan Hakkari, sis yoğunluğu çok fazla olan Rize, bozulmuş Akdeniz ikliminin etkili olduğu Bursa, Yükselim yağışlarının yaz aylarında yaşandığı yer Kars'tır. Ancak Ankara ile ilgili bir bilgi verilmemiştir.

Cevap D

10. Akhisar ve Söke Birincil Ekonomik Faaliyet yani tarım, Ankara ve Eskişehir Üçüncül Ekonomik Faaliyet yani Başkent ve öğrenci kenti olarak gruplanırken, Konya Seydişehir Sanayi kentidir. (Alüminyum Tesisi) Sanayi ise İkincil Ekonomik Faaliyet grubundadır.

Cevap B

11. Türkiye 1923 ile 1963 yılları arasında nüfus artış hızını arttırma politikasına girmiştir Bundan dolayı 6 çocuk sahibi olan annelere madalyayla ödüllendirme, Toprak reformunun yapılması göçmenlere gümrük muafiyetinin getirilmesi ve vergi indirimlerinin yapılması nüfus artışını desteklemiştir. Ancak Nüfus Planlaması Genel Müdürlüğü 1963 yılından sonra kurulmuş olmasıyla birlikte nüfus artış hızını azaltma politikası güder.

Cevap B

12. Haritada verilen 1 alanda zeytin, 2 alanda tütün, 3 alanda fındık yetiştirilirken, 4 alanda kayısı tarımı yapılır. Ancak Aspir tarımı Ankara ve çevresinde çok yoğunur. Aspir, Kanola türü bir bitkidir.

Cevap B

13. Tarımda gübreleme balıkçılığa zarar verir. İçindeki kimyasallardan dolayı sulara karışan bu zehirler balıklara zarar verebilir. Balıkçılık daha çok Boğazlar çevresinde ve Karadeniz'de gelişmiştir. Seçenekler incelendiğinde Eceabat çevresinde Balıkçılık yaygındır.

Cevap A

14. Bursa Orhaneli'de Linyit kullanılırken. Balıkesir Bandırma, İstanbul Esenyurt, Kırklareli Hamitabat ve Ambarlı'da doğalgaz kullanılır.

Cevap A

15. Sanayinin gelişmesinde sadece ham madde kaynakları düşünülürse, haritada verilen 2 numaralı yerde krom, 3 numaralı yerde Demir, 4 ve 5 numaralı yerde ise bakırdan dolayı sanayinin gelişmesi beklenirken 1 numaralı alanda maden zenginliği fazla değildir.

Cevap A

16. Türkiye'nin sanayileşme hızı Avrupa'nın üstündedir. Ancak sanayileşme düzeyinde Avrupa'nın altındadır. İhracat gelirlerinde sanayi en öndedir. Çalışanların çoğu Sanayi sektöründe yer alır, cümlesi yanlıştır. Daha çok hizmet kolunda çalışır.

Çalışanların sıralaması,

Hizmet > Sanayi > Tarım, şeklindedir.

Cevap C

17. Yıldız Dağları Bölümünde yani Kırklareli'de demiryolu hattı bulunmaktadır. Ancak Uzun yıllardan beri hizmet vermemektedir.

Cevap A

18. İçinde 110 heykelin bulunduğu Avrupa'nın ve Türkiye'nin ilk Sualtı Müzesi Antalya Side'de açılmıştır.

Cevap A

1. Türkiye'de gölge boylarının en uzun olduğu gün 21 Aralık'tır. Bu günde ışınların geliş açısı küçüktür. En uzun gece yaşanır. Işınlarının geliş açısını küçük olduğu için güneşin ufuktaki yükseltisi de azdır. Kış mevsimi yaşanır. Yılın en soğuk gününün bugün olması her zaman geçerli değildir. Genelde Aralık'tan sonraki günler ısı kaybından dolayı daha soğuk olabilir.

Cevap B

2. Karadeniz'in su seviyesi Ege Denizinden daha fazla olduğu için Boğazlar yoluyla üst akıntıyla akışa geçer. Seviye farkının fazla olmasının temel sebebi yağışların ve dökülen akarsuların fazla olmasıdır. Karadeniz'in sularının Ege'ye doğru üst akıntı oluşturmasında derinlik ve alan farkı etkili değildir. Ege'nin sularının Karadeniz'e doğru alt akıntı oluşturmasını ise tuzluluk farkı etkili olmuştur.

Cevap A

3. Adana Akyatan ve Samsun Balık gölleri kıyı set gölleridir. Trabzon Uzungöl ve Muğla Bafa Gölü ise alüvyon set gölüdür. Ancak Akşehir Gölü tektonik oluşumlu bir göldür.

Cevap E

4. Karstik kıyıların aşındırılması ile birlikte ortaya çıkan kıyı tiplerine Kalanklı kıyıları denir. Haritada verilen yerlerden 5 numaralı alanda Mersin Silifke çevresi kalanklı kıyılara örnektir.

Cevap E

5. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin su ihtiyacını karşılamak için Anamur'da kurulan baraj Alaköprü Barajı'dır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafında ise Geçitköy Barajı kurulmuştur.

Cevap B

6. Kuzey sektörlerden eserek Ege'yi soğutup oradan da Suriye'ye doğru esinti oluşturan Rüzgar Şamaldır. Verilen bu rüzgar etezien rüzgardır.

Cevap D

7. Yalnızca iklim şartları düşünüldüğünde İnşaat sektörünün yıl içinde daha uzun sürdüğü yer 5 numaralı alandır. 5 numaralı alanda kış şartları çok hafif geçtiği için yılın çoğu zamanında inşaatlar devam etmektedir. Ancak İnşaat sektörünün en fazla geliştiği yer ise Marmara Bölgesidir.

Cevap E

8. Bir ülkedeki hızlı nüfus artışı nüfusa yönelik olarak yapılan demokratik yatırımları artırırken, Kalkınma hızı düşer. Nüfusun artmasıyla birlikte kişi başına düşen gelir azalır. İhtiyaçlar arttığı için ise ihracat düşerken ithalat artar.

Cevap C

9. 10 bin nüfusun üzerindeki her yer şehir sayılır. Ancak her şehir il olmayabilir. Köylerde daha çok tarım ve hayvancılık faaliyetlerini kapsayan Birincil Ekonomik Faaliyetler yürütülür. Ancak konut sıkıntısı köylerde değil şehirlerde yaşanır.

Cevap B

10. Beyşehir Gölü'nde Kerevit üretiminden dolayı ihracat gelirleri artmıştır. Ancak son yıllarda bu oran düşmektedir. Kerevit bir tür su ürünüdür.

Cevap C

11. Arpa, Korunga, Fiğ ve Yonca gibi tarım ürünleri birer tarım ürünü olması yanında aynı zamanda yem bitkileri olarak da kullanılabilir.

Cevap E

12. Verilen enerji kaynaklarından karbon salınımı en fazla olan linyittir.

Cevap B

13. Tarım ürünlerinden pamuk ve beraberinde koyun, dokuma sanayiinde hammadde oluşturur. Yine gıda için de aynı şey söylenebilir. Hayvancılık faaliyetlerinde de ilaç sanayide hammadde oluşturur. Yani Dokuma, Gıda ve ilaç Sanayi alanlarına hem tarım hem de hayvancılık hammadde oluşturabilir.

Cevap E

14. En uzun karayolu tüneli Yeni Zığana Tüneli'dir. (Trabzon-Gümüşhane) Demir yolu ve kara yolunu barındıran Gülek, İzmir ile Aydın arasını bağlayan 75. yıl Selatin, en uzun otoyol tüneli ise Samanlı - Orhangazi'dir. Ancak Çubuk Tüneli ile ilgili bir bilgi verilmemiştir.

Cevap E

15. Son verilerde Türkiye'ye en fazla turist gönderen ülke Almanya'dır. Ancak en fazla turist gönderen sınır komşusu Bulgaristan'dır.

Cevap D

16. Türkiye'de 2023 yılında UNESCO kültür mirasına Ankara Gordion Antik Kenti alınmıştır.

Cevap A

17. Türkiye'nin enerji nakil hatları arasında Batman - Dört Yol, Kırıkkale - Ceyhan, Erzincan - Sivas ve Kerkük Ceyhan hatları mevcuttur. Ancak Rize - Artvin arasında doğrudan bir hat yoktur.

Cevap B

18. Farklı bitki türlerinin incelenmesi yoluyla faaliyet gösteren Turizm türü Botanik Turizmidir. Botanik Turizm'inin en fazla gelişme gösterdiği yer Antalya ve çevresidir.

Cevap D

1. Harita incelendiğinde;

1 numaralı gözlemcinin kutuplara gitmesinden dolayı gece gündüz süre farkının arttığını söyleyebiliriz. Ancak bu durum yıl boyu gerçekleşmez. Ekinokslarda bu fark sıfırdır.

2 numaralı gözlemcinin yol boyunca geçtiği yerlerde güneşin aynı saatlerde doğup ya da aynı saatlerde batmasını söyleyemeyiz. Çünkü aynı meridyen üzerinde güneşin aynı anda doğup aynı anda batması için Ekinoks tarihlerinin olması şarttır. Yani gece gündüz sürelerinin eşit olduğu tarihlerde bu durum geçerlidir.

3 numaralı gözlemcinin tan ve gurup süresi daha kısa sürer çünkü ekvatora doğru gittiği için çizgisel hız artmaktadır.

4 numaralı gözlemcinin gölge boylarının yaklaşık aynı olduğunu söylemesi doğru cümledir. Çünkü aynı enlem üzerinde gölge boyları değişmez. 5 numaralı gözlemcinin ise doğruya doğru gitmesinden dolayı Yerel saatler artar.

Cevap B

2. İl bazında düşünüldüğünde Türkiye'de en az yağış alan yer İçdir'dir. Ancak en az yağış alan nokta Konya Karapınar çevresidir.

Cevap D

3. Kaşık Adası Marmara Denizi'nde yer alır. Ancak Adır, Kuş ve Çarpanak Adaları, hatta bunların yanında Akdamar Adası Van Gölü'nde yer alır.

Cevap D

4. Eski jeolojik zamanlardan günümüze kadar dış kuvvetler tarafından aşındırılarak neredeyse deniz seviyesine kadar alçalmış düzlüklere yontukdüz ya da penep-len denir. Harita incelendiğinde penep-len arazilere en yakın olan yer 1 numara ile gösterilen Marmara Bölgesidir.

Cevap A

5. Göllerden kaynağını alan akarsuların rejimleri düzenlidir. Çünkü kaynakları yıl boyunca sabittir. Eğirdir gölünden kaynağını alan Kovada çayı ile Beyşehir gölünden kaynağını alan Çarşamba çayının rejimleri daha düzenlidir.

Cevap A

6. Türkiye'de orman arazilerinin en fazla olduğu il Antalya'dır. Bu durumun sebebi yüzölçümünün geniş olmasından kaynaklanır. Ancak ormanların daha gür olduğu yer sorulsaydı cevap Rize olurdu.

Cevap C

7. Killi toprakların suyu aldıktan sonra şişip patlaması ile kabarıp daha sonra içine dökülen toprakların ters dönerek yeni bir toprak sistemi haline gelmesine Vertisol Topraklar denir. Bu Topraklara dönen topraklar da denir. Türkiye'de en fazla Ergene Yöresinde rastlanır. Bunun dışında Muş ve çevresinde de bu tür Topraklar fazladır.

Cevap B

8. Nemli bir havanın yağış bırakabilmesi için temel şart yükselip soğumasıdır. Çünkü yükselip soğuyan hava büzülerek küçüldüğü için içindeki bağıl nemi artar. Bundan dolayı yağış oluşturabilmesi, yani yoğunlaşmasında soğumanın başlaması şarttır.

Cevap D

9. Türkiye'de göç eden Nüfusun yaş ortalaması genelde düşüktür. Çünkü işsizlikten dolayı göçlerin oranı yüksektir. Çoğunluğunun Lisans mezunu olduğu söylenemez. Çoğunluğunda eğitim seviyesi düşüktür. Nitelikli meslek gruplarından olduğu da söylenemez. Çünkü nitelikli meslek gruplarına her yerde iş alanı olmasından dolayı genelde, göç etmez.

Cevap A

10. Meralarda hayvan barınakları olarak kullanılan Ağıl ve Güzle köy altı yerleşmeleri vardır. Bunların amacı gece yabani hayvanların saldırılarından korunmaktır. Ağıl ve Güzleler Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaygındır. Kom ve mezzralar Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki köy altı yerleşmeleridir. Serenderler ise Karadeniz Bölgesi'ndeki gıda maddelerinin nemden korunmak için yerden yüksekte yapılan barakalardır. Çiftlikler ise geniş tarım alanlarının oluşturduğu kalıcı köy altı yerleşmeleridir.

Cevap C

11. Karasal iklimlerde step toprağı Batı Karadeniz'de Podzol, Akdeniz'de terrorosalar, Erzurum – Kars'ta ise Çernezyom toprakları vardır. Ancak Türkiye'de laterit toprak yoktur. Laterit aslında Ekvatorial iklimin toprağıdır. Doğu Karadeniz'deki topraklar lateritleşmiş toprak adıyla bilinir. Bu ayrım ÖSYM'nin bizzat sorduğı bir sorudur.

Cevap A

12. TÜİK verilerine göre Türkiye'de en fazla göç alan ve veren şehir İstanbul'dur. Son verilere göre İstanbul yaklaşık değerlerle 300000 göç vermiş, 450000 göç almıştır. Yani artışı 150000'dir.

Cevap E

13. Doğu Anadolu Bölgesi'nde ortalama yükseltinin fazla olmasından dolayı yaz ortasında bile bazen ani sıcaklık düşüşleri yaşanabilir. Bundan dolayı özellikle baklagillerde görülen zarar çok fazladır. Fasulye ve nohut sıcaklık ortalamasının 0 derecenin üstünde olduğu yerlerde yetiştirilir. Sıcaklıkların sıfır dereceye yaklaşması durumunda tarım ürünleri daha fazla zarar görür. Bu yüzden Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki çiftçilerin en büyük problemlerinden bir tanesi de Yaz aylarının serin geçmesi ya da yazın ani sıcaklık düşüşleridir.

Cevap E

14. Türkiye'nin hakim iklimi Karasal İklmdir. Verilen seçenekler incelendiğinde hemen her tür iklime uyum sağlayabilecek ürün tütündür. Ancak muz, turunçgil, fındık ve incirde kış ılıklığı şarttır.

Cevap D

15. Türkiye'de kurulan ilk şeker fabrikası Nuri Şeker öncülüğünde Uşak Şeker fabrikasıdır. Ancak ilk şeker üretimi yapan fabrika Kırklareli'deki Alpulu Şeker Fabrikasıdır.

Cevap D

16. Taşınacak olan malın bir seferde daha fazla miktarda taşınması daha ekonomik olur. En ekonomik ulaşım sistemi denizyoludur. Çünkü bir seferde daha fazla miktarda yük taşıyabilir. O halde Artvin – Hopa arasında mecburen karayolu kullanılmalıdır. Hopa – Trabzon arası denizyolu kullanılabilir. Trabzon, Bayburt arası ise yine mecburen demiryolu olmadığı için karayolu kullanılmalıdır.

Cevap B

17. Bir limanın ticari olarak tüm kanallarla beslendiğı potansiyellerine "Art bölgesi" (Hinterland) denilir. Türkiye'de hinterlandı en geniş olan Liman İstanbul'dur. İzmir Limanı da geniştir. Ancak İstanbul Limanı'nın hinterlandı hepsinden daha geniştir.

Cevap B

18. Sard Manisa'da, Karun hazineleri Uşak'ta, Selçuk İzmir'de, Apollon Tapınağı ise Aydın'dadır. Ancak Zeugma ya da Belkis harabeleri Gaziantep'te yer alır.

Cevap D

1. Türkiye başlangıç meridyeninin doğusunda yer aldığı için Ankara'da yerel saat Londra'dan yani Greenwich'ten daha ileridir. Ancak Türkiye başlangıç meridyeninin batısında bile olsaydı yine Erzurum'da Güneş Edirne'den daha önce doğardı. Bu durum Erzurum'un daha doğuda olması ile ilgilidir. Bunların beraberinde gölge boylarının Hatay'da daha kısa olması Kuzey yarım kürede olmamızla açıklanır.

Cevap B

2. Harita incelendiğinde volkanik sahaların en geniş yer kapladığı yer 2 numara ile gösterilen İhlara Vadisi ve çevresidir. İhlara vadisi ve çevresindeki volkanik dağların fazla patlamasından dolayı etrafa yayılan lavlar volkanik sahaları oluşturmuştur. Ancak Türkiye'de volkanik arazilerin en geniş alan kapladığı yer Doğu Anadolu Bölgesidir. Haritada gösterilen 4 numaralı yerde de volkanik araziler çok fazladır.

Cevap C

3. Akarsuların sularını topladığı geniş alanlara havza denilir. Seçeneklerde verilen Karasu, Tohma, Murat ve Zap çayları Fırat ve Dicle'nin kollarıdır. Bunlar Basra Körfezine dökülür. Ancak Arpaçay, Aras ve Kura nehirleri Hazar havzasına sularını boşaltır.

Cevap E

4. Denizyoluyla Adana'dan İstanbul'a hareket eden bir gözlemci Mersin Silifke arasında karstik kıyıların aşındırılması ile Kalanklı kıyıları görür. Devamında Antalya'da Kaş – Finike arasında ise Dalmaçya kıyılarını görür. Ege Denizi'ne doğru giderken menteşelerde ise Ria kıyılarını görür. Ria kıyılarına bunun devamında boğazlarda da rastlayabilir.

Cevap E

5. Sularını denizlere ulaştıramayan alanlara kapalı havza denilir. Türkiye'de kapalı havzaların en geniş olduğu yer Tuz Gölü kapalı havzasıdır. Ancak en büyük göl Van Gölüdür.

Cevap B

6. Nükleer santraller deprem riskinin az olduğu yerlere kurulmalıdır. Sadece deprem riski düşünülduğünde, haritada verilen yerler arasında deprem riskinin 1 nolu yerde çok az olmadığı söylenebilir. Verilen yer Menteşe Yöresidir. Menteşe Yöresi masif olduğu halde kırıklı arazilere sahip olduğu için sık sık depremler yaşanır.

Cevap A

7. Türkiye'de yıllık sıcaklık ortalamasının en fazla olduğu bölge enlem ve karasallıktan dolayı Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. Yıllık sıcaklık ortalamasının en az olduğu bölge ise Doğu Anadolu Bölgesidir.

Cevap D

8. Daha çok İç bölgelerde yer alan düşük sıcaklık koşullarına uyum sağlayan ağaç türü Karaçam'dır. Ladin ağacı da soğuklara dayanıklıdır, ancak Karadeniz Bölgesi'nin ağacıdır. Yine Kayın ağacı Karadeniz Bölgesi'nin geniş Yapraklı ağaçları arasındadır. Kızılçam ise Akdeniz Bölgesi'nin hakim ağaç türlerindedir.

Cevap D

9. Akdeniz Bölgesi'nin toprak türü olan Terrarossa'larda Demir oranı fazla olduğu için oksitlenmeler fazladır. Bu yüzden rengi kırmızıdır.

Cevap C

10. Türkiye'nin en büyük güneş enerji santrali Konya'dadır. Güneşlenme potansiyelinin en fazla olduğu bölge ise Güneydoğu Anadolu Bölgesidir.

Cevap A

11. Türkiye'de doğum oranlarının en fazla olduğu yıllar 1950 – 55 yıllarıdır. Ancak yaşanan yoksulluk ve sağlık sorunlarından dolayı ölüm oranlarının en fazla olduğu yıllar 1940-1945 yılları arasındaki dönemde gerçekleşmiştir.

Yıllar	Doğum ve Ölüm Oranları/Binde	
1935-40	45.6	31.4
1940-45	43.1	33.9
1945-50	45.9	27.0
1950-55	48.2	23.5
1955-60	46.8	19.8
1960-65	41.3	15.3
1965-70	40.8	13.5
1970-75	34.2.	10.1
1975-80	32.2	10.0

Cevap B

12. Haritada verilen yerler arasında arazinin en engebeli olduğu yer Hakkari yöresidir. Yani 3 no'lu alandır. 1 no'lu alan Orta Karadeniz'dir. 4 no'lu alan Yukarı Fırat, 5 no'lu alan ise Menteşe Yöresi'dir. 2 numaralı alan ise Erzurum – Kars'tır. Ancak Erzurum – Kars yüksek, platoluk bir alandır.

Cevap C

13. Baklagiller toprağa bol miktarda azot salgılar. Türkiye'nin topraklarında özellikle İç bölgelerde azot eksikliği çok fazladır. Nohut, fasulye gibi ürünler toprağa bol miktarda azot salgılayarak toprağın verimini artırır ve dinlendirir.

Cevap A

14. Verilen ürünler arasında Kivi, Çay ve Şekerpancarı Cumhuriyet yıllarından sonra Anadolu'ya gelmiştir.

Cevap E

15. Katı Petrol ya da atık Petrol olarak da adlandırılan enerji kaynağı Asfaltit'tir. Asfaltit Şirnak'ta çıkarılmaktadır. Asbest, itfaiye elbisesi ve balata yapımında kullanılır, ancak kanserojen madde içerdiği için yasaklanmıştır. Trona Ankara ve çevresinde çıkarılır. Soda külü olarak da bilinmektedir. Turba ise linyitin daha genç halidir.

Cevap B

16. Bazı Sanayi Kollarında Su kaynaklarının önemi çok fazladır. Örneğin Demir Çelik fabrikalarında bu durum geçerlidir. Demir Çelik fabrikalarında Demir, Krom ve Manganezin eritilip dondurulmasında su kaynakları çok gereklidir.

Cevap E

17. Devletçilik uygulamasının başlangıcını oluşturan Birinci Beş Yıllık Sanayileşme Planı'nın (1933-37) amacı, dış ticaret açığının kapatılmasıdır. Hızlı bir sanayileşmenin yaşandığı bu dönemde Devlet, fabrika kurmak ve işletmek suretiyle ekonomik hayata aktif biçimde müdahale etmiştir. Tarım ürünlerinin işlenmiş ve yarı işlenmiş duruma getirilerek ihracının yapılması, yerli üretimi yapılan malların ithalatının sınırlandırılması, Türkiye'nin mallarını satın alan ülkelerden mal satın alınması ve ikili anlaşma konusu olan malların ithalatında serbestiye gidilmesi, bu politikaların belli başlı özellikleridir. Bu çerçevede birçok ülke ile kliring anlaşması (ihracat karşılığı ithalat yapılması) yoluna gidilmiş ve bu düzenlemeler 1934 yılında kurulan Dış Ticaret Ofisi aracılığıyla yürütülmüştür. (1938 – 1942 dönemini kapsayan İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı İkinci Dünya Savaşı'nın çıkması nedeniyle uygulanamamıştır).

Türkiye'de ilk ihracat rejimi 1937 yılında yürürlüğe konmuştu. Aynı yıldan itibaren kliring sisteminden vazgeçilerek dış ticaret bütçeleri hazırlanması ve dış ticaretin serbestleştirilmesi yoluna gidilmiştir. Fakat 1938 yılında, 1929 yılından bu yana ilk defa dış ticaret açığı oluşması üzerine dış ticarete sınırlamalar getirilmiştir.

Savaş yıllarında dış ticaretimizi sınırlamak ve kontrol altına almak amacıyla 1939 yılında kamu kuruluşu niteliğinde Takas Limited Şirketi kurulmuş, 1940 yılında Milli Korunma Kanunu çıkarılmış (hükümete ihracat ve ithalatı sınırlama yetkisi veren bu kanun çerçevesinde bazı tüketim mallarının belgeye bağlanması zorunluluğu da doğmuştur) ve 1941 yılında Ticari Tediyeleri Tanzim Komitesi (Türk Ticaret Ofisi) oluşturulmuştur. Bu gelişmelere paralel olarak Türkiye'nin 1939 yılından itibaren dış ticaret fazlası vermesi sağlanmıştır.

2. Dünya Savaşı yıllarında Türk tarım ürünlerine ve madenlerine (özellikle krom) olan dış talep nedeniyle artan ihracat ve dış ticaret fazlası, ülkemizin döviz ve altın rezervleri arttırmıştır. 1938 yılı istisna, 1934-46 döneminde dış ticaret dengesinin fazla vermesi sağlanabilmiştir.

2. Dünya Savaşı sonrasında, uluslararası ticareti serbestleştirme çabalarına paralel olarak, Türkiye de dış ticaret alanında bazı önemli adımlar atmış, 1946 yılında TL'yi %116 oranında devalüe etmiş ve ithalat üzerinden fiyat ve miktar kısıtlamaları kaldırılmaya başlanmıştır. Ancak yapılan devalüasyona rağmen, ithal sınırlamalarının kaldırılması ve ihracat mallarımızın arz elastikiyetinin düşük olması (tarımsal üretimin düşmesi) gibi nedenlerle 1947 yılından itibaren dış ticaret dengesi açık vermeye başlamıştır.

Kaynak: www.tarim.gen.tr

Cevap B

18. TÜİK verilerine göre Türkiye'de yeterlilik oranının en fazla olduğu ürün incirdir. En az olan ürünler ise Mısır, kuru fasulye ve pirinçtir.

Cevap A

1. Kutup yıldızı Kuzey Kutup noktasının tam üstündedir. O halde Ekvatordan kuzeye doğru giden bir kişi Kutup yıldızına daha büyük açıyla görür. Yani ekvatordaki bir kişi kutup yıldızını 0 derece ile görürken, kutuplardaki kişi 90 derece ile görür. Türkiye'de Kutup yıldızını daha büyük açıyla gören yer Sinop inceburundur.

Cevap B

2. Erzincan, Sivas, Düzce, Tokat, Amasya Kuzey Anadolu fay hattında yer alırken Elazığ, Malatya, Adıyaman ve Hatay Doğu Anadolu Fay hattında yer alır.

Cevap E

3. Bor mineralleri, Bakır, Demir, Krom, Çinko ve antimon gibi Madenler Volkanik madenler iken linyit, Taşkömürü, Petrol ,doğalgaz, turba ve asfaltit gibi enerji kaynakları fosil yakıt vardır. Yani canlı kalıntılarla oluşmuşlardır.

Cevap D

4. Linyit ve taş kömürü bitki fosillerinden oluşurken doğalgaz ve Petrol hayvan fosillerinden meydana gelmiştir.

Cevap A

5. Okaliptüs ağacı Dünya'nın en uzun boylu ağacıdır. 200-1000 litre suyu gövdesine rahatça çekebilmektedir. Bu yüzden bataklık olan yerlerde daha çok yetiştirilmektedir. Mevcut olan su miktarını bünyesine çekerek bataklık sorununu ortadan kaldırmaktadır. Türkiye'de Ege ve Akdeniz'de yetişmektedir.

Cevap A

6. Erzurum Narman'da yer alan Peribacaları oksitlenmelerden dolayı kırmızı renkli hale dönüşmüştür. Bu yüzden kırmızı Peribacaları adıyla da bilinir.

Cevap C

7. Çernezyom toprakları sert karasal işlemlere ait bir toprak türüdür. Özellikle Türkiye'de Erzurum – Kars ve çevresinde yaygın olarak görülür. Çok verimlidir, iklimin sert olmasından dolayı tarımsal faaliyetlerde çok yoğun olarak kullanılmaz. Humus oranının fazla olmasından dolayı renkleri siyahtır. Bu yüzden Kara Topraklar olarak da bilinirler. Ancak verimli olmalarının temel sebebi volkanik olmalarından değil humusça zengin olmalarından kaynaklanır. Humus çayır atlarındaki topraklarda daha zengindir.

Cevap A

8. Gelincik, sığır kuyruğu, geven ve sütleğen gibi bitkiler Bozkır türü bitkilerdir. Bozkır türü bitkiler Karasal iklimin hakim olduğu yerlerde görülür. Harita incelendiğinde Karasal iklimin görüldüğü yerler 3 ve 5 numaralı alanlardır. Ancak 5 numaralı alan sert karasal iklim olduğu için daha çok çayirlara raslanır.

Cevap C

9. Toprak ya da taş kullanılarak kubbe şeklinde inşa edilen ev türüne Tonoz denir. Tonozlar en yaygın Şanlıurfa'da çevresindedir. Hımsız evler ahşap ve Kerpiç yapının birleşmesi sonucunda meydana gelir. Safranbolu evlerinde sıkça kullanılmıştır. Tuf evler ise volkanik arazilerin yaygın olduğu yani, Nevşehir çevresinde yaygındır.

Cevap C

10. Bir ülkenin nüfus piramidine bakılarak genç nüfus hakkında bilgi edinilebilir. Ancak Aktif nüfus yani Çalışan nüfus miktarı hakkında kesin bilgi edilemez. Nüfus yoğunluğu hakkında da bilgi edilemez. Çünkü yüzölçümü ile ilgili bir bilgiye ulaşılamaz. Çalışan nüfusla ilgili bilgi edilemez, ancak çalışma çağındaki nüfusla ilgili bilgi edinebilir.

Cevap B

11. Bir yörede çok yoğun olarak yetiştirilen tarım ürünlerine Mono kültür denilir. Verilen yerler incelendiğinde Malatya'da kayısı, Ordu'da fındık mono kültüre dahildir. Bunun yanında Konya'da buğday, Anamur'da muz, Aydın'da incirde de böyle bir durumdan söz edilebilir. Ancak Iğdır'da pamuk tarımının yapılması Mono kültür değildir. Çünkü burada pamuk çok dar alanlarda yetiştirilir, şehrin tamamına yakın yörelerde pamuk tarımı yoktur. (Mikroklimada yetiştirilir.)

Cevap C

12. İpek böcekçiliğinin en yoğun olarak yapıldığı yerler arasında Antalya, Diyarbakır ve Bursa gelir. TÜİK verilerine göre İpek Böcekçiliğinde birinci olan il Antalya'dır.

Cevap E

13. Tarımda makine kullanımı Ekim alanlarını genişletirken, meraları daraltır. Makinleşme Hasat zamanını etkilemez. Hasat zamanı sıcaklıkta ilgilidir. Hasat süresini etkiler.

Cevap D

14. Türkiye'de en fazla gelişen sanayi kolu Tekstildir. Tekstil'in ihracatı fazladır, istihdamı en fazla olan sanayi koludur. Dünya pazarlarındaki rekabet gücü ise çok fazladır.

Cevap E

15. Verilen Sanayi kolları arasında sayıca en fazla olan Otomotivdir. (İstanbul, Ankara, Aksaray, İzmit, Sakarya, Eskişehir, Adana, Bursa, İzmir) Sonra Petro – kimyadır. (İzmit, izmir, Kırıkkale, Mersin, Batman) Sonra ise Elazığ ve Antalya'da iki fabrikası bulunan Ferrokrom'dur.

Cevap A

16. Türkiye'nin dış ticarete verdiği açığın en fazla olduğu olan ülke Çin'dir. Çin'de yapılan ticarete cari açık daha fazladır. (Dış ticaret açığı)

Cevap C

17. Samsun ve Tokat ili hem Yeşilirmak Havzası Geliştirme Projesinde hem de Doğu Karadeniz Projesi kapsamında yer alır.

Cevap B

18. Harita incelendiğinde,

1 numaralı yerde yani Toroslar'da kış turizmine rastlanılır.

2 numaralı yerde tarihi turizmin geliştiği söylenebilir.

3 numaralı yerde Karadeniz'de yayla turizminin geliştiği söylenebilir.

5 numaralı yer ise Peribacalarından dolayı turist alır. Ancak 4 numaralı yerde Turizm gelişmesinden dolayı çevre kirliliğinin fazla olduğu söylenemez. Çünkü turizmin geliştiği yerlerde çevre kirliliğinin fazla olduğu her zaman doğru olmaz. Çevre kirliliği sanayi alanlarında fazladır.

Cevap D

1. Tarsus'ta güneş şekilinde verildiği gibi iken saat onikidir. Tarsus'ta saatin 12 olduğu düşünülürse, Doğubeyazıt daha doğuda olduğu için saat 12'yi geçmiştir. Yani öğleden sonra. Verilen güneşler arasında öğleden sonrayı geçen bir, iki ve üçüncü güneşlerdir. Ancak Tarsus'un güneşine en yakın olan 3 numaralı güneştir. Böyle sorularda her zaman, söz konusu Türkiye ise en yakın olanı almalıyız.

Cevap C

2. Kırıklı dağ sistemlerinde yüksekte kalan alanlara Horst, 1 alçakta kalan alanlara Graben denir. Haritada gösterilen bir numaralı alan Bakırçay, 2 numaralı alan Küçük Menderes'tir. Madra ile Yunt Dağları arası Bakırçay, iken Yunt Dağları ile Boz Dağları arasındaki graben ise Gediz grabenidir.

Kaz → Akçay – Edremit
Madra → Bakırçay
Yunt → Gediz
Boz → K. Menderes
Aydın → B. Menderes
Menteşeler

Cevap A

3. Diyarbakır Karacadağ Volkan'ı çıkan lavların akışkanlığından dolayı bacası yayvan yapılıdır. Bu yüzden turistler tarafından ilgi çeker.

Cevap D

4. Sakarya Nehri, Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ve Karadeniz Bölgesi sınırları içinde akar. Bu yüzden diğerlerine göre daha fazla sayıda bölgeden geçer.

Cevap A

5. Sanayileşmenin geliştiği yerlerde Asit yağmurları etkili olur. Bu durum tarım ürünlerine ve bitki örtüsüne ciddi zararlar verebilir. Verilen seçenekler incelendiğinde asit yağmurlarının daha etkili olacağı yer Kocaeli – Körfez çevresidir.

Cevap C

6. Sis olayının etkili olduğu yerlerde hava kirliliği artış gösterir. Kış aylarında ise buzlanmalar meydana gelebilir. Ancak nemli olduğu için Fiziksel çözüme değil kimyasal çözülmeyi artırabilir.

Cevap C

7. Türkiye'nin en büyük kargo Havaalanı Şanlıurfa'da bulunur. Kargo havaalanında yük taşımacılığı yapılır. Potansiyel olarak Şanlıurfa'da kargo havaalanı ilk sırada yer alır.

Cevap D

8. Deniz kıyısında olan yerlerde gerçek sıcaklıkla indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark sıfırdır. Verilen iller arasında Samsun şehir merkezi deniz kıyısında olduğu için bu fark sıfırdır. Yalnız, diğer şehirlerin şehir merkezleri kıyıda değildir.

Cevap D

9. Hızlı Nüfus artışı ile birlikte işçi ücretleri düşer. Bu olumlu bir sonuçtur. Çünkü işçi istihdamında harcamaların düşmesi demektir. Vergi gelirlerinin artması da olumlu bir sonuçtur, ancak nüfusa yönelik olarak yapılan demokratik yatırımların artması olumsuzdur.

Cevap D

10. Verilen harita incelendiğinde 1 numaralı yerde yükseltiden dolayı konveksiyonel yağışlar yaz aylarına sarkar.

2 numaralı yerde Türkiye'nin en yağışlı olan yerler arasındadır.

3 numaralı yer en fazla yağışını ilkbahar aylarında alır. bunun sebebi konveksiyonel yağışlardır.

4 numaralı yer yani Marmara Bölgesi geçiş ikliminin etkisindedir. Türkiye'deki iklimlerin tamamının neredeyse görüldüğü yerdir. Ancak 5 numaralı yerde Menteşelerden dolayı Yaz kuraklığı etkili olmadığını söyleyemeyiz. Çünkü Akdeniz ikliminden dolayı Yaz ayları kurak geçer. sadece yağış miktarı daha fazladır.

Cevap E

11. Cacabey Medresesi, Ahi Evran ve Aşık paşa Kırşehir'de yer alır.

Cevap E

12. Tamamlandığında Türkiye'nin en uzun kayak pistine sahip olacak turistik merkez Erzincan'da yer alan Ergen kayak tesisidir.

Cevap B

13. Kivinin en fazla yetiştirildiği Yalova, Elmanın en fazla yetiştirildiği il Isparta'dır. Ancak Arpada birinci olan şehir Konya'dır.

Cevap D

14. Dağların zirvelerinden eteklerine doğru inen Fön rüzgarları indiği yerde sıcaklığı aşırı artırarak tarım ürünlerine zarar verebilir. Bu yüzden adı Bakır sattıran ya da kar yiyen diye geçer.

Cevap A

15. Türkiye'nin ithalatının fazla olduğu ürünlerde cari açık artar. Optik, elektronik ve kağıt ithalatta önemli yer tutar. Bu yüzden cari açığı artırır.

Cari Açık: Dış ticarete ithalat giderlerinin ihracat gelirlerinden fazla olması.

Cevap E

16. Son yıllarda Türkiye'nin ihracatında ilk sırada yer alan motorlu taşıtlar yani otomotiv sektörüdür. Bu sektör makine sanayi'nin bir koludur.

Cevap A

17. Türkiye'de doğal afetlerin en fazla olduğu yer Erzurum ve çevresidir. Temel sebebi aşırı yağışlarından dolayı gelişen sellerdir. En az doğal afetin görüldüğü il ise Kırklareli'dir.

Cevap C

18. İnşaat sektörünün gelişmesi ile birlikte beraberinde ev malzemesi olarak Mobilya ve Tekstil, İnşaat malzemesi olarak Kimya (Boya) yine Tekstil ve bunun yanında onlarca sektörün gelişmesine sebep olur. Bu yüzden İnşaat sektörünün gelişmesi beraberinde birçok sektörde canlılık yaratır.

Cevap C